శ్రీ పండితారాధ్యచరిత్ర

ద్వితీయ సంపుటము

విషయసూచిక

పుట.

మహిమ ప్రకరణము

కేమయ దేవయలు బౌద్ధుని సంహరించుట ౯

పండితుండు తనకన్నుల నూడఁబెఱికికొనుట ౨౦

పండితునకు మరల కన్నులు వచ్చుట ౩౮

వెల్నాటి చోళవంశక్షయ కథనము ౫౬

గణమాలిక ౭౦

పురాతనగణసంకీర్తనము ౭౮

యోగాచార్యగణసంకీర్తనము ౮౨

షోడశగణసంకీర్తనము ౮౪

దశగణ సంకీర్తనము ౮౫

త్రయోదశగణసంకీర్తనము ,,

పండితారాధ్యులయూర్ధ్వనేత్రలాభకథనము ౯౬

విష్ణ్వాదిభక్తనేత్రలాభకథనము ౧౦౦

ఇరిత్తాండారాద్యాది భక్త కథనము ౧౧౩

సుందరనంబెన్నజన్మాది చరిత్రకథనము ౧౨౦

ధవళేశ్వరచరిత్ర కథనము ౧౭౬

బసవేశ్వరుఁడు కప్పడి సంగమేశ్వరగర్భముఁ జొచ్చుట ౧౯౯

పండితారాధ్యునివిలాపము ,,

పర్వత ప్రకరణము

పండితారాధ్య దేవుని శ్రీపర్వతదర్శన తన్మాహాత్మ్యస్తుతికథనము ౨౨౭

శ్రీపర్వతోత్పత్తి సంకీర్తన కథనము ౨౪౮

గౌతమాది మునికృత శ్రీగిరిప్రశంస ౨౬౯

	పుట.
శ్రీగిరిదివ్యస్థానకథనము	౨౮౧
దోనమార్య మహేశ్వ రాచలప్రాప్తికథనము	౨౮౮
పరుసనడలు	౩౦౬
జంగమకోట్లనడలు	౩౦౭
మిండజంగములనడకలు	౩౧౬
విరక్తుల నడకలు	౩౨౩
శివయోగులనడకలు	౩౨౫
అభ్యాసయోగులనడకలు	౩౩౨
శ్వాసలక్షణము	౩౩౬
పుణ్యాంగనలనడకలు	౩౩౯
జోగుల నడకలు	౩౪౧
పిచ్చుకకుంటులనడకలు	౩౪౪
చెంచుధర్మాత్ములనడకలు	౩౪౯
పరుసలింగార్చన	౩౫౨
నక్షత్రపర్వతారోహణము	౩౬౮

	పుట.
ఆంధ్రదేశముపరుస	౩౭౪
కన్నడపరుసనడక	౩౭౬
ఆరెపరుసనడకలు	౩౮౧
అరువదేశముపరుస	౩౮౮
సంస్కృతభాష	౩౮౯
పర్వతవర్ణనము	౩౯౨
పాతాళగంగావర్ణనము	౪౧౦
పర్వతవర్ణనము	౪౧౩
దోనయ్య శివరాత్రి జాగరణము	౪౧౯
మృగవ్యాఘ్రుని కథ	౪౨౩
ఆటపాటలు	౪౩౬
భరతశాస్త్రలక్షణము	౪౩౭
దోనమరాజయ్యకు మల్లికార్జునుఁడు ప్రత్యక్షమగుట	౪౬౯
కర్మహారిమహిమ	౪౭౨
కరవీరునికథ	౪౮౯

మల్లికార్జున

పండితారాధ్యచరిత్ర

మహిమప్రకరణము

శ్రీమత్ప్రమథగణస్తోమ! దయార -
సామృతాబ్ధిసదావిహార! సూరార్య[1]!
పండితారాధ్యుండు దండితవాది
ఖండనశాస్త్ర తర్కప్రౌఢిపేర్మి
నతులపురాణేతిహాసాగమాను-
గత[2]నిజోదాసీన[3] కలితవాక్యముల
సకల[4] వేదానంతశాఖోపనిష ద -
వికలతర్కస్మృతివిహితసూక్తులను
శిష్టానుమత హేతుదృష్టాంత సుప్ర-
వ్యాప్తప్రమాణసమీహితోక్తులను

౧. సూరాఖ్య, ౨. గతి, ౩. జోద్భాసిత, ౪. విధా.

¹యును వరువు ళ్లయి యురుకీర్తి ²సేయఁ
జనుదెంచి రపుడు నిజస్థానములకు
నంత ³విద్వజ్జను లంతంత నెరవి
చింతమైఁ జేతులు సెక్కిళ్ల ⁴నూఁది
'కటకట! పండితుఁ గడవంగఁబలికె
నట మదోన్మత్తుఁడై యధమబౌద్ధుండు,
నేమని తర్కించె నేమని యాడె
నేమని పలికెఁ దా నీపండితయ్య?
నరుఁడె సాక్షాద్దక్షిణామూర్తి ⁵గాక
ధరఁ బుట్టె మును జగద్రక్షణార్థముగఁ
గాక యొండల్ గొన్న ⁶కారణంబునను
బ్రాకృతపురుషుఁగాఁ బండితవిభుని
నోవంగ⁷ఁబలుకుట ⁸నొచ్చెనపోదు
పైవచ్చె నీవిజృంభణ మట్లు గాక
తా మున్నెఱుంగ "యత్సంవిత్తి" యనఁగ
భీమేశుగద్యంబ పీఠిక యైన
శ్లోకంబుఁ దప్పుగాఁ గైకొని వావ-

---

౧. యునుదనవరుపులై; యును వరదృఢలక్ష్మి, ౨. చెలయ, 3. విద్వత్తము. ౪. నూరి, ౫. దాన, ౬. యాకారణమున, ౭. వల చెద, ౮. నొచ్చినఁబోదు; నొచ్చె నేపోదు.

దూకులుఁ [౧]దారు నిరాకరించుచును
[౨]వారణాసికి సాక్షి గోరి యాశ్లోక
మారంగ గౌళభట్టారకు[౩]కడకుఁ
బనుప 'యత్సంవిత్తి' [౪]యనినశ్లోకాదిఁ
[౫]బూనరు నాల్గక్షరం[౬]బులకు భాష్యముగ
వెరవున నాలుగు[౭]వేలు గ్రంథంబు
విరచించి కర్తగా హరుఁ బ్రతిష్ఠించి
శేషాక్షరార్థ మహా శేషుఁడైనను వి-
శేషించి యిట్లని చెప్పలేఁ డనుచు
ధీరుఁడు గౌళభట్టారకుఁ డతుల-
భూరియశుఁడు వ్రాసి [౮]పుత్తేరఁ దార
చదివి [౯]సిగ్గిలితర్క జాలంబు లుడిగి
సుద మేది బౌద్ధులు [౧౦]మగుడరే నాఁడు
మఱియేల [౧౧]తొరలేని మల్లికార్జునుని
[౧౨]వొఱలిపోఁగెలువంగ? మఱి [౧౩]కల్గ నింక

---

౧. దాను, ౨. వారణాసిని, ౩. బఱప. ౪. యనుచు, యనఁగ, ౫. బూనర, ౬. బులను, ౭. వేల, ౮. పుత్తెంచె, ౯. సిగ్గిడిఁ, సింగడి; శింగిడి; సిగ్గిడి, ౧౦. మడుగరే; మడగరే; మడియరే, ౧౧. యు; దొర; తొరలెనే; తరలరే; ౧౨. దొరలుఁబో; దొరలెఁబో, ౧౩. గల్గు; గల్గె; గలిగెరే యింక,

నెట్టు గా నున్నదో యీ మహాపురుషుఁ
డిట్టిన ఫలము సంధిలక పోదనుచుఁ
గొనకొని [1]పలుకంగఁ గొన్ని దినములు
నన మున్న మల్లికార్జును ధిక్కరించి
[2]పలికెఁ దా[3]న బౌద్ధపాపి దర్కమున
గెలువంగఁజాలక యిల నట్లఁ గాక
[4]మలయుచుఁ [5]ద త్సభామంటపంబునకు
బలిమి వట్రిల్లఁ గాకొలని శ్రీ చెన్న-
మల్లికార్జున దీప [6]మాలి[7] గంబంబు
నెల్లవారును జూడ నిది దగదనక
తప్పగు ననక మీఁదట భార మనక
చొప్పగా దన[8]కది [9]యుప్పడం బనక
యుక్తిగాఁ దన కార్య లోడఁబడ రనక
భక్తులు విన్నఁ [10]జంపక [11]తక్క రనక
దోషం బనక శివద్రోహం బనక వి-
శేషించి లోకులు సేకొన రనక

---

౧. పనుపంగ, ౨. పలికినబౌద్ధుండు, 3. నట, ౪. మలయక, ౫. దనసభా. ౬. మాలి, ౭. కంభములు; కంబంబు, గంబములు, ౮. కిదె; కిల, ౯. యప్పరం; యుప్పరం, ౧౦. జెప్పక, ౧౧. చిక్క; తప్ప.

ప్రచ్చి తెప్పించిన[1]వాఁడటె వీనిఁ
జెచ్చెరఁ జంపక చిక్కితిమేని
యూహింప నాతఁడు ద్రోహి యే మనమ
ద్రోహులమును సభక్తులముఁ గా కనుచు
[2]డట్టమై [3]రేమయ[4]దేవయ లపుడు
గట్టుగ్రలీలఁ గంకణములు గట్టి
వరుస[5]ఫ్రనానుక[6]వైవంగనున్న
సర కంతయును నడ్డ[7]చయ్యాన నమ్మి
పరు లెఱుంగకయుండ బౌద్ధునక్కఁడఁచు
[8]వెరవ తలంచుచు వెనువెంటఁ దవులఁ
[9]జన సముద్రాంతరస్థలి[10]నొక్కలంకఁ
దనరు [11]బౌద్ధాలయ[12]మున ననుదినముఁ
గొండొక [13]ప్రొద్దుండి కుటిలబౌద్ధుండు
వెండి యే తెం[14]చు త ద్వ్యధముఁ[15]దా మెఱిఁగి
యాసముద్రాంతరమందుల వసది
వ్రాసిన [16]నేలవో వానికి ననుచు

౧. వాఁడెటే; వాఁడెడె, ౨. దిట్టమై, ౩. రేవయు, ౪. దేవయు, ౫. వృన్నానుక; ముగ్నానక; తోడుతమును, ౬. వయ్యంగ; వ్రయ్యంగ, ౭. చక్కఁగ, ౮. వెరువ, ౯. జను, ౧౦. నొక, ౧౧. బుద్ధా, ౧౨. మునకను, ౧౩. ప్రొద్దున, ౧౪. చినవిధ, ౧౫. వాని తెఱఁగి, ౧౬. నెలవోకో.

వీరావతారులు శూరు లేకాంగ-
వీరులు మఱు[1]నాఁడు[2]వేగు[3]జామునను
సరసర లింగావ[4]సరముఁ జెల్లించి
హరుప్రసాదం బిరువురును భోగించి
జను[5]లెర్గకుండఁ బ్రచ్ఛన్న[6]వేషములఁ
[7]జని శివాచారం[8]బు సన పవిత్రముగఁ
దఱిఁదఱి[9]వననిధుల్ దరియంగఁ జొచ్చి
[10]చఱిముఱి [11]ముసిఁడి [12]చోఁడయ్య, గజ్జెసు-
[13]మసణయ్య, దాసయ్య, మఱి[14]మొగవాడ-
బసవయ్య, [15]గుండయ్య [16]ప్రభువు, వాగీశ-
[17]నయనారియును,నమి నందియుఁ, [18]బిళ్లె
[19]నయనారి,చేరమ, నంబిచోడండు,
గురు[20]భక్తుఁడును, గొండగుడి కేశిరాజు,
ధరణి వెండియు జలస్ఫురణఁ బొంగార్చి
పరగు భక్తుల పాద[21]పద్మస్మరణ వి-

౧. నాఁటి, ౨. వేవ, 3. జామంబు; జావంబు, ౪. సరములు నేసి. ౫. లెరుంగకను; నెరుంగకను, ౬. వేవమున, ౭. జన; జను, ౮. బుఘన; బుచను, ౯. నవనిధుల్, ౧౦. నటిమటి, ౧౧. ముశిడి, ౧౨. బొద్దయ్య, ౧3. మసనయ్య; మనసయ్య, ౧౪. మొగి; మోగ, ౧౫. గుడ్డయ్య; గుజ్జయ్య, ౧౬. ప్రభవు, ౧౭. నయనారుగారినినమినందిఁ, ౧౮. బిళ్ల, ౧౯. నయనారు, ౨౦. బగుతుఁడు, ౨౧. పద్మసంస్మరణ,.

హారణకేళీరతి నద్దరి [౧]కేఁగి
యప్పాట బుద్ధాలయం[౨]బును జేరి
యొప్పింపుమా ద్రోహి [౩]నోడకు మింక
వెనుక నిక్కము కాక యనుక్రియ [౪]బుద్ధు
వెనుకదిక్కునఁ [౫]బొంచికొని యున్న మెడను
బౌద్ధుండు [౬]దొల్లింటిపగిదిన వచ్చి
బుద్ధాలయము సొచ్చి భువిఁ జాఁగి [౭]మ్రొక్క
[౮]వెడవెడ నుఱుమనిపిడుగులు వడిన
వడువునఁ బడి వానిమెడ [౯]మెట్టి[౧౦]పట్టి
చెచ్చెర[౧౧]నా ద్రోహి శివుదీప[౧౨]మాలె
వ్రచ్చినగతి వాని [౧౩]వలిపొట్ట వ్రచ్చి
భద్రుండు పూషుని[౧౪]పండ్లువోఁ బొడుచు
[౧౫]నుద్వృత్తి వాని[౧౬]పండ్లూడంగఁ బొడిచి
[౧౭]రూఢి[౧౮]నవ్వీరభద్రుండు వావకుని
యేతుజిహ్వాలు [౧౯]వెర్కి[౨౦]యీడాడినట్లు

---

౧. కెయిది, ౨. బునకేఁగి, ౩. యోడకు, ౪. బౌద్ధు, ౫. జొచ్చికొని, ౬. తొల్లిడి, ౭. మ్రొక్కి, ౮. వెడ పెడ, ౯. ద్రొక్కి; వట్టి, ౧౦. కిట్టి, ౧౧. ఒద్రోహి, ౧౨. మాల, ౧౩. పైనట్ట, ౧౪. పంఙ్లూడఁ, ౧౫. నుద్ధృతి; తద్రీతి, ౧౬. దంతములూడ, ౧౭. ప్రోడయావీర, ౧౮. గావీర, ౧౯. వెఱి కీడాడి, ౨౦. కీడాడు.

పండితేంద్రుని గద్యఁబలికిన పాల-
సుండ! నాలుక సూపు [౧]చూపురా య
[౨]దనరఁగ నెలవులు దరగి యా[౩]కావ-
[౪]లుని రొమ్ముఁ ద్రొక్కి నాలుకఁ బెర్కి
చెలఁగి చెండాడి ప్రేవులు సారి ద్రోహి
తలఁ [౫]ద్రెవ్వి పొట్టలో పలఁ[౬]బెట్టి కట్టి
ఖిలు నుక్కడ[౭]ఁచి యసంఖ్యాతమాహే
రుల పంపనుచు[౮] లేఖ రొమ్మునఁ బెట్టి
భావజహరుభక్త[౯] భద్ర[౧౦]గజంబు
లావార్ధి యట దిక్కు [౧౧]ఱేవునఁ జొచ్చి
జగతి బిజ్జలుఁ[౧౨]జంపి చను[౧౩]మల్లెబొమ్మ
[౧౪]జగదేకవీరుల చరణాంబుజములు,
[౧౫]దొడఁగి వేంగీశ్వరుఁ ద్రుంచినయట్టి
[౧౬]హడపదరేచయ్య యంఘ్రిపద్మములు
[౧౭]శంకరకూచి భస్మము సేసినట్టి

---

౧. చూపరా, ౨. దరలక, ౩. కావ, ౪. లురు, ౬. బట్టికిట్టి, ౭. ంచివిఖ్యాత, ౮. రేఖ; లేచి, ౧౦. గణంబు, ౧౧. లేవన, ౧౨. జంపఁజను, ౧౩. మొల్లె, ౧౪. జగదేవ, ౧౫. దొడరి, ౧౬. యడపద; ౧౭. పంకర.

బంకిదే[౧]వయగారి పాదపద్మములు
వగతుం[౨]డైచను కేణి ప్రాణంబుఁ గొన్న
[౩]సగరద బ్రహ్మయ్య చరణాంబుజములు,
[౪]వ్యాజునంకద సెట్టి వధియించినట్టి
[౫]రాజన బ్రహ్మ చరణసరోజములు,
[౬]మల్లెబోవని [౭]జుట్టు ముట్టాడినట్టి
బల్లిదు బసవన్న పాదాంబుజములుఁ,
బ్రల్లదు బడగనిఁ బఱచిన కంటె
కల్లయ్య [౮]రామయ్య ఘనపదాబ్జములు,
[౯]మలధరుఁ ద్రుంచిన [౧౦]మానయ్యగారి
[౧౧]కళి దసరయగారి ఘనపదాబ్జములు,
గరహాటసన్న్యాసిఁ [౧౨]గడపిన విప్ర
[౧౩]వరు సర్వ[౧౪]దేవని వరపదాబ్జములు,
ప్రతినై [౧౫]సమయచక్రవర్తిఁ [౧౬]ద్రుంచిన సు-

---

౧. వుంగారి; వనిగారి; బంకవాదేవని, ౨. డౌచును, క్రేడి; క్రేణి, ౩. సగదర; సగరడ; సరగద, ౪. వ్యాజనంతర, ౫. రాజస, ౬. ముళ్లబొయిన; ముళ్లఁబోయుని; మల్లిబోవని, ౭. జొట్టుముట్టాడి; చుట్టుముట్టాడి; జిఱ్ఱుముఱ్ఱాడి; జీరుముడిచిన; బుఱ్ఱి ముఱ్ఱాడి, ౮. కామయ్య, ౯. మళవరు; మళరుని; మళరు; మళరుయ, ౧౦. మారయ్య, ౧౧. కల; కళి, ౧౨. గడలున, ౧౩. వర, ౧౪. దేవుని, ౧౫. మలయ, ౧౬. ద్రుంచియును.

మతి యగు వీరబ్రహ్మయపదాబ్జములు
మఱియును ద్రోహుల [౧]మడయించినట్టి
[౨]నెఱి వీరగణముల నిజపదాబ్జములు
నాపయోధికిఁ దచ్చివాచార మిడిన
తేషఁగా [౩]రేమయ దేవయ లరుగ
నంత[౪]నక్కడ బౌద్ధు [౫]లపరాహ్ణవేళ
[౬]సంతతంబును వచ్చు సమయంబునందు
రాకున్న శిష్యవర్గం[౭]బేఁగి వసది-
వాకిళ్లు దెఱవ మున్ [౮]వధఁ బొందియున్న
యట్టి బౌద్ధుని ఖండితాంగంబుఁ దలయు
నట్టియుఁ బొట్టయు [౯]నప్పుడ [౧౦]వ్రచ్చి
నెత్తురు [౧౧]వఱదలై నెఱఁ దేలియాడ
నత్తఱిఁగాంచి [౧౨]హా యంచు నేడ్చుచును
వాయెత్తి యఱచుచు వారివారికిని
గూయిడుచును వచ్చి కువలయేశునకు
[౧౩]వినుపింప నతిశోకవివశాత్ముఁ డగుచుఁ

౧. మడియించి, ౨. నెరవర, ౩. రేవయ, ౪. నిక్కడ, ౫. డపరాహ్ణ, ౬. సంతసంబున, ౭. బెగ్గి, ౮. వది; వడ, ౯. నప్పుడు, ౧౦. వుచ్చి; ద్రుచ్చి, ౧౧. వడదల, ౧౨. హాయంచు; హాోయంచు, ౧౩. వినుతింప.

జని యిట్టిమరణంబు సమకూరు[౧]డేమి
యనుచుఁ బరీక్షించి యాగొమ్ము[౨]లేఖఁ
గనుఁగొని పండితు[౩]కతమ కా కనుచు
ధరణీశుఁ డతనికిఁ [౪]దగుక్రియల్ సేసి
యరుగుదెంచి ఘనకోపాటోపశిఖిలు
నిండా[౫]రికన్నుల నిప్పలు[౬]డుల్లఁ
బండితేంద్రునిఁ బిల్వఁబంచి యక్షణమ
యసమానవిగ్రహం [౭]బవినీతి యనక
కసిమసంగుచుఁ[౮]బట్టి కని విజృంభించి
నిత్యు మార్కండేయు [౯]నిట్రించి కన్న
మృత్యువుక్రియ[౧౦]మిడుమిడమిడుఁకుచును,
నంతకజయు శ్వేతు నల్లంతఁ గనిన
యంతకుకరణి [౧౧]రోషాక్రాంతుఁ డగుచు,
[౧౨]శివగణాధిపు దధీచిని గనుంగొనిన
క్షువునట్లు[౧౩]క్రోధసంక్షుభితాత్ముఁ డగుచు
ననఘు [౧౪]శాపాయుధఘనుని గౌతమునిఁ

౧. పెట్టల, ౨. రేక, ౩. కడముగా, ౪. దగఁగ్రియల్, ౫. రఁగన్నుల, ౬. నిండ, ౭. బవనీతి, ౮. బిట్టు; దిట్టు, ౯. నిందించి; నెఱిమించి, ౧౦. మిడమిడ, ౧౧. కోపా, ౧౨. శివు, ౧౩. కలువ, ౧౪. శాపాయుతయజ్ఞు.

గనిన దక్షునిగతిఁ గ్రౌర్యాత్ముఁ డగుచు
నపగత[1]క్రోధు భట్టాచార్యుఁ గనిన
క్షపణేంద్రు క్రియ మహోగ్రక్రోధుఁ డగుచు,
నవిచారవృత్తి మదాంధకారంబుఁ
గవిసినఁ[2]గన్నులు [3]గానక నృపతి
జనులు నీకుటిలవేషముఁ జూచి మరులు-
గొని పండితుం[4]డంచుఁ గొనియాడఁబోయి-
నను విఱ్ఱ[5]వీఁగుచు నానా[6]విధముల
మును వాదముల నోడి [7]మునుపడ లజ్జ
మున నోపవే నీవ [8]మడియుదు[9]గాక
చనునె [10]విద్వత్తము సదసద్వివేకు
బ్రహ్మవంశజు బౌద్ధపదపదాచార్య
బ్రహ్మజ్ఞుఁ జంపింపఁ బాడియే యనుచుఁ
గర మల్గి మును వీరగణము [11]లాద్రోహిఁ
బొరిగొని [12]పోవుచు [13]బొందిపై నపుడు
వయిచిన చిగురాకు వడిఁ బండితయ్య

---

౧. శ్రౌతు, ౨. గన్నుల, ౩. గానకా, ౪. డందుకొని, ౫. వీఁగెడు; వీఁగెదు, ౬. ముఖముల, ౭. ముడివడి; ముడివడు, ౮. మడయుదు, ౯. గాన, ౧౦. వీరత్వము, ౧౧. లీద్రోహి, ౧౨. ప్రోవుచు, ౧౩. బొందెపై; బొందియుపృథివి.

వయి వైచి [౧]చూడుమీ పటుగర్వ ముడిగి
యన నసంఖ్యాతుల యానతి లేఖఁ
గనుఁగొని పౌరు లక్కజమంది చూడఁ
దల [౨]యెత్తుకొని నిజ దరహాస[౩]రుచులు
[౪]దళుకొత్త 'ధరణీశ! తత్కార్యధార
యెఱుఁగుదు మనఁగరా [౫]దెఱుఁగము, దీని
[౬]నెఱుఁగ ననంగరా దెఱుఁగుదు, మేమ
[౭]యగుదు మాభక్తుల యానతి[౮]గాన
గగనంబుఁ బైఁబడ్డఁ [౯]గా దననేర
వాఁ డెన్నబడ్డ శివద్రోహి గాన
వాఁడు వేదవిరుద్ధవర్తి[౧౦]యాఁగానఁ
జంపఁ [౧౧]బంచినవాఁడఁ జంపించినాఁడఁ
జంపినవాఁడ నజ్జము [౧౨]ప్రోలి కతని
నంపఁ బంపినవాఁడ నంపించినాఁడ
[౧౩]నంపినవాఁడ నే నౌదు నే నౌదు,
నతఁడు నీ కాచార్యుఁ డది నీకుధర్మ

---

౧. చూచిన, ౨. నెత్తి, ౩. గతులు, ౪. తిలకొని, ౫. దెఱుఁగుము, ౬. యెఱుఁగనీ; యెఱుఁగుమ, ౭. యగుదును మా భక్తులానతి, ౮. గాఁగ, ౯. గానన, ౧౦. యోఁగాన, ౧౧. బంపిన, ౧౨. పోలి, ౧౩. నంపితి నటుగాన నీకు.

మతని కల్గినవారి [౧]కలిగి దండింప
సేన చంపితి[౨]నని యెక్కించుకొనిన
[౩]దానఁ బ్రాప్తుండ నీదండన [౪]కపుడు
ప్రకటిత[౫]క్రోధాగ్ని [౬]పరితాపదగ్ధ-
సుకృతుండు వెలనాఁటిచోడ[౭]డఽ పాపి
ధర "బ్రాహ్మణో నహం[౮]తవ్య" యనంగఁ
గర మల్గి [౯]తప్పెంత గల్గిననైన
నధమజాతులఁ బుచ్చు[౧౦]నట్టి బ్రాహ్మణుల
వధియింపరాదు [౧౧]భూపతి కట్లుఁగాక
శిక్షింపఁ[౧౨]దలఁతురేఁ జేయుదు[౧౩]రోలి
నక్షిదండం బర్హ మట్లును[౧౪]గూడ
దధికాపరాధకుఁ డైనద్విజన్ము
నధమాంత్యజుం డెవ్వఁ డైనను శైవుఁ
డధికుఁ డైనట్టి బ్రాహ్మ[౧౫]ణువధియింప
వధకు నర్హుండ వైదికన్యాయ
గతి [౧౬]శివ సన్నిధి గారణంబునను

---

౧. కలుగ, ౨. ననువె, ౩. దానప్రాప్తుండ, ౪. కనుడు, ౫. కోపాగ్ని, ౬. పరిమిత, ౭. ండు· వాపి, ౮. తవ్యో, ౯. తప్పింత, ౧౦. నట్లు, ౧౧. భూవరుసట్లు; భూవరుకట్లు, ౧౨. దలఁచిరే, ౧౩. రోరి, ౧౪. దగదు, ౧౫. ణునివధించు, ౧౬. శైవ.

రతి వేదశాస్త్రపురాణసిద్ధాంత-
మతమునఁ జను వేదమార్గంబు [౧]విడిచి
గతబుద్ధి బౌద్ధేంద్రఘాతకుఁ డతఁడ
యని యతీదండనం బాచరింపంగఁ
బనిచిన నృపతికిఁ బండితుం డనియె
దైవ మీశుఁడుగాఁడు ధరణిఁ; [౨]బుద్ధుండ
దైవంబు; బౌద్ధుల తగు [౩]నిత్యముక్తు;
లారంగ వాదంబునం దోడియున్న
వారము మేము; మీవరుఁడును ద్రోహి
గాఁడు; నిరపరాధిఁ గట్టిక్కఁజంపి
నాఁడ నే ననియ యున్నది నీ[౪]మతంబు,
[౫]శివుఁడ దైవంబు ప్రసిద్ధ పాటకును
శివభక్తి[౬]పరుల విశిష్టు [౭]లౌటకును
*[శివుమహత్త్వముమీఁదఁ జెప్ప [౮]నేమిటికి
శివు ధిక్కరించిన [౯]శివగురుద్రోహి
[౧౦]బౌద్ధుఁడు నోరను [౧౧]బాసంబు [౧౨]ప్రుచ్చి

౧. దుషిచి, ౨. బుద్ధుండు; బౌద్ధుఁడే, ౩. ముక్తిచరులు; ముక్తిపరులు, ౪. మతంబు, ౫. శివుఁడె, ౬. పగలు, ౭. లైయుంట, ౮. నేఁటికిని, ౯. శితగుని; శివగుని, ౧౦. బౌద్ధేంద్రు, ౧౧. బాసంబు, ౧౨. ప్రుచ్చి; బ్రుచ్చి; ప్రచ్చి. * కుండలీకరణము చేయబడిన పంక్తులు పూర్వముద్రిత ప్రతియందు లేవు.

యద్ధర విలివిలి యని దొర్లుచున్న
ప్రావుల ప్రోక యిబ్బవి సాక్షి, యతని
చావు మున్ సాక్షి దూషకుండు నొటకును;]
నతఁడు శివద్రోహి యగుటకు మఱియు
ధృతిఁ బరదే[1]శ స్వదేశులు సాక్షి;
[2]యెల్లెడలకు వాద మే మోడమికిని
దొల్లి వాఱిన [3]వాదదూరులు సాక్షి
వైయుండ నీ ప్రత్య[4]యము లెల్ల మఱచి
[5]యెయ్యెడ నిన్ను నీ వెఱుఁగక క్రొవ్వి
దండించె[6]దవ యెట్లు ధరణీశ యేను
దండించుకొనన తథ్యం బున్న వాఁడ;
[7]నట్లునుఁ గాక చోద్యం బింక వినుము
ధట్టుండవై మమ్ము దండించెదేని
యట్టి[8]దండమ చాలు ననవల దింక,
నీక్షితీశ్వరుమాట [9]లిన్నియు నేల

౧. శుల్ స్వదేశులు; శ్శ్యల్ స్వదేశ్యులు; శ్యస్వదేశ్యులు, ౨. యెల్లెడలను, ౩. వాదదూషకుల్, ౪. యంబులు, ౫. యియ్యెడ, ౬. దవుయెట్లు, ౭. నట్టులు, ౮. దండము; దండమె; దండన, ౯. లెన్ని.

చూడు ముమ్మాటికి శూలిమహత్త్వ
మాడంబరముఁ బ్రత్యయాడంబరంబు
హరుఁడు రుద్రుండు విశ్వాధికుం డగుట
ధర శ్రుతుల్ "దచ్ఛిరోధర్మ" నా [౧]మ్రోయ
శిరము [౨]ముమ్మాఱుగా ఛేదింపఁబంప
శిరములు [౩]మొలవక చిక్కొనేనియును,
[౪]హరభక్తిపరులు శిష్టాచారు లగుట
నరుదొంద "దర్శనా" [౫]త్తన దరిసించుఁ
గన్నులు ముమ్మాఱుగాఁ [౬]దొలఁగింపఁ
గన్నులెప్పటిక్రియఁ [౭]గలుగవేనియును,
నార నిర్మాల్య[౮]సౌఖ్యము ముక్తి యగుట
"ధారయే" [౯]త్తనఁ బ్రసాదమునకుఁ జాఁచు
కరములు [౧౦]ముమ్మాఱుగాఁ [౧౧]దునుమింపఁ
గరము [౧౨]లంకురితము [౧౩]ల్గాకుండెనేని,
మును శివార్చనపాశమోచనం[౧౪]బగుటఁ

---

౧. మ్రోయు, ౨. ముమ్మాటుగ; ముమ్మాటికి, ౩. మొలువక, ...రభక్తపరులు, ౫. ంతరము; త్తనఁగదర్శించు, ౬. దొలఁగింప, ...లుగకయున్న, ౮. సౌఖ్యముముక్తి; సౌఖ్యామ్ముక్తి, ౯. ...ఁచు; మునఁజేచాఁచు, ౧౦. ముమ్మాటు, ౧౧. దునిమింప, ...ప్పటియట్ల ఘటియిల్లవేని, ౧౩. గాకుండెఁ, ౧౪. బగుట.

[౧]దనరి "కాయో నచే" [౨]త్తనఁగా భజించు
కాయంబు [౩]ముమ్మాఱుగా [౪]నఱికింపఁ
గాయ మెప్పటి[౫]యట్ల [౬]ఘటియిల్లదేని,
యెక్కడి దేవర [౭]యెక్కడి[౮] భక్తి
యెక్కడినిర్మాల్య [౯]మేఁటిపూజనము
బౌద్ధుల[౧౦] ఘనులుఁ [౧౧]దత్ప్రథమ దర్శనము
[౧౨]బుద్ధుండ దైవంబు భువి నీవ పతివి
[౧౩]యదియ దృష్టప్రత్యయము[౧౪] సూడు"మనుచు
మది నుబ్బి పండిత మల్లికార్జునుఁడు
వనితలుఁ [౧౫]బురుషులు వాడవాడలును
[౧౬]విని[౧౭] వెఱఁగులు[౧౮] వడి వీక్షింప నేఁగు
దెంచి, [౧౯]లింగోద్భవదేవు గోపుర స-
మాంచితాభ్రంకష హర్మ్యాంగణమునఁ
గొలువున్న భక్తులకును సమస్తాంగ-
ములు[౨౦] మోపి యందంద [౨౧]ముమ్మాఱు మ్రొక్కి

౧. దనరఁగా, ౨. త్తరనాభిజించు, ౩. మమ్మాటు, ౪. నఱికింప, ౫. క్రియ; యల్ల, ౬. ఘటియింప, ౭. యెక్కడ, ౮. భక్తిలె, ౯. మేది, ౧౦. మునులు, ౧౧. దత్పదము, ౧౨. బుద్ధుండు, ౧౩. యదియె, ౧౪. చూడ, ౧౫. బుత్రులు, ౧౬. విను, ౧౭. వెఱుంగులు, ౧౮. వడ, ౧౯. లింగోద్భవు, ౨౦. మోపి; మోడి, ౨౧. ముమ్మాటు.

చెలఁగుచుఁ బోయి వచ్చిన కార్యధార
నలి భక్తతతికి విన్నప మాచరించి,
యుద్యత్ప్ర[1]సక్తి లింగోద్భవదేవు
[2]గద్యంబునా నొక్క గద్యంబు సెప్పి,
దేవదేవేశు నాదిమదివ్యలింగ-
దేవు లింగోద్భవదేవు [3]నత్క్షణమ
చోద్యతరంబుగా స్తోత్రంబుసేసి,
సద్యఃప్రసన్నభాస్వరశక్తి వడసి
మంగళలింగ నిర్మాల్యప్రసూన -
సంగతోత్తంసోత్తమాంగవిభ్రముఁడు,
సరస శశ్వద్భక్తి సామ్రాజ్యరాజ్య-
వర [4]పట్టబద్ధభా[5]స్వర[6]ఫాల[7]తలుఁడు,
దరహాసచంద్రికా[8]ధామాభిరామ
వరకళాసంపూర్ణ వదనచంద్రుండు,
[9]హారమహిమాంకనోద్యత్సుధాసార-
పరిపూర్ణకుంభనిభ శ్రోత్ర[10]యుగుఁడు,
నానందబాష్ప నిరంతరవర్ధ-

---

౧. శక్తి; సంగ, ౨. గద్యంబ, ౩. నాత్క్షణమ, ౪. పట్టభద్ర; బద్ధపట్ట, ౫. స్వత్ఫాల, ౬. లీల, ౭. తటుఁడు, ౮. దామాభి. ౯. వర; పర, ౧౦. యుగ్ముఁ- డూ.

మానసనేత్రాబ్జ[౧]యుగ్మవికస్వరుండు,
[౨]సరళసంస్థితదృగంచల[౩]సముద్భూత-
కరుణామృత[౪]నిషిక్త గండ[౫]స్థలుండు,
స్ఫురిత[౬]ప్రసాద తాంబూల[౭]రాగాంశు-
[౮]పరికలితాధర భ్రాజమానుండు,
సముచితసల్లాప సమయ[౯]ప్రకాశ-
విమలదంతప్రభా విభ్రాజితుండు,
మహితపంచాక్షరీ మణిగణనికర-
నిహిత[౧౦]కరండసన్నిభ రసజ్ఞుండు,
సహజప్రసా[౧౧]దాన్య సమ్మిశ్ర గంధ-
రహిత[౧౨]నాసావివర ప్రశస్తుండు,
సముచిత[౧౩]పూర్వావసరధూప[౧౪]ధూమ-
కమనీయసౌరభకలితాంబరుండు,
నసముభస్మోద్ధూళితాంగ త్రిపుండ్ర-
లసితరుద్రాక్షమాలావిభూషణుండు,

---

౧. యుగ్మలి, ౨. చిరతరసరళసంస్థిత, ౩. సముద్భూత, ౪. నిషక్త, ౫. తలుండు, ౬. ప్రతాప, ౭. రాగాంత, ౮. పరికీలితా; పరికల్పితా, ౯. ప్రకార, ౧౦. కరుండు; కరజ్ఞ, ౧౧. దాస్య, ౧౨. సంసారవీర; నాసావిహార; నానావివర, ౧౩. సర్వా; శర్వా, ౧౪. ధూమ్ర.

నానత శిష్యగణాకీర్ణభాస-
మానాంఘ్రి[1]యుగనఖామలముకురుండు,
శర[2]ణార్త హృద్భృంగ [3]సంశ్రితపాద-
సరసీరు[4]హుండునై సన్నుతి[5]కెక్కి-
క్రాలుచుండెడు మత్తగంధగజంబు
[6]సాళి నిల్చుండి యాసభ నిరీక్షించి
మొదలబ్రాహ్మణుండును [7]దుదినంత్యజుండు
మొదలుగాఁ దద్బుద్ధమునులు జైనులును
ధరణీశ్వరుండును దన్నియోగంబుఁ
[8]బురజనుల్ వరిజనుల్ [9]బుధులుఁ బండితులు
వాదు[10]లుఁ దార్కికుల్ వరకవుల్ వేద-
వాదులు యతులు విద్వాంసు లాదిగను
గంటిమిగాన మే[11]ముంటిమి [12]లేము
వింటిమి [13]వినమని [14]వెనుకనావలదు,
వినుఁడు నాదు ప్రతిజ్ఞ వీరువారనక
జనులెల్లఁ జూడుఁడు చక్కరమ్మనుచుఁ

౧. యుగ్మఁడుమహనీయయశుఁడు; యుగళనమహితముకురుండు; యుగముఖనఖముకుటుండు, ౨. ణార్థిహృద్భృంగ, ౩. సంస్థిత; సంస్థితా, ౪. హుండయి, ౫. కెక్క; కెక్కు, ౬. చాళె, ౭. మది, ౮. పురి, ౯. బంధు, ౧౦. లతార్కి, ౧౧. మంటిమి, ౧౨. నేము, ౧౩. వినమని; వినముని, ౧౪ వెనక.

గళా[౧]కంఠ[౨]సద్భక్త గణనాథులకును
మఱియుఁ దొల్లింటియట్ల మహిఁ జాఁగి మ్రొక్కి-
ప్రమథ పురాతనభక్త దివ్యాంఘ్రి-
కమలముల్ నిజమస్తకంబునఁ[౩]జేర్చి
శ్రుతి "ఏకఏవరుద్రో"[౪]యన మఱియు
శ్రుతులు "విశ్వాధికో[౫]రుద్ర" యనంగ
[౬]హరుఁడు [౭]రుద్రుండు విశ్వాధికుండగుట
కరయంగ [౮]నిదియ ప్రత్యయము [౯]సూడుండు
భువి శ్రుతు[౧౦]లన "సర్వా[౧౧]పూతో" యనంగ
సవడి [౧౨]"నన్యా న శిష్టా ఇతి" యనఁగ
[౧౩]హరభక్తవరులు శిష్టా[౧౪]చారులగుట
కరయంగ నిదియుఁ బ్రత్యయము సూడుండు,
అరయఁ "బితా తదశ్యామ" యనంగ
సరిఁ "బ్రసాదాన్ముక్తి సంభవో" యనఁగ
భవుప్రసాదము ముక్తిపదవికి హేతు
వవుటకు నిదియ ప్రత్యయము సూడుండు,

---

౧. కంఠు, ౨. సద్భక్తు, ౩. బేర్చి, ౪. యని, ౫. రుద్రో, ౬. హరుఁడు, ౭. రుద్రుండు, ౮. నిదియుఁ బ్ర, ౯. చూడుం డు, ౧౦. లను, ౧౧. భూతో, ౧౨. నన్యాగశిష్టానితి, ౧౩. హరు, ౧౪. చార్య

ధరణీశ్వరుఁడు మమ్ము [౧]దండించునపుడు
గరములు గాళ్లనుఁ [౨]గన్నులు శిరముఁ
దునిమిన, నఱకినఁ, [౩]దొలిచిన, [౪]దఱగి-
నను, జాఁగుచును, [౫]బెగ్గుచును, వచ్చుచును, మొ-
లచుచు నుండకయున్న లక్షింప [౬]నాక-
రచరణనేత్ర శిరస్సమూహంబు-
లను [౭]బొద్రిచిన, వాచినను, రక్తముబ్బి-
నను, నరంబులువొంగినను, [౮]దదంగముల
గ్రక్కున వ్రణమైన, [౯]గండియుండినను,
స్రుక్కిన, [౧౦]ముడిఁగిన, [౧౧]జొరగిన, [౧౨]మొరగి-
నను [౧౩]భజింపము వలగొనముఁ [౧౪]గన్గొనము
మనసిజ [౧౫]సంహారు మఱియట్లుఁగాక
[౧౬]మ్రొక్కము ముక్కంటి [౧౭]కొక్కయేమేల
[౧౮]యిక్కడఁగొలువున్న [౧౯]యీయసంఖ్యాత

---

౧. దండించి, ౨. గళ్లను, ౩. దొలిగిన; దొరిగిన, ౪. దరగి, ౫. వచ్చుచును చెర్గుచును, ౬. గాఁగ, ౭. బొదిర్చిన; బొడిచిన, ౮. దదంగములు, ౯. గంటులుం, ౧౦. నుడిగిన, ౧౧. జొగిలిన; సోలిన, ౧౨. నొరిగి; మొరిగి, ౧౩. భజింపుము; భవింపుము; భవింపము, ౧౪. గన్గొనుము, ౧౫. సంహర; సంహారు, ౧౬. మ్రొక్కుము, ౧౭. యొక్కయ; యొక్కయె; యొక్కర, ౧౮. యక్కడ, ౧౯. యా.

మాహేశ్వరుల[1]కట్ల మాటలేలనుచు
మాహేశ్వరుల[2]కెల్ల మఱియును మ్రొక్కి,
'మండలాధిప! [3]యనుమాన మింకేల?
దండింపఁబంపు నా [4]తలవరిఁజూచి
మున్ను గన్నులు[5]వుచ్చ [6]ముష్టాఱు[7]నట్లు
గన్నులు[8]వచ్చెనా [9]కడుమ [10]సూతండు
నొక్క[11]మాత్రైన రా[12]కుండ నేనియును
నిక్క[13]మేఁజూచెద నేత్ర[14]దండనము
మొదలఁ[15]జేయుఁ' డని సముద్ధతిఁ బలుక
బెదరుచు [16]జనులు విభీతులై చూడ
[17]గోరుగొండ్లను [18]యామికు[19]కొని[20]చేర,
శూరుండు మల్లికార్జున పండితయ్య
పద్మాసనస్థుఁడై ప్రాణేశు[21]ప్రాణ-
పద్మంబునందుంచి పటుభక్తియుక్తి

౧ మును; మను, ౨. కట్లు, ౩. మునుమాటలింకేల; మును మాటలేలింక, ౪. తలవరు, ౫. వుచ్చి; వుచ్చు, ౬. ముష్టాటు, ౭. నట్లు, ౮. వుచ్చెనా, ౯. కడమ, ౧౦. చూతండు; చూడుండు; చూడండు, ౧౧. మాత్రైన, ౧౨. కుండ, ౧౩. మ చూ, ౧౪. దండమున, ౧౫. జేయుండనియుజమున, ౧౬. జనుచు, ౧౭. గోరు గొండ్లను; గోరుగళ్లను; గోరుగొండ్లామిక, ౧౮. యామికుఁడు, ౧౯. వచ్చి, ౨౦. చెదర; పాఱ, ౨౧. హృదయ; ప్రాణ.

నంజలీకృత కరకంజుండై నేత్ర-
సంజనితానంద జలపూర మడర,
"శ్రీమల్లినాథాయ జితమన్మథాయ
సోమాంకజూటాయ శూలాయుధాయ
భస్మీకృతాఘాయ పరమేశ్వరాయ
తస్మై[1]నమోఽస్తు కుధరవల్లభాయ!
శ్రీవీరభద్రాయ సింహాజినాయ
దేవాదిదేవాయ తేజోమయాయ
విస్మేరదహా[2]నాక్షి విగతాధ్వరాయ
తస్మైనమశ్శ్రీ కుధర[3]ఖేలనాయ!
శ్రీవృషభేంద్రాయ శివవాహనాయ
శైవాగమపురాణశాస్త్రాధిపాయ
సస్మేరవదనాబ్జశాంతోదయాయ
తస్మై[4]నమశ్శ్రీ కుధర[5]మందిరాయ!
ప్రమథాయ రుద్రాయ [6]భక్తిప్రదాయ
విమలాయ నిత్యాయ విశ్వస్తుతాయ
భస్మాంగరాగాయ [7]పాపాపహాయ

౧. నమోస్తుశ్రీ, ౨. నాక్షు, ౩. వల్లభాయ; పాలనాయ, ౪. నమోస్తుశ్రీ, ౫. వందితాయ, ౬. భక్తప్రియాయ; భక్తవ్రజాయ, ౭. పాపహరాయ.

తస్మై [1]నమః శ్రీకుధరవల్లభాయ!
శ్రీదేశికేంద్రాయ శివసన్నిభాయ
వేదితాత్మీ[2]యార్థవీరవ్రతాయ
సస్మృతిశ్రుతిసదాచారాధిపాయ
తస్మై[3]నమ శ్రీకుధర[4]వందితాయ !"
యని హృదీశ ప్రమథాధీశ భక్త-
జన నిజదేశికేశ్వరులకు మ్రొక్కి,
యామికుచే[5]నున్న యా[6]గోరుగొంటి-
పై మూల[7]మంత్రోక్త భసితంబుఁజల్లి,
మఱి పుచ్చుకొని వేదమంత్రోక్తమైన
[8]కఱకంఠు లింగోదకంబులఁ గడిగి,
యనుపక్తి "యా యా క్రియా విధాతవ్య"
యనుశ్రుతి[9]మతము[10]శాస్త్రార్పణ గాన
శ్రీమల్లికార్జున [11]చెన్నయ్యదేవ
స్వామి మీఁమహిమాభివర్ధనార్థముగఁ
గామించి [12]ముమ్మాటుఁ [13]గన్నులు[14]నీవ

---

౧. నమోస్తుశ్రీ, ౨. యాయ, ౩. నమోస్తుశ్రీ, ౪. లోలుపాయ, ౫. గొన్న, ౬. గొఱుగంటి; గోరుగొంట్ల, ౭. మంత్రోక్తి, ౮. కఱకంఠ, ౯. మతమ, ౧౦. శస్త్రార్పణ, ౧౧. చిన్నయ, ౧౨. ముమ్మాటు, ౧౩. గన్నుల, ౧౪. నీడ.

[౧]చేముట్టి [౨]పుచ్చవే శివుఁడ ! యన్నట్లు
ఎనసి [౩]శివార్పిత చేతస్కుఁ డగుచు
నొనరఁ [౪]జత్రుప్పీడనోద్యుక్తమతిని
వలపటికి [౫]నెపంబు వ్రాలి, కుంభకము
నెలకొల్పి, భుజములు నిట్రించి, కంఠ
[౬]మోరగించి, చనుటయును వదనంబుఁ
బూరించి, యున్మేషముగ నేత్ర మొగ్గి,
యనువు[౭]గాఁ దన వామహస్తాంగుళములఁ
గను ఱెప్ప[౮]లొత్తి, స్రుక్కకయుండఁబట్టి,
[౯]దండియై యామ్యహస్తంబున గోరు-
గొంటి[౧౦]వల్పటికంటికొల్కులో[౧౧]నునిచి,
యల్లన కంటిగ్రుడ్డవియకయుండ
మెల్లన[౧౨]చుట్టైను [౧౩]మెఱకి[౧౪]పెకల్చి
పుచ్చి, కొల్కుల [౧౫]నరంబులు విడిపించి,
క్రచ్చఱ [౧౬]వామాంబకము నట్లు పుచ్చి,

---

౧. చేమట్ట, ౨. పుచ్చుచియా, ౩. శివార్చనా, ౪. జత్రుస్ఫోట; జత్రుర్ఛేద, ౫. సెవంబు, ౬. మోరసించి, ౭. గావామహస్తాంగుళంబులను; గావామహస్తాంబుజాతమున, ౮. ఱెత్తి, ౯. దండిగా, ౧౦. వల్పటి, ౧౧. నిల్పి, ౧౨. చట్టుచు, ౧౩. మెఱికి; మెఱిపి, ౧౪. పెకల్చి, ౧౫. రంధ్రములు, ౧౬. వామాంగకము.

మసల కంబుజరాగ [౧]మణులు భక్తులకు
నెసగంగ నారతు లెత్తినయట్లు
పళ్లెరంబుల [౨]నిడి భక్తరాజికిని
వాల్లభ్య మొసగ[౩] నివాళింపఁ బంపి
జను లెల్లఁ జూడఁ [౪]దచ్ఛత్రులు రెండు
మను జేశు[౫]ముందఱ మఱి పెట్టఁ బనుప
*నగపడెఁ బగ†దన కనుచు నేత్రములు
దగిలి చూచుచుఁ దిర్గఁ దాన త్రోచుచును
నెట్టణ[౬]సోడండు నెత్తురు నుదుటఁ
[౭]బొట్టిడుకొంచు విభుత్వంబు మెఱయ
నంతలోనన మల్లికార్జున[౮]ప్రభున
కంత కౌంతకుని మహత్త్వాతిశయత
నుదయించె నేత్రంబు లొండొంటిఁ గడవఁ
గదిసెఁ [౯]దొర్గినపుండ్లఁ [౧౦]గండ్లు నక్షుణము
పుచ్చినకన్నుల [౧౧]బ్రొందల మున్న

---

౧. మణుల, ౨. నిట్టి, ౩. నివాటింప, ౪. డాఁజత్తువుల్, ౫. ముందట, ౬. చోడఁడా, * 'నిర్యాతమ్' అని సంస్కృతము. † 'మే' అని సంస్కృతము. ౭. బొట్టిడి, ౮. ప్రభుని; విభున, ౯. దొలగిన, ౧౦. గంట్లు, ౧౧. బొండల.

వచ్చు కీలాలప్రవాహంబు[౧]నుడిగి
పండితమల్లు విభ్రాజితనేత్ర-
పుండరీకము లిట్లు పొలుపారె[౨]నంత
నద్భుతాక్రాంతాత్ము లగుచు నా[౩]సభను
దద్భక్తజనులు నుద్ధతిఁ బండితేంద్రు
పాదాబ్జములు సిక్కఁ బట్టి మ్రొక్కుచును
బాదరేణువుఁ దలపై[౪]నుంచికొనుచు
[౫]సన్నుతి[౬]సేయుచుఁ జెన్నారఁ గ్రొత్త
కన్నులు సూచుచుఁ గడుఁజిత్ర[౭]మనుచు
గారవించుచుఁ గేళికలు[౮]సేసికొనుచుఁ
దారును గినియుచుఁ [౯]దాళగించుచును
బాడుచు [౧౦]నొసఁగులు వీడుచు, గములు
గూడుచు, నలిరేఁగి [౧౧]యాడుచుఁ, జేరి
[౧౨]చూతఁడు [౧౩]రండంచుఁ జూడరోయంచుఁ
జేతులు వీఁచుచుఁ జెలఁగి[౧౪]యార్చుచును

---

౧. లుడిగి, ౨. నట్లయ, ౩. సభయు, ౪. ఁజల్లు; ఁదుద్ను, ౫. సన్నమీసములును, ౬. ఁజేయుచు, ౭. మగుచు, ౮. సేయఁడనుచు, ౯. దాళవించు; గారవించు, ౧౦. చెలగులు, ౧౧. యాడట, ౧౨. చూతము; చూతుఁడు; చూడుఁడు, ౧౩. పదంపడంచు, ౧౪. యాడు.

బొబ్బలు[1] వోడుచుచుఁ బొంగుచుఁ జెలఁగి
యుబ్బుచు నందఱు [2]నుత్సహింపుచును
జాంగు [3]భళా! యంచు [4]శరణంచు నుతుల
[5]వీంగుచు నృపు డాయ నేంగుచు మందిఁ
[6]దొలఁగంగ నూఁకుచుఁ ద్రోపులాడుచును
దలలుఁ దూరుచుకొంచుఁ దఱియఁ [7]జొచ్చుచును
[8]నులివు వారించుచు నొయ్యన [9]చనుచు
బలువిడిఁ [10]దట్టుచుఁ బాయ[11]నూఁకుచును
గ్రందు [12]ఘనం బంచుఁ [13]గట్టలు గొనుచు
సందులు వెదకుచు [14]సంచరింపుచును
నలవాఁడె రా జంచు [15]నటు వోకుఁ డనుచుఁ
గెలఁకులఁ [16]దారుచుఁ [17]గ్రేఁకరింపుచును
బుచ్చిన కన్నులు వోలఁగన్గొనుచు
నచ్చెరువందుచు నల్లన ముట్టి -

౧. వేయుచు; జెలఁగంగ, ౨. నుత్సవింపు. ౩. బళా, ౪. శరణంబులివ్వ; శరణంచువిఱ్ఱి, ౫. పంగుచు (పూ. ము.), ౬. దొలదొలుతో ద్రోపు ద్రోపు; దొలఁగనూకుచుఁ ద్రోపుద్రోపు, ౭. జొచ్చుడును, ౮. ఉలువు; ఉలుపు, ౯. ఁజనుచు, ౧౦. దొట్టు; జొచ్చు, ౧౧. నెత్తు; నొత్తు; దట్టు, ౧౨. మనం బంచు, ౧౩. గట్టల్గ, ౧౪. జప్ప, ౧౫. నట, ౧౬. బారుచు, ౧౭. గ్రేఁకడి; గ్రేకటి.

ముట్టి [1]చూచుచు [2]నట్ల మ్రొక్కుచుఁ బట్టి-
పట్టి [3]యెత్తుచు భయం [4]పడి తొలంగుచును
ద్రొక్కుడు ఘనమంచు దొలఁగి [5]నిల్చుచును
నిక్కిచూచుచు [6]మిట్టు లెక్కి చూచుచును
గలకలంబులకు డగ్గఱక యా[7]యేడు-
నిలువుల [8]మేడయు [9]నిక్కిచూచుచును,
నక్కడఁ [10]గాల్వట్ట కరుగుదెంచుచును
స్రుక్కుచుఁ [11]గన్నులు సూడ[12]నేఁగుచును
జిన్నవోయిన రాజుఁ జేర నోడుచును
నెన్నంగఁ బండితుం [13]డితరుండె యనుచుఁ
గన్నులు [14]వచ్చుటఁ [15]గానఁడే యనుచు
నెన్ని [16]మాత్రైనఁ దా నిట్లకా కనుచు
మన్నింపఁ దగు నంచు [17]మాన్పఁడే యనుచు
బన్న [18]సెర్పఁగనోపుఁ బ్రజ [19]నెల్ల ననుచు
నెంతగానోపునో [20]యిఁకమీఁద ననుచు

---

౧. చూచియు, ౨. నట్లు, ౩. నొక్కుచు, ౪. పడఁ దొల, ౫. చను, ౬. మేడ; మిట్టి, ౭. యెడను, ౮. మెడ లెత్తి, ౯. నిండి, ౧౦. గాల్పట్టి, ౧౧. గన్నులఁజూడ, ౧౨. నొదుగుచు, ౧౩. డితగఁడే, ౧౪. వుచ్చుట; వుచ్చుచు; మచ్చుట, ౧౫. గానఁడా, ౧౬. మాత్రైన, ౧౭. మాన్పఁడా, ౧౮. జెర్వఁగ; జేర్పఁగ; పఱప, ౧౯. లెల్ల, ౨౦. యిట.

గంతు [1]సంహారుఁడెర్గుఁ గాకేమి యనుచు
[2]సందడింపుచున్న జనులవీక్షించి
మందస్మితముఖారవిందుఁడై యంత
నందంద [3]తా హస్త నయన సంజ్ఞలను
మంది యు[4]ల్వాడఁచి సమాధానపఱిచి
[5] యార్జితపుణ్యుఁ [6]డావర్జితయశుఁడు,
దర్జితాఘుఁడు మల్లికార్జునస్వామి
యారూఢతద్గోపురాంచిత హర్మ్య-
చారుతరోన్నత ద్వారోపకంఠ-
[7]నిరవధికస్థాప్య నిజ [8]తను స్తంభ-
పరికల్పితాంబక పటుమణిద్వయుఁడు,
సార సద్గురు దృగంచల విసిర్య ద్ద-
యారసపూరి తా [9]యత [10]జలజనిత-
వరవీరభక్తి [11]సద్వాసనాయుక్త-
సరస [12]స్వకీయలోచనపద్మయుగుఁడు,
మానితాసంఖ్యాత మాహేశ్వర ప్ర-

౧. హరుఁడయెర్గు; హరుండెర్గు, ౨. సందడించుచు, ౩. హస్తనయనసంజ్ఞలందు, ౪. వీడి, ౫. యార్జిత, ౬. దుపార్జిత; డ వర్జిత, ౭. నెరవడి, ౮. ధనుస్స్తంభ, ౯. యతు, ౧౦. లస జ్జనిత, ౧౧. సద్భావనా; సద్వ్యాసాను, ౧౨. ద్వితీయ.

మ హి మ ప్ర క ర ణ ము

[౧]తాన దివ్యశరీర [౨]ధామ [౩]సంపూర్ణ-
తర చంద్రికానిరంతర [౪]పానసుహిత-
నర[౫]నుత నిజ[౬]లోచనచకోరయుగుఁడు,
సిరపూర్వకర్మసంచిత[౭]భూరికర్మ-
పర[౮]దైవసేవానుపాదితకర్మ-
విని [౯]యుక్తభవకర్మ [౧౦]వివశ[౧౧]సమస్త-
జనచయాంతర్బహిస్సంగతధ్వాంత-
నిరసనార్తియ్య[౧౨]వినిద్రితనేత్ర-
[౧౩]పరిచితాఖండ దీపయుగుండు నగుచు,
స్ఫుట[౧౪]భక్తియుక్తివిభూతి[౧౫]విడియము
లటుగూడ భక్తుల [౧౬]కర్పింపఁబంచి
జననాథుఁ[౧౭]దత్ప్రభాజన[౧౮]సంకులంబుఁ
గనుఁగొని దరహాసకలి[౧౯]తాస్యుఁ డగుచు
మహాని[౨౦]య్యమగు శివమహిమాతిశయత
మహి నొప్ప భక్తసమాజంబు ప్రతిభఁ

---

౧. ధాన, ౨. దామ; ధాతు, ౩. సుపూర్ణ, ౪. వామసహిత; వానసహిత; పానసుఖిత, ౫. హిత, ౬. లోకన, ౭. భూతికర్మి, ౮. శైవదైవానువాదిత, ౯. యుక్త, ౧౦. విశద, ౧౧. ప్రశస్త, ౧౨. వినిందిత, ౧౩. పరచితా; పరిమితా, ౧౪. భక్తయుక్త, ౧౫. వీడియము, ౧౬. కర్పించ, ౧౭. తత్ప్రభా, ౧౮. సమూహంబు, ౧౯. తాస్య, ౨౦. యుండగుశివు.

[౧]గంటిరి నేఁడు మీకన్నులారంగ,
[౨]వింటిరి [౩]దాఁటి [౪]మా [౫]శీరోగ్రభావ,
మనుజేశ నీయనుమానంబు వాయ
జనులకు నెల్ల దృష్టప్రత్యయముగఁ
బుచ్చినకన్నులు భువి[౬]నవే దేవుఁ
డిచ్చినకన్నులు [౭]నిట [౮]నీవ చూడు,
మా బాస[౯]యింకొకమాటికిఁ జెల్లె,
నీబౌద్ధమునులును నీనియోగంబు
సభయును నీవు నీ[౧౦]సారి సూడుండు
నభినవం[౧౧]బాబాస [౧౨]యది యెట్టు లనిన
నా కన్ను [౧౩]పుచ్చుచు నీ కన్ను [౧౪]పుచ్చఁ
[౧౫]జేకొను[౧౬]లోనన యాకన్ను [౧౭]వచ్చి
యాకన్ను మును[౧౮]పుచ్చు నంత[౧౯]లోపలన
[౨౦]యీకన్ను నప్పుడ రాకుండెనేని

---

౧. గంటిరే, ౨. వింటిరే, ౩. నేఁడు, ౪. మీ, ౫. వీరోగ్ర, ౬. నవె; నాఁడు; పెర, ౭. నివె; నవె, ౮. నీవు; నీవె, ౯. యిందొక; యింకొండు, ౧౦. సారె; సారియుఁజూడుము-ముఖి, ౧౧. బహుభావ, ౧౨. యది యట్టు; యదియు నట్లనిన, ౧౩. బుచ్చుచు, ౧౪. బుచ్చ; పుచ్చు, ౧౫. జేకొని, ౧౬. తోనన, ౧౭. వుచ్చి, ౧౮. వచ్చియంత, ౧౯. లోపలను, ౨౦. యా.

[౧]యది ప్రతిజ్ఞాభంగ మందుదు వినుఁడు,
కదిసి చూడుం[౨]డెర్గ్గరే శివుమహిమఁ
[౩]బోఁడిగా[౪]నేత్ర మం[౫]భోజనాభునకు
నాఁ డిచ్చినశివుండు నవి[౬]సెనే నేఁడు?
*[నదిగాక [౭]శివనాగమయ్యకక్షుములఁ
మొదల నిచ్చిన [౮]స్వామి ముదిసెనే నేఁడుఁ?
గన్నప్పఁగారికిఁ గన్ను[౯]లక్షణము
ము న్నిచ్చినశివుండు ముడిఁగెనే నేఁడుఁ?
గళి[౧౦]దాసికిఁ దొల్లి గన్నులరాశి
లీల నిచ్చిన శూలి [౧౧]లేఁడె నేయీఁడు?]
[౧౨]నఱకాలఁ గన్ను మున్న క్షపాదునకు
నెఱయ నిచ్చినకర్త నిలిచెనే నేఁడు?
శ్రీ గిరీ[౧౩]శుండంట శ్రీగిరియంట
[౧౪]యాగమోక్తంబ [౧౫]ప్రత్యక్షంబ[౧౬]చూడ
నయనాద్రియది మల్లినాథదేవుండు

---

౧. యదియుఁ బ్రజ్ఞా, ౨ డెర్గఁ-డే; డెఱుం-గరె, ౩. పాఁడిగా, ౪ నేత్రంబు, ౫. పద్మనాభునకు, ౬. చేసె, ౭. శివు, ౮. శూలి, ౯. లాక్షణము, ౧౦. దానునకు మున్ దానుకుఁదొల్లి; దాసికినిమున్, ౧౧. లేదెయీ నేఁడు; లెంతయెనెందు, ౧౨. నఱు, ౧౩. శ్వరుఁడంట, ౧౪. యాగమోక్తంబు, ౧౫. ప్రత్యక్షంబు; ప్రత్యక్షించి, ౧౬. గూడ,
* కుండలములలో ఉన్న పంక్తులు పూర్వముద్రణమున లేవు.

నయనాద్రి[1]నాథుండు నాసర్వజనులఁ
దడయక నేత్రముల్ ద్రవ్యోశండములు
నడయుట యిచ్చుట ప్రఖ్యాతి గాదె
యిల గొల్లఁడైన గొఱ్ఱెఁ గాచి[2] కాచి
యలరుచుఁ [3]జేతిదుడ్డటు వాఱవైచి
యరిగి నేత్రము లిచ్చి యుప్పొడ[4]పడసి
యరుగు గొఱ్ఱెఁ[5]గావ నంతవాఁ డనిన
నితరు[6]లఁ జెప్పంగ నేల శ్రీశైల-
పతి-మహాదానసంపద [7]యెట్లుసెప్ప
వే యేల[8]డాఁచినవిత్తు బీజంబుఁ
బాయనిరొంపుల [9]బయలను జల్లి
ఫలము లందుట జగత్ప్రఖ్యా[10]త మనిన
ఫలము దప్పనె[11] శివార్చణాఢ్యుండు
మహి నట్లుఁగాక బ్రాహ్మణు లాదిగాఁగ
స్పృహఁ బరమేశ్వరప్రీత్యర్థ మనుచు
నితరసమయు లైన నీశు[12]గుఱించి
ధృతిఁ దిలాజ్యాక్షతాది ద్రవ్యవితతి

౧. దేవుండు, ౨. కాని, ౩. చేతిద్రుడ్డటు, ౪. వెతపె-న, ౫. గాన, ౬. లు సెప్పంగ, ౭. యట్లు; యట్లు, ౮. దాఁచిన; దాఁచిన, ౯. బైల్లను; బయలులఁ, ౧౦. తియనిన, ౧౧. శివార్చన, ౧౨. గొల్చినను.

పడి[౧]సన నగ్నిలోఁ జల్లి[౨]న నైన
వడి జలంబులఁ [౩]జల్ల [౪]వఱుతిపా లైనఁ
బొందుఁ దత్తత్ఫలంబులు దప్ప కనిన
నెందు సాక్షాత్పర [౫]మేశున కని ని-
[౬]వేదించు తత్క్రియా [౭]విఖ్యాతఫలము
[౮]లేదెనఁ [౯]దప్పనే [౧౦]యిల నట్లుఁగాక
యెన్నంగ మెట్టున [౧౧]కేసినకోల,
మిన్ను సూచినదృష్ట్లు మేదిని[౧౨]నూఁదు
[౧౩]చేయుఁ దప్పనె, [౧౪]యట్ల శివునిగుఱించి
[౧౫]చేయుచేఁతలుఁ దప్పనే, యాది[౧౬]సూక్తిఁ
[౧౭]బొనరి "యత్త్యత్కృతైగ్ని పుణ్యపాపైశ్చ"
యన "నిహైవఫలం"[౧౮]బు నన విన రెట్లు?
భువి నుత్కటం బగు పుణ్యపాపములు
శివుని నుద్దేశించు [౧౯]చేఁతల కాన
తల లీశుఁ[౨౦]బూన్చిన [౨౧]దశవదనుండు

---

౧. సిన; సన్న, ౨. నీరైన, ౩. జల్లి, ౪. వరద; వరతి, ౫. మేశ్వరుకనిని; మేశ్వరుకథని; మేశ్వరుకనిన, ౬. వేదించ, ౭. విఖ్యాతి, ౮. లేవన, ౯. దప్పనీ, ౧౦. యిలను నెట్లనిన; యిల నెట్టులనిన, ౧౧ కెగసిన, ౧౨. నేయు; నెనయు, ౧౩. చేయి; వేయు, ౧౪. యట్లు, ౧౫. నేయు, ౧౬. శక్తి. ౧౭. వొనర న, ౧౮. బుణన; బనను, ౧౯. చేఁతలు, ౨౦. బూఁచిన, ౨౧. దశవహనుండు.

దలఁ[1]గంటి నన్నట్టి తామరసజుఁడు
నంఘ్రిపద్మముఁ గన్న వ్యాఘ్రపాదుండు
నంఘ్రు లేఁ గనియెద ననిన విష్ణుండు
భవుఁ[2]బ్రణుతించిన భట్టబాణుండు
భవుని నిందించిన పాపి దక్షుండు
[3]హరుఁడ దైవం బన్న యక్షపాదుండు
హరుమీఁదఁ[4]గలఁ డన్న యట్టి వ్యాసుండు
నభవుఁ దలంచిన యాశ్వేతమునియు
నభవుఁ[5]దలంపని యద్వైతమునులుఁ
బరమేశుఁ గొలిచిన బాణాసురుండుఁ
బరమేశుఁ గొలువని బ్రహ్మసుతుండుఁ
[6]దలఁప దృష్టము తమతమ పుణ్యపాప-
ఫలములు వొందుట ప్రఖ్యాతి గాదె
దేహాంతరమునఁ[7]బొందెడు [8]తత్ఫలంబు
దేహంబుతోడ సంధిలు[9]డర్ది గాదె
సద్యఃప్రసాదైక[10]శక్తియ చాలఁ
జోద్య[11]మంతకుఁ గడుఁ జోద్యంబు బాస

౧. గంటుగొన్నట్టి, ౨. విను, ౩. హరుఁను, ౪. గల దన్న, ౫. దలంచ; దలఁపమి, ౬. దలఁపంగమిథ్యాలైతమతమ, ౭. బొందెడి, ౮. తద్ఫలంబు, ౯. టర్ది; టర్థి; టద్దు, ౧౦. సక్తియుఁ జాల, ౧౧. మెంతయు; మింతయు.

*[వలికి[౧]నట్టుల జగత్ప్రిత్యయా[౨]దృష్ట-
ఫలసిద్ధిఁ బొందించు [౩]భక్తి గావునను
[౪]బుచ్చిననేత్రంబుఁ బుచ్చునేత్రంబుఁ
బుచ్చు[౫]నంతటన తా [౬]వచ్చునేత్రంబు
వచ్చులోనన [౭]మఱి పుచ్చినకన్ను
[౮]వుచ్చునాకన్నులు [౯]వచ్చుటగాక]
తడసిన, గుండెలు దలఁకిన, బిగువు
సడలిన, జనులకు సంశయం బైన,
శంకించినను, [౧౦]మెయి [౧౧]గొంకిన, మది ద-
లంకిన, బింకంబు బొంకంబు సెడిన,
[౧౨]జడ్డువడిన, వ్రేళ్లు సడలినఁ, [౧౩]గంటి
గ్రుడ్డు[౧౪]విసిన, గోరుగొండి [౧౫]వీఁగినను,
జేతులు వడఁకినఁ, జెమట[౧౬]దోచినను,
ధాతువు[౧౭]ల్ సెదరినఁ, దాపాశ్రుకణము

---

* కుండలులలోని పంక్తులు పూర్వముద్రణమున లేవు.

౧. నట్లన, ౨. దృష్టి, ౩. భజన, ౪. వచ్చిన, ౫. నంతటనె, ౬. వచ్చెనుమరియుఁ; వచ్చునేనదియు, ౭. మరి, ౮. వచ్చునా, ౯. వుచ్చుట, ౧౦. మేలు, ౧౧. గొందిన, ౧౨. జిట్టు, ౧౩. గంటు, ౧౪. వసిన, ౧౫. విర్గినను, ౧౬. వెట్టి, ౧౭. లడఁగిన; ల్దలఁకిన; ల్దొలఁగిన.

[౧]లువిసిన, నరములు [౨]బివిసిన, నూర్పు
[౩]తెవసినఁ, గొలుకులు [౪]నెఱ్ఱు దోఁచినను,*
[౫]దప్పనాటిన, రక్త[౬]ధారలు బెగడు
గప్పిన, తెప్ప[౭]లిల్కుఱచిన, డెంద
ముదూరిన, దలఁపులు బెదరినఁ, జిత్త
మదరిన, ముఖకాంతి సెదరినఁ, గన్ను
లిచ్చుట యదియేఁటి [౯]యిచ్చుట, [౧౦]యవియు
వచ్చుట[౧౧]యది యేఁటి వచ్చుట, మున్న
పుచ్చుట [౧౨]దాపునేఁటిచ్చుట, మీరు
మెచ్చుట యదియేఁటి మెచ్చుట, యనుచు
నాస్థాన మద్భుతం బంద నిష్ఠించి
సుస్థితి మల్లికార్జునపండితయ్య
ముందటియట్ల యుందంగ సద్భక్త-
సందోహపాదాభివందనుం డగుచుఁ

---

౧. లఁగిసిన; లురిగిన; లఁఱివిన, ౨. బిగిసిన; బెడమిన; బెడసిన; బెరసిన, ౩. తెగసిన; తెడసిన, ౪. నెరను, ౫. దప్పనాడిన, ౬. ధారలు బెడఁగు, ౭. లీల్కుఱచిన; విల్గడచిన, ౮. టిన, ౯. మెచ్చుఁ, ౧౦. యాదియు; యనుచు, ౧౧. మఱి యేటి, ౧౨. నేఁటి. * ఈపాదమునకు బదులుగా ఒక తా. ప్ర. లో "మసలకభీతియు మఱియుఁదోఁచినను" అని ఉన్నది.

ప్రమథపురాతన [1]భక్తదివ్యాంఘ్రి-
కమల స్వకీయహృత్కమలస్థుఁ డగుచు
[2]నవిరళ నిరతిశయానంద జనిత-
శివపదధ్యానైక [3]చేతస్కుఁ డగుచు
నుద్ధత [4]తచ్ఛివయోగ సౌఖ్యాను-
బద్ధ సమాధిసంపన్నాత్ముఁ డగుచు
నతుల మహోద్భుతోద్యద్వీరభక్తి
యుతసమాహితమహిమోపేతుఁ డగుచుఁ
దచ్చతు[5]రస్త్రసంధానావ[6]ధాన
మచ్చెరువుగ మున్ను వుచ్చినయట్లు
[7]వుచ్చెఁ గన్నులు రెండు [8]వుచ్చెఁ [9]దోడ్తోన
వచ్చెఁ గన్నులు రెండు వచ్చుటఁ జూచి
వుచ్చెఁ బూనినకన్నుఁ బుచ్చి యాకన్ను
వుచ్చులోనన మున్ను వుచ్చినకన్ను
వచ్చెఁ గన్నిదె వచ్చె వచ్చెఁదా నదియు
వచ్చులోనన [10]మఱి వుచ్చినకన్ను
వచ్చెఁ గన్నిదె వచ్చె వచ్చెనా నట్లు
నెచ్చెరఁ దడవగుఁ జెప్పన కాని

౧. భక్తి, ౨. నవిరత, ౩. చేతనుం, ౪. శ్రీశివ, ౫. శస్త్ర, ౬. దాన, ౭. వుచ్చ, ౮. వుచ్చె, ౯. దోడ్తేర, ౧౦. మును.

తడ వింత లేదు నేత్రంబులరాక
గడుఁ జిత్ర మంచు నొక్కట నరు ల్వొగడ
నంతఁ బండిత మల్లికార్జునస్వామి
యంత[1]కంతకు భక్తు లందంద[2]యలర
నూత్న[3]తద్గణదయానుగతలోచనసు-
రత్నంబులను [4]భక్త[5]రత్నరత్నాద్రి
కడర నివా[6]ళించునట్టి నేత్రములు
వడి భక్తతతికి నివాళింపఁ బంచి
మున్న[7]వుచ్చిన నేత్రములు, వెన్కఁ గ్రొత్త
కన్నులు[8]రెట్టింపఁగాఁ [9]జోడఁ డొత్తఁ
[10]గలసివచ్చుచున్న కన్నులఁ జూచి
తొలుత నేత్రంబులుఁ దొడిఁదొడిఁజూచు
మున్న[11]వుచ్చిన నేత్రములు, వెన్కఁ గ్రొత్త
కన్నులఁ[12]గూడఁ దిర్గఁ ద్రోచిచూచు
నప్పండి[13]తుని నయనాబ్జము ల్వాచుఁ
దప్పక నాల్గునేత్రంబులు సూచుఁ

---

౧. కాంతకు, ౨. యదర, ౩. గద్గద; తద్గత, ౪. భక్తి, ౫. రత్నాద్రిరాజి, ౬. ళించి, ౭. వచ్చిన, ౮. బెట్టించ, ౯. జాడ, ౧౦. కలమరగించుచు; కలవలించుచువెన్క, ౧౧. వచ్చిన, ౧౨. జాడ, ౧౩. తుల.

దనుఁజూచు మఱియు నేత్రంబులు సూచు
మనుజావలిని జూచు మఱి నేలఁజూచుఁ
ధరఁ దలవంపయ్యెఁ దన కని చూచుఁ
బారిగొన కీ[1]యల్కు వోదనిచూచుఁ
బండితుఁ గ్రేఁగంటఁ బలుమాఱు సూచు
వెండియు[2]నిట్లు తా వికలాత్ముఁ డగుచు
[3]నింతంత సోద్యంబు నినుమడి లజ్జ
యంత[4]కంతకు నల్కడై కడలేని
కోపంబుఁ గార్యోపతాపంబు[5]మనసుఁ
[6]బాపంబు నది వజ్రలేపంబు గాఁగ,
ద్వేషంబుఁ దొలిమేనిదోషంబుఁ బూర్వ-
రోషంబుఁ దన క[7]ది వేషంబు గాఁగఁ,
క్రోధంబు, నధికాపరాధంబు, గణవి-
రోధంబుఁ దనకుఁ బ్రబోధంబు గాఁగఁ,
క్రూరత, జాడ్యోపకారత, [8]మదవి-
కారత దన కపకారత గాఁగ,
[9]న్యూనంబు, న్యాయవిహీనంబు, దురభి-

---

౧. యల్క; యడ్క, ౨. తానట్లు, ౩. నింతింత, ౪. తనిదియున్న, ౫. నగుట, ౬. దాపంబు, ౭. విశ్వే, ౮. పద, ౯. కేనంబు; సేనంబు.

మానంబుఁ దన కభిమానంబు గాఁగ,
వాదంబుఁ, గుసమయాహ్లాదంబు [1]నతివి-
షాదంబుఁ దన కపవాదంబు గాఁగఁ,
గర్మంబు, [2]హాత[3]పరమార్మంబు న య్యా-
ధర్మంబుఁ దన[4]కది ధర్మంబు గాఁగఁ,
దన్నుఁ దా మఱచి మదగ్రస్తుఁ డగుచు
భిన్నమనస్కుఁడై పృథ్వీశ్వరుండు
గన్నులు[5]వుచ్చుడు గంటిఁ దెల్లమిగఁ
గన్నులు వచ్చుడుఁ గంటిఁ[6]దెల్లమిగ
నిటమీఁద నేత్రంబు లీ[7]నేర్చుటకును
నట[8]మీఁద రాకకు నది దృష్ట[9]మిదియు
[10]నిమ్మాఱునేత్రంబు లిచ్చినయతఁడు
[11]మమ్మాఱు[12]నీఁగికి[13]మోసమే[14]యనక
పుడమి నృపుఁడు బౌద్ధపుంగవు[15]నలిగి
[16]మడియించి[17]నాతని మడియింప[18]లేద

---

౧. కత, ౨. హృత; నతి, ౩. పరి, ౪. కావ్య; కాదళి, ౫. వుచ్చుట, ౬. నిక్కముగ; తెల్లముగ, ౭. నేరుచుటకు; నేరుచుటకు, ౮. మీఁదిరాకున్న, ౯. మిదియు, ౧౦. నిమ్మాఱు, ౧౧. మమ్మాఱు, ౧౨. నీగిరి; నగరికి; నింగికి ౧౩. మోసమో, ౧౪. యనఁగ, ౧౫. డలిగి; కలిగి, ౧౬. మడయించు, ౧౭. వాఁడు, ౧౮. లేక; లేదా; లేఁడు.

యడఁగింతు దండింతు ననుచుఁ బాపమున
కొడిగట్టు[౧]కొనిన న ట్లాడఁగూడ[౨]దయ్యె
దండింపఁ బంచిన దండనం [౩]బిడియు
మండనం బయ్యె నా పండితయ్యకును
బండితయ్యను బట్టి దండింపఁ[౪]బంచు
దండన నృప యశగి ఖండనం బయ్యె
[౫]నను రిత్తసడి వచ్చె నవని[౬]లో నాకు
వినఁజాల[౭]మఱి మున్న వీక్షింపఁజాల
భంగింతుఁ[౮]బండితు [౯]వంగింతు నిపుడ
[౧౦]క్రుంగింతుఁ [౧౧]దను నేన త్రుంగింతుఁ బోవ
నట గార్య[౧౨]మైనట్టు లగుఁగాక యనుచుఁ
గుటిలచిత్తుఁడు యామికులదిక్కు సూచి
రండు పండితుఁ[౧౩]బట్టి తెం డీక్షణంబ
రెండుగన్నులుఁ[౧౪]గెలకుండు పుచ్చుండు
పఱపుండు[౧౫] వలచినభంగి నిం కేల
మఱి[౧౬]చూచి[౧౭]కొనియెద మల్లికార్జునుని

---

౧. కొనుటయు, ౨. దయ్యె, ౩. బడియుఁ, ౪. బంప, ౫. నని, లోపలను, ౭. మది, ౮. ఖండింతు, ౯. భంగింతు, ౧౦. ద్రుం తు, ౧౧. దన్నేన, ౧౨. మైనయట్లగు, ౧౩. దెండు, ౧౪. గెలు డు, ౧౫. వలసిన, ౧౬. చూచు, ౧౭. కొలియెద.

బత్తియు గిత్తియుఁ బండితుపాలి
మిత్తియుఁ గిత్తియు [౧]మీఱ కండనుచు
రప్పించి నేత్రముల్ [౨]వుప్పించి చాల
నొప్పించి [౩]జీల్లపాల్ దెప్పించి నిండఁ
బోయించి చోడండు వోయె; నతఁడును
వోయె నాతనిపాలి పుణ్యంబుఁ [౪]దొలఁగి;
కలఁగుచు నంత ని[౫]క్కడ సభాస్థలిని
గొలువున్న భక్తులు [౬]గుబ్బన [౭]లేచి
"శివశివ! [౮]యిటువలెఁ జేయ ధర్మంబె
శివశివ! యిటువలెఁ జెడునె చోడండు
దమనేత్రములు [౯]దామ తఱిఁదఱిఁ[౧౦]బుచ్చఁ
దమకించి [౧౧]మఱియేల దండింపఁబంచెఁ
గన్నులు[౧౨]వుచ్చుడు [౧౩]గానఁడే [౧౪]జడుఁడే?
గన్నులు[౧౫]వుచ్చుడు గానఁడే పడుచె?
బాలుండె యెఱుఁగఁడే భ్రమితుండె చూడఁ

---

౧. మీఱకుండనుచు; మీఁదరండనుచు (సం. మహిమ. V.3౧ యాయంభవత...), ౨. ఉప్పింప, 3. తిల్లపాల్; తిలపాలు, ౪. దొరఁగి, ౫. క్కడనున్న సభయు; క్కడిసభాసదులు, ౬. గొబ్బున; గుబ్బున, ౭. లేఁచి, ౮. శివయిటుసేయ, ౯. దార; దామె, ౧౦. బుచ్చె; బుచ్చి, ౧౧. మది, ౧౨. వుచ్చుట, ౧౩. గానసే, ౧౪. జడుఁడు, ౧౫. వచ్చుట.

జాలమి గాక యసహ్యంబు గాక
కుటిలచిత్తుఁడు(ఁ)గాక [౧]కూళుండు(ఁ)గాక
యిటువంటికర్మంబు లెందునుఁ గలవె
యిచ్ఛమైఁబఱపంగ నితరులేవారు
[౨]నొచ్చఁబోవునె [౩]వారి నొప్పింపఁ[౪]దగునె
[౫]చోడఁ డీదేశంబు [౬]సాదగొనఁ[౭]జొచ్చెఁ
జోడండు సెఱుపంగఁ[౮]జూచె నిప్పురము
దనకులంబునకు [౯]గుద్దలి [౧౦]దాన కొనియెఁ
[౧౧]దనకతాఁ [౧౨]ద్రుంగంగఁ దలఁచెఁ జోడండు
వెల[౧౩]నాఁటి వ్రేళ్లతోఁ [౧౪]బెకలింపఁదలఁచె
[౧౫]వెలనాఁటి [౧౬]శాపాగ్ని వేఁపంగఁ దలఁచెఁ
గటకటా! యింక నెక్కడిచోడనృపతి
కటకటా! యింక నెక్కడివెలనాఁడు
[౧౭]నక్కటా! చోడని కెక్కడిరాజ్య
మక్కటా! [౧౮]చోడని కెక్కడి[౧౯]బ్రదుకు

---

౧. కూళఁడు, ౨. నొచ్చలువునె; నొచ్చెబోవునె; నొచ్చఁబోయిన, ౩. వారు, ౪. గలదె, ౫. చోడనిపాపంబు, ౬. సాడగని; సాడగాని, ౭. వచ్చె, ౮. జొచ్చె, ౯. గుద్దలి, ౧౦. దానె; దాను, ౧౧. దనకుఁదా; దనకుకాల్, ౧౨. త్రుంగంగ, ౧౩. నాఁడుల్లర; నాటివేళ్లకు, ౧౪. భేదింప, ౧౫. వెలనాఁడు, ౧౬. కోపాగ్ని, ౭. నెక్కడి, ౧౭. వెలనాటి, ౧౮. బ్రతుకు.

...search Centre,
...IRUPATI

నొకచోటఁ [1]బూరించి యొకచోట [2]మెఱచి
యొకచోట ఘూర్ణిల్లి యొకచోట [3]నుఱిమి
యొకచోటఁ బదుపిడు గొకచోట[4]ఁజూఁడి
యొకచోటఁ బదుక్రియ [5]నొండొండ పుట్టె;
నెక్కడి[6]సనదవో లెక్కడిబొద్ధుఁ
డెక్కడిప్రతివాద మెక్కడిచోడఁ
డెక్కడిపండితుం డెక్కడి క్రోధ
మెక్కడ[7]నుండి తా నెక్కడఁ బొడచె
రాజున[8]కాభిచారము గాకతక్క
[9]యోజింప నెంతగా [10]నున్నదో యితని
పాలిదైవ[11]మ యెట్లు భావింప నితఁడు
వాలించు[12]భూమియుఁ బాడు గానోపు
రూపింపఁ బ్రత్యక్ష [13]రుద్రుండ[14]కాక
యీపండితయ్య దా నితరమర్త్యుండె
యనవేల వేయుఁ [15]బ్రత్యక్షంబకాదె

---

౧. జరియించి, ౨. మెరసి, ౩. నులిమి, ౪. దూరు; దూరి, ౫. నొండొండఁబుట్టె, ౬. చనద; సనదు, ౭. నుండెఁదా, ౮. కభిచారములు, ౯. నోజింప; డోజెల్ల, ౧౦. నోపునో, ౧౧. మెఱుంగు, ౧౨. భూమియుపాడు, ౧౩. రుద్రుండు, ౧౪. గాన, ౧౫. బ్రత్యక్షంబు.

మనమెల్లఁ[1]జూడమే మాటలే లిపుడు
నిందలు [2]నెఱుఁగంగ [3]నినుమాలు గన్న
లందందపడయఁడే [4]యాడినయట్టు"
లనుచుఁ బండితమల్లికార్జున దేవు
[5]వినుతింపుచుండిరి వినమితు లగుచు;
నంత నప్పుడు పండితయ్య దత్సభయుఁ
గంతుసంహారు భక్తగణములు వినఁగ
"నసమానమహిమ! మహాదేవదేవ!
వసుధ నీమహిమాభివర్ధనార్థముగఁ
దను[6]వొగ్గి[7]మేమయి దండించుకొనఁగ
మనుజేశ్వరుండు దుర్మతి వేగపడియెఁ;
బాపి యెఱుంగఁడు భక్తులమహిమఁ
గోపి గానఁడు లోకగురుఁడ! మీమహిమ
నిమ్మహిజను[8]లిప్పు డిందఱుఁ జూడ
[9]నిమ్మాలువరుసల నీశ! మన్నేత్ర
కంజంబు [10]లొండొంటిఁ గడవ [11]మున్వొగడఁ
బింజ[12]పింజఁ[13]గఱవఁ బృధురయస్ఫూర్తిఁ

---

౧. జూపమో, ౨. జూడంగ, ౩. నిరు, ౪. యుండిన. ౫. వినుతించు, ౬. వొంగి, ౭. యేమేని; యేమయ్య; యేమైన, ౮. తెల్ల నిప్పుడ, ౯. నిమ్మాటు, ౧౦. లొండొంట, ౧౧. మున్బొగడ, ౧౨. పింజ; బింజ, ౧౩. గరవ.

బుచ్చుట యిచ్చుట భువి నొప్పె నింక
నిచ్చుట [౧]మీకు మహిష్ఠత గాదు
పశుపతి! [౨]మీ భక్తిపరులు "శాపాద-
పి శరాదపి" యనఁగఁ బెనుద్రోహిఁద్రుంచు
నంతకు నాతని నతనివంశంబు
నంతకుపురమున కనుచు నంతకును
శ్రీకంఠ! కన్ను లిచ్చితివేని [3]యుపుడ
నీకు భక్తులయాన నీయాన యట్ల
శ్రీకంఠ! మేను నాసించితి నేని
నాకు భక్తులయాన నాథ! నీయాన
యస్మదీశ్వర! యమరారామమునను
విస్మయం [౪]బని బౌద్ధ వితతి గీర్తింపఁ
బుడమి [౫]మర్త్యులు మహాద్భుతమని పొగడఁ
బడయుట మాకొప్పఁ బడయు నేత్రములు
నెడ [౬]నిడుదై యుండ నిచ్చుట [౭]నీకుఁ
గడు నొప్ప [౮]నట్లుగాఁ గరుణింపు మింక
నొండేల యీ దురాత్ముం డేలు భూమి
నుండఁగూడదు భక్తియుక్తుల" కనుచు

౧. నీకు, ౨. మా; నీ, 3. యిపుడు, ౪. బుగ, ౫. భక్త, ౬. నిడుదలు గాఁగ, ౭. మా; మీ, ౮. నట్టులు.

నా పండితయ్యొ భక్త్యాజ్ఞాపనమున
శాపోదకము లెత్తి జనులెల్ల వినఁగఁ
“గాలకోలాహల! కాలాగ్ని! రుద్ర!
[౧]కాలకాలాంతక! కాలాపహరణ!
రుద్రరౌద్రాంగ! విరూపాక్ష! వీర-
భద్రముఖ్యాఖిలప్రమథాధినాథ!
సవిమల సమయవిజ్ఞాపనాలాప
మవధరించుటకు మహాప్రసాదంబు;
మలహర! మీ [౨]శాప [3]మాత్రమునన క-
[౪]మల సంభవుని [౫]పట్టు [౬]మాసినయట్టు,
లాది దూర్వాసుశా[౭]పాద్భూతశక్తి
యాదవవంశక్షయం బైనయట్టు,
లక్షపాదుని మహోద్యచ్ఛాపశక్తి
దక్షాధ్వరంబు విధ్వంస మైనట్టు,
లానర దధీచిశాపోద్ధతి నచటి
మునులు దేవతలు నిర్మూలమైనట్లు
వరువడి వ్యాసుశాపమున విప్రులకు

---

౧. కాలాంతకాంతిక, ౨. కృపా, 3. మాత్రంబుచేత; మాత్రంబునకును, ౪. మలినసంభవు, ౫. పుట్టు; వంబు, ౬. మాన్పిన; మాలిన, ౭. పోద్భూత.

స్మరహర ! మీభక్తి మాలినయట్లు,
[౧]దిరునీలనక్కని దృఢ[౨]శక్తి ద్రవిళ-
ధరణి [౩]జైనమును బౌద్ధముఁ [౪]ద్రుంగినట్లుఁ,
బిళ్లనైనారు శపింపంగ నట్లు
దొల్లి జైనులును బౌద్ధులుఁ [౪]ద్రుంగినట్లు,
సరి నట్ల నమినంది శపియింప నూరి
సురభు లక్షణము[౫]ని స్తుప మైనయట్లు,
[౬]భంగి నరియమశాపమున మహేంద్ర-
మంగళాధిపుఁ[౭]డని మడిసినయట్లు,
లంధుం[౮]డిరిత్తాండి [౯]యధిక [౧౦]శాపాను-
సంధానమున జైను లంధు లైనట్లు,
నరయ నేకాంతరామయ్య శాపమున
సరి[౧౧]నబ్బలూరి [౧౨]వసది గూలినట్లు,
గుడ్డవ్వ శపియింపఁ గుష్ఠు [౧౩]వహించి
దొడ్డభూసురు లెల్లఁ ద్రుంగినయట్లు,
ఘనుఁడు [౧౪]హావినహాళ్లి కల్లయ్య శాప-

---

౧. దిరునక్కరునుశాప; తిరునక్కరిశుశాప; తిరునావకరిశాప, ౨. భక్తి, ౩. జైనంబు, ౪. గ్రుంగి, ౫. నిస్తూపమైనట్లు, ౬. పాంగియర్యమ శాపమునను, ౭. డును, ౮. డిరిత్తాండుఁ డతుల, ౯. యతుల, ౧౦. శాపాగ్ని, ౧౧. నెబ్బ, ౧౨. వసదులుపడ్డట్లు, ౧౩. నశించి; వహించు, ౧౪. హావిళహాళ; హావినహాళ్ల.

మునఁ బాముఁ లా[1]గ్రామమునఁ [2]జచ్చినట్లు,
వేయేల మన దండనాయక బసవ-
ధీయుత శాప ప్రతిజ్ఞా [3]ప్రశస్తి
నెల్లవారును జూడ [4]నీనేల గడవ
బల్లహుపీఠంబు వాడైనయట్లు,
లీయసంఖ్యాత మాహేశ్వ[5]రోత్థిత స-
మాయత [6]క్రోధోత్కటానల [7]పటల-
విరచితజ్వాలల వెలనాఁటిచోడ-
ధరణీ[8]తలేశ్వరాధమ పతంగంబు
భస్మమయ్యెడమ తద్బంధులు సుతులు
విస్మయంబుగ నిష్ఠ భస్మమైపోదు”
రని శాపమిచ్చుచు నాపండితయ్య
యొనరంగ మునువుచ్చియున్న నేత్రములు
దివిరి లింగోద్భవ దేవదేవునకుఁ
దవిలి యర్పింప నేత్రంబులు నాల్గు
ముక్కంటియును దన ముక్కన్నులందు
ముక్కన్నుధరియించి చిక్కనకన్ను

౧. గ్రహామున, ౨. బుచ్చు, 3. ప్రశక్తి, ౪. నీపలకడయు ; నీనేలుకడయ ; నిపలకడాయ, ౫. రోద్ధత, ౬. క్రోధోద్ధతా, ౭. చటుల, ౮. తలాధమేశ్వర; ధరేశ్వరాధమ.

దమవామపాదార్పితం బైన [౧]తొంటి
కమలాక్షుకంటికిఁ గవయుఁగా [౨]యామ్య-
పాదంబు[౩]నందు విభ్రమలీల దనర
నాదట [౪]ధరియించునపుడు పండితుఁడు
నిరపరాధులఁ గాచు నిజదయాదృష్టి
పరభక్తి[౫]మెఱయు నైశ్వర్యైకదృష్టి
గర మల్గి నృపుఁ జూచుఁ గడునుగ్రదృష్టి
సరణులఁ గనుఁగొను సద్భక్తదృష్టి
నానొప్ప [౬]నీదృష్ట్లు నాల్గునీశ్వరుఁడు
పూని ధరించిన పోల్కి యెట్లనిన-
*[శశ్వద్దయాదృష్టిఁ [౭]జంద్రాంబకమున
నైశ్వర్యదృష్టి సూర్యాంబకంబునను
జటులోగ్రతరదృష్టి జ్వలనాంబకమునఁ
బటుభక్తిదృష్టి [౮]శ్రీపాదంబునందు
ముక్కంటి దాల్చెనా మునుదాల్చియున్న]
యక్కన్నుఁగవ లీశుఁ డవధరిం[౯]చుడును

---

౧. తొండి, ౨. వామ్య, ౩. నంద, ౪. ధరియించు, ౫. మెఱయ, ౬. దృష్టులు. ౭. జండాంబకమున; జంద్రాంబకంబు, ౮. నీ పాదంబులందు, ౯. చుటను. * ఈ పాదములకు సంస్కృతములో అనువాదము లేదు.

సనఘుండు గురుమల్లికార్జునుం డంతఁ
దన శిష్య పుత్ర మిత్ర కళత్ర సహిత
[1]మరిగె [2]శీఘ్రమ యమరారామమునకుఁ

పల్నాఁటి చోళవంశక్షయకథనము

బరమ [3]మాహేశ్వర ప్రకరంబుఁ దాను;
నరుగంగ నరుగంగ నంత నిక్కడను
బురి మహోత్పాతముల్ పుట్టంగఁదొడఁగెఁ,
*[బాడు వాఱఁగఁజొచ్చెఁ బట్టణంబెల్లఁ
జోడండు దలలేని నీడఁ గన్గొనియెఁ,
గాలునిఁ గలలోనఁ గనియె, శ్వానములు
మోలగింపఁగఁజొచ్చె రేలుఁ బగళ్లు,
వీఁకఁ గావిరి వెల్లివిరిసె, గుఱ్ఱముల
తోఁకల నిప్పులు [4]దొఱుఁగంగఁ[5]జొచ్చె,]
నేల గాలఁగఁజొచ్చె నింగివడ్డట్టు
సాళి మేఘంబు[6]లాసన్నమై [7]పర్వెఁ,
బవలు సుక్కలు గానఁబడియె, [8]ధూమంబు
గవిసె, నెల్లెడ వంటకంబులు వుచ్చె,

---

౧. మరిగి, ౨. శీఘ్రంబమ, ౩. మహేశ్వర, ౪. దొరఁగంగ; దొరువంగ, ౫. దొడఁగె, ౬. లుసన్న, ౭. పన్నె; పన్ని, ౮. ధూమ్రంబు.

భూకంప[1]రావ మద్భుతమయ్యె, [2]రాత్రిఁ*
గాక కౌశికజంబుకము లర్వఁదొడఁగె,
గాలి[3]ధూళియుఁబర్వఁ గడు[4]మోఱలెత్తి
తూలుచుఁ బశువులు [5]దోరుగంగఁజొచ్చె,
నింద్రచాపములు ఖం[6]డేందుచాపములుఁ
జంద్రార్కపరివేషజాలముల్ [7]వొడిచె,
మనుజేశునకు నంత మంత్రివిరోధ-
మును బ్రధానవిరోధమును నాప్తభటవి-
రోధంబుఁ బుత్త్రవిరోధంబు నిరప-
రాధంబుఁ బుట్టె, నూరను [9]మారిమసఁగె,
ధరణి వెండియు మహోత్పాతముల్ వుట్టెఁ,
[10]బురిజనుల్ [11]వచ్చెనా భూమికి నవధి
యది యేలతప్పుఁ [12]దా హరగణక్షోభ,
మది యేల తప్పు నాయయ్యశాపంబు?
మొన్నఁ[13]బండితుఁడు సమున్నతిఁబలికె,

---

౧. మధిక, ౨. ఁబవలు, * ఇచ్చట ఒక ప్రతిలో "నాకంప రావ మద్భుతమయ్యె రాత్రి" అని యతిదుష్టమయిన పాద మున్నది. ౩. దూళి, ౪. మొర, ౫. దోలఁగంగ; దొరులంగ; దొరలంగ, ౬. డేంద్ర, ౭. వొలిచె, ౮. పటలి, ౯. మూరు, ౧౦. పుర, ౧౧. వుచ్చెనా; విచ్చిరి, ౧౨. నా, ౧౩. బండితులు.

[౧]నిన్న నుత్పాతముల్ నెలకొనె, నేఁడుఁ
బుట్టె [౨]గోత్రకలహములుఁ దమలోన,
నెట్టుగానున్నదో యింకఁ జోడనికి !
సిద్ధంబు [౩]భక్తవిరుద్ధంబు ఫలము
సిద్ధింపనోపుఁ [౪]జేసేత[౫]నంచెట్లుఁ
గలహంబు గానోపుఁ గ్రందు గానోపుఁ
బ్రళయంబుఁ గానోపుఁ బ్రజ[౬]కెల్ల నింకఁ
బురి[౭]నున్కి యిటమీఁద బుద్ధి గా" దనుచుఁ
బౌరుగూళ్లకును దమ పొందుఁ బట్లకును
వారివారికి నేఁగ వడి నొక్కనాఁడు
ధారుణీశ్వరుఁడు నిద్రాసమయమున
భసి[౮]తావలిప్త కపాలాస్థి [౯]దామ-
లసిత శుంభజ్జటా లంబిత విపుల-
కటితట సన్నద్ధ [౧౦]ఘంటికా[౧౧]నీక-
పటుతర [౧౨]ధ్వాన దిగ్భరిత విభ్రమము
విలసి[౧౩]ల్లఁ గంకాళ వేషంబుఁ దాల్చి
కలుషోత్క టార్చులు గన్నులఁ గ్రమ్మఁ

---

౧. నిన్నియుత్పా, ౨. గృహ, ౩. భక్తి, ౪. చేసేత, ౫. ననట్లు, ౬. లెల్ల; లకు, ౭. నుండ నిటమీఁద; నునికిమీఁద, ౮. తవిలిప్త, ౯. ధామ, ౧౦. ఖండికా, ౧౧. నికర, ౧౨. తద్ధ్వాన భరిత, ౧౩. ల్లు కంకాళ.

దనఱొమ్ముఁ ద్రొక్కి యుద్వృత్తిశూలాగ్ర-
మున నొక్క తపసి స[1]మున్నతిఁ బొడిచె
ననుచు వాపోవ నిజాంగన మేలు-
కని బిట్టులికి నలుగడలు వీక్షించి
[2]గగురుపొడుచు మేను గంపింప, మనసు
[3]బెగడఁ [4]జిత్తమ్మున [5]భీతిల్లు సతికి
[6]నలఁగుచుఁ గలఁ[7]జెప్పె నంతలోపలను
గలయు నిక్కములైన కరణి [8]వట్రిల్లె
మూఁడు గన్నులవాని ముమ్మొన యలుఁగుఁ
బోఁడి[9]గాఁ గలలోనఁ [10]బొలయు నంతటన
ముమ్మొనల్గాడె ఱొమ్మునఁ జిత్ర [11]మనఁగ
ముమ్మొన[12]పుండు ఱొమ్మునఁ [13]బుట్టె, నట్టి
పుండుఁ గన్గొనిన పాపుండు సజ్జన రి-
పుండు సోడనరాధిపుండు శంకింప
నరయంగ దుష్కీర్తి యను మహోదరికి
వరుసఁ [14]జన్నులుమూఁడు వట్రిల్లునట్టు

---

౧. యుప్పొంగు, ౨. గగుడుపొడ్చుచు, ౩. బెగడు, ౪. చిత్తంబును, ౫. భీతిల్ల, ౬. నలగుచు, ౭. జెప్పి, ౮. వట్రిల్ల, ౯. మిగా లోన, ౧౦. బొలయనంతటను, ౧౧. మగను, ౧౨. పుండ్లు, ౧౩. బుట్టి, ౧౪. గన్నులు.

లోనరఁ గోపగ్రంథియునుఁ మదగ్రంథి
యును దురితగ్రంథియునుఁ జోడనృపతి
యుదరమునఁ బెరుగుచున్న చందమునఁ
బొదలుచు ముమ్మైన [1]పుం డక్కజముగ
బౌద్ధులు జైనులుఁ బండితుల్ మంత్ర-
సిద్ధులు వైద్యులు శీఘ్రింబ వచ్చి
తమతమ మంత్రౌషధంబులవలన
శమియింపకున్నను [2]జనుని మోగంబు
వైద్యులకును మంత్రవాదులకును న-
భేద్యం బసాధ్యంబు వెనుపగు వ్రణము
సిద్ధమంత్రౌషధ చ్ఛేదన దహన-
బద్ధక్రియలచేతఁ బాయ దీవ్రణము
జైన బౌద్ధ మహేంద్రజాల [3]విద్యావి-
తానంబులనుఁ బోదు దథ్య మీవ్రణము
వూని ధన్వంతరిచే నైనఁ బుండు
మానదు పండిత మల్లికార్జునుని
కరుణగల్గిన మానుఁ గాక తక్కినను
హరునికైనను మాన్ప నరు దావ్రణమ్ము*

---

౧. పుండ్ల, ౨. జనని, 3. దివ్యాది. *ఇక్కడ సంస్కృతాను వాదములో, "వైద్యాదీనామితిస్ఫుటం, నిశ్చిత్యాప్తతమా రాజ

భువి దుర్జనుని[1]తోడి పొత్తునకంటెఁ
దవిలి సజ్జనవిరోధంబు మే[2]లనుట
ధరణీ[3]శ్వరునకు భక్తవిరోధమునను
హరుమహత్త్వము దెల్లమై కానఁ[4]బడుడు
నందుచు దుఃఖంబుఁ జెందుచు నాత్మఁ
గుందుచు మదమును గోపంబు నుడిగి
ధరణీశ్వరుఁడు దమ[5]తమ తరంబునను
హరునిభక్తుల కాని యన్యులు లేరు
గనియు వినియు నెఱుంగని బౌద్ధమతము
దనకుఁ బ్రాప్తం బయ్యె ధర్మేతరంబు

బాంధవాస్త మథాబ్రువన్, రాజన్ ప్రణోయం భిమజామసాగ్య ఇతినిశ్చితః," అని ఉన్నది. దీనికి మూలములో తగిన పంక్తులు కానరావు. ఇదిగాక "పడసి వచ్చినమేలు - బ్రదికినమేలు" అనే వరకున్న ఉన్నవాక్యములు రాజబాంధవు లన్నట్లు సంస్కృతములో ఉన్నది. ఈ శ్లోకములకు మూలములో పాతమున్నదనిన్ని, కన్నడ పద్యగ్రంథము నాధారము చేసుకొని సంస్కృతశ్లోకములను నూతనముగా చేర్చినామనిన్ని అచ్చుపడిన సంస్కృతగ్రంథము పుట అడుగున సూచన ఉన్నది. పై వాక్యములు రాజబాంధవులవిగా ఉండడమే ఉచితము. కాని, వ్రాతప్రతులలో ఎక్కడా సరియైన పాఠము దొరకలేదు.

౧. తోడ, ౨. లనుచు, ౩. శునకు భక్తతతి విరోధమున, ౪. బడదు, ౫. తర.

వేదబాహ్యము ముక్తివిముఖంబు శూన్య-
వాదం[1]బునగు బౌద్ధవాదం[2]బు ననఁగఁ
బాపంబు దుర్బోధపాత్రైతి [3]నిట్టు
లేపారఁ[4]దోలుమేన నెంతవారికిని
దోడఁ[5]గిచేసిన శివద్రోహంబు గలదు
గడవదు ద్రుంచు నీ[6]గండాంతరంబు
నడరఁ బండితమల్లికార్జునుకరుణ
వడసి[7]వచ్చినమేలు బ్రదికిన మేలు,
వండితారాధ్యుల పాదాబ్జములకు
మండలం బెల్ల సమర్పణ సేసి
వెండి శిష్యుండనై విహరింతుఁ దోడి
తెండు, మ్రొక్కుండు, బ్రార్థింపుండు, పోవుఁ
డనవుడు [8]మంత్రులు నాప్తులు బుధులు
నని పండితయగారి చరణాబ్జములకుఁ
జక్కఁ జాఁగిలిమ్రొక్కి "స్వామి! కృపాత్మ!
దిక్కు దెసయు నీవ దేవ! చోడండు
గడు శివద్రోహి దుష్కర్మి పాతకుఁడు
జడుఁడు మదాంధుండు సర్వాపరాధి

---

౧. బులగు; బగున, ౨. బనంగ; బులనఁగ, ౩. నింక నే, ౪. దోలి, ౫. గఁజేసిన, ౬. గండంబుగాన, ౭. చచ్చిన, ౮. బంధులు.

విఱుఁదుసొచ్చినఁ గాచు బిరుదు [1]నొచ్చినను
మఱవంగఁ బాడియే మహానియ్యకీర్తి !
దర్పం బడఁగి రాజు తనయేలు రాష్ట్ర
మర్పించి శిష్యుఁడై [2]యట్ల బ్రదుకఁగఁ-
గలవాఁడు మీ రట్లు కైకొని మమ్ముఁ
దలఁప[3]రే, కృపఁ బ్రాణ దానంబు సేయ-
[3]రే, కావ[3]రే, ప్రోవ[3]రే, కరుణింప-
[3]రే, కృపామతిఁ జూడ[3]రే, యయ్య" యనుచు
నఱగొఱ లేక సాష్టాంగులై మ్రొక్క-
మఱియంతఁ బండితమల్లికార్జునుఁడు
"[4]సోడనిదూతలతోడ భాషింపఁ
గూడునే, యాలింపఁ గూడునే, యట్టి
యవనీశుఁ గూడునే యాత్మఁ దలంప
శివశివ! ప్రాణేశ! చెన్నయ్యదేవ !
[5]రాజిల్ల "రాజాధిరాజాయ" యనఁగ
రాజమహారాజ ! రాజాధిరాజ !
రాజశేఖర ! [6]దేవరాజ [7]వందితుఁడ !
రాజవు వేల్పవు రతి నీవ యైన

---

౧. సొచ్చియును, ౨. యటు బ్రదుకంగ, 3. వే, ౪. చోడ దూతలతోడఁ గూడ, ౫. భ్రాజిల్లు, ౬. రాజ, ౭. పండి.

రాజ! నీవిచ్చిన రాజిచ్చుఁ గాక
రాజిచ్చు నన[౧]రాదు [౨]రాజ నీవిక,
జడుకైవడి దురాశా[౩]సాగరమునఁ
బడునె మహాదాని భవదియ్యభటుఁడు,
గోయిల మతిదప్పి కూయునే [౪]బ్రమసి,
రాయంచ [౫]దృష[౬]కోడి త్రావునే [౭]వండు,
ఖగపతి దెససెడి కఱచునే [౮]మెట్ట,
మృగపతి యాఁకొని మేయునే [౯]పుల్లు,
మద[౧౦]మఱి ధృతిశాలి మదగజేంద్ర[౧౧]ంబు
గోద[౧౨]సూకరంబు చన్గుడుచునే దేవ!
మదనారి! [౧౩]మఱియు నీ పద[౧౪]భక్తియుక్తుఁ
డుదరార్థ[౧౫]మొరులకు నొగ్గునే[౧౬]చేయి,
వరుసంగఁ బాడియే హరహర!" యనుచు
నిరసించు [౧౭]దున్న్యాయ్య నిష్ఠురో[౧౮]క్తులకు
[౧౯]నన్యాపదేశంబు లా[౨౦]లించి దూత

౧. రాజు; రాజె, ౨. రాజు నేవంక; రాజనీవికయు; రాజ నీవిక, ౩. వాగు, ౪. భ్రమసి, ౫. తృషి, ౬. బొండె, ౭. వొండు; నీళ్లు, ౮. యరలు, ౯. సొల్లు, ౧౦. కరి, ౧౧. రిపు, ౧౨. మరి పంది; పెరపంద, ౧౩. యని, ౧౪. పద్మభక్తి, ను..., ౧౫. మెంతయు నొరులకు, ౧౬. నిగ్గు; నెగ్గ; చెయ్య; నెగ్గ, ౧౭. డన్యాయ, ౧౮. క్తులును; క్తముల, ౧౯. నన్యోప, ౨౦. లించు.

లన్యాయవర్తుల కల్పభాగ్యులకు
భక్తులకృప యెట్లు వడయంగవచ్చు
వ్యక్తమిట్టిద[౧]యని వారేఁగ నంత
నొదవుచు నొకనాఁటి కొకనాఁడు వుండుఁ
[౨]బొదలుచు రంధ్రముల్ వోవుచుఁ[౩]జుట్లు
సెలయుచుఁ బ్రేవులు సెదరుచు, [౪]ముఱికి
[౫]వలచుచు, వాచుచు, వ్రయ్యుచుఁ, గూడఁ
గ్రుళ్ళుచుఁ, [౬]గెరలుచుఁ, గూలుచు, నూర్పు
లొల్లనయూర్చుచు, [౭]నూరుచు, [౮]రసిక
[౯]సిలసిల నెత్తురుఁ జీముఁ [౧౦]గాఱుచును
విలివిలియనఁ[౧౧]బ్రుచ్చి [౧౨]విదిలి చూపఱకు
[౧౩]నేవంబు దోపంగ నిదియెంత వెద్ద
శైవాపరాధికి సర్వపాపునకు
ఘనశివద్రోహికి ఖలునకుఁ దనకు
ననుచు నంతకుపురి కరిగెఁ జోడండు;
నంత రాజ్యార్థమై యనిఁ[౧౪]బోరి యతని

---

౧. యేని, ౨. బొదవుచు, ౩. జుట్లు; జొల్లు, ౪. ములికి, ౫. వలుచుచు, ౬. గద; గెడ, ౭. నొడుకుచు; నూడుచు, ౮. కసిగ, ౯. జిలజిల, ౧౦. బారుచును, ౧౧. జచ్చి, ౧౨. విడిలి, ౧౩. నేవంగదోవంగ, ౧౪. జేసి.

సంతాన మెల్ల నిస్సంతాన మయ్యెఁ;
బాడయ్యెఁ [౧]దద్భూమి వండితవిభుని
యీడితశాప మహిష్ఠతఁ జేసి;
యంత [౨]నక్కడ మల్లికార్జునారాధ్యు
లెంతయు రయమున నేఁగుచు [౩]మున్న
బౌద్ధుని [౪]సమముగాఁ బ్రతిమైనతప్పు
బౌద్ధు[౫]నిఁ జే[౬]ముట్ట [౭]పఱుపనితప్పు
పారదూషణంబు సేయఁగ విన్నతప్పు
పారగణంబులఁ [౮]బర్వ [౯]నదివిన్నతప్పు
[౧౦]నాపరసమయుల నణఁపనితప్పుఁ
బాపి చోడనితోడఁ బలికినతప్పు
జగ[౧౧]తీశ్వరునిజూడ [౧౨]సైఁచినతప్పు
మొగి నదీక్షితులు దన్నుట్టినతప్పుఁ
బాయదు వేఱొండు [౧౩]భంగుల ననుచు
వేయు[౧౪]భంగుల వింత వేడుక[౧౫]దనర
సన్నుతగణనామసంకీర్తనంబుఁ

---

౧. భూమియుఁబండిత, ౨. నిక్కడ, ౩. మున్న; నుండి, ౪. సమయు, ౫. నాచే, ౬. ముట్టఁ; ముట్లు, ౭. పరిపిన; పఱపిన ; పలికిన, ౮. బాసి య, ౯. నందున్న, ౧౦. నాపదసమయము, ౧౧. దీ, ౧౨. సంచిన; సరసిన, ౧౩. భంగిని, ౧౪. విధమ్ముల, ౧౫. పడుచు; నడర.

జెన్నార వాయారఁ జేయంగఁదలఁచి
యాద్యభక్తగణ సహస్రనామములు
హృద్యంబుగాఁ బఠియించు [౧]జెట్లనిన

గణమాలిక

శ్రీనంది శివకర శ్రీనందికేశ్వ
రానంద నందినా థాక్ష[౨]య విజయ
భద్ర వీరక [౩]వీరభద్ర భద్రాక్ష
భద్ర మహాకాళ పంచాక్షర త్రి-
యక్షర ద్వ్యక్ష రైకాక్ష [౪]రాక్షర ష-
డక్ష రోగ్రాక్ష ధూమ్రా క్షానలాక్ష
విక[౫]టాక్ష విమలాక్ష విశ్వవిశ్వాక్ష
వికటాంగ [౬]గగనాంగ విజయ జయాభ్ర-
వర్ణ మహాభైరవశ్రేష్ఠ సూర్య-
వర్ణ మ[౭]హాజ్వర జ్వర సోమవర్ణ
నిష్కంప నీరద నిస్స్వన నిత్య
నిష్క[౮]ళ పుష్క[౯]ల నిశ్శంక కాల-
రూప [౧౦]నీరూప విరూపాక్ష విశ్వ-

౧. జె; నె, ౨. ర, ౩. భద్ర, ౪. రోగ్రాక్ష రా..., ౫. లా, ౬. విమ, ౭. హాజ్వలోజ్వల, ౮. ల, ౯. ర, ౧౦. ని; వి.

మహిమ ప్రకరణము

రూప సుందర శాంతరూపోగ్రరూప
కోకిల [౧]కింకిణీ కుంద[౨]క కుముద
కాకపాదాపాద కటకాహి కటక
పింగ ళానక్షుర పిం[౩]డక మధుప
పింగళాంబక మధుపింగ[౪]ళాలోక
విజయ సద్యోజాత విష్టంభశిష్ట
నిజబల శ్రీకంఠ నీల సమస్త-
భూతజృంభణ సూర్యపాతన సోమ-
పాతన సురగిరిపాతన వింధ్య-
పాత నాంగారకభక్షణ సర్వ -
పాతన సర్వకంపన సర్వదాహ
చండకీర్తీశాన [౫]చండీశ చండ
దండపాణి కపాలధర[౬] హరిహార మ-
హాకా[౭]య నంది మహాకా[౮]ళ పుండ-
రీక ఘు[౯]ర్ఘుర భృంగిరిటి మృత్యుహారణ
సహానేశ దీర్ఘ హ్రస్వ స్థూల సూక్ష్మ
గుహారౌద్ర కూష్మాండ గోపతి [౧౦]జటిల
[౧౧]భిండి రుండాభర ణాండాభరణ శి-

---

౧. కందకి, ౨. కి, ౩. గళ, ౪. శకటక, ౫. చండేశ, ౬. హరహరి, ౭. ళ, ౮. య, ౯. ర్ఘు, ౧౦. చటు, ౧౧. దండి.

[1]ఖండి ముండధర నికర్ష[2]ణా లంబ-
కర్ణ ఘంటాకర్ణ గజకర్ణ శంఖ-
కర్ణ ద్వికర్ణ త్రికర్ణ సహస్ర-
కర్ణ వికర్ణ గోకర్ణ వరాహ-
కర్ణ సంకర్షణో త్కర్షణ విపుల
పర్వతాభరణ దర్ప కఠోర[3]వచన
సర్వజ్ఞ సర్వాత్మ సర్వ[4]సంహారణ
కరిముఖ నరముఖ కపిము ఖాహిముఖ
శరభము ఖాము ఖోష్ట్రముఖ శార్దూల-
ముఖ సింహాముఖ మేషముఖ గోము ఖాశ్వ-
ముఖ పంచముఖ చతుర్ముఖ విము ఖాష్ట-
ముఖ నవముఖ దశముఖ షణ్ముఖ ద్వి-
ముఖ సహస్రముఖ త్రిముఖ వరాహాముఖ
దక్షభా[5]స్కర విషభక్షణ బ్రహ్మ-
భక్షణ శతసహస్రాక్ష పంచాక్ష
భద్రక ర్ణాశని భా[6]స్వర పూర్ణ-
భ[7]ద్రాస్ఖలిత మహాభద్ర గుహేశ్వ
రాంతకాంతక పుష్పదంతభు గ్వజ్ర-

---

౧. ఖండ, ౨. ణాలంబ, ౩. భరణ, ౪. సర్వజ్ఞ, ౫. స్వ, ౬. స్క, ౭. ద్ర.

దంత వియోక్త్ర సితగ్రీవ వృషభ
సాంబరచంద్ర గంగాంబుశేఖర ది-
గంబర డమరు[1]కహస్త సుహో[2]త్ర
దర్దుర రేణుక దారుక కాల-
మర్దనదక్ష విమర్దన త్ర్యంబ
కార్ధనారీశ్వర హాటకేశ్వర ఘు-
టార్ధదే హార్ధ వక్త్రార్ధ నాసార్ధ
ఫణిభూషణ క్షేత్రపాల కపాల
మణివిభూషణ విప్రమాలి కపాలి
శంకరోంకార వషట్కారకాల
కంకాళధర వజ్రకాయ సుషేణ
ధూమాంగ ధూమకేతు వ్యాఘ్రవక్త్ర
వామదే వాధోర్ధ్వవాహ వరాహ-
సంతానక ప్రపంచాంతక త్రిభువ-
నాంతక దైత్యాంత కాసితకాయ
శూలాయుధ సుమ[3]న స్సుగతి సుపాణి
కోలాహలోత్తుంగ గురులఘు వజ్ర-
పాణి సుదర్శనపాణి పినాక-
పాణి మహాకేశ భర్గ సుకేశ

---

౧. గ, ౨. తృ, ౩. ణిసుగతి.

భవ మహోవ్రత వృషబల మహాబాహు
శివ మేఘవాహన శ్వేతస[౧]ర్వాంగ
కామాంగదహనఝుంకార మహేంద్ర
భీమదమ[౨]న సురార్పిత నాగదంత
బభ్రు మృత్యుంజ యోభయశిరో నిర్మ
లాభ్రకా యాతికా యాప్రతిమ ప్ర-
కంపనోన్నత భానుకంపన సోమ-
కంపన సంవర్తక శ్రీధర ప్ర-
[౩]చండ శతో[౪]దర చండోదర ప్ర
కుండ కుండోద రాఘోర కుంభోద
రాంభోదనాద[౫]వృషాంక కంటక ని-
కుంభ [౬]మహోదర కులి[౭]శోద రేందు-
ఖేటక నక్షత్రకృంతన సూర్య-
ఖేటక [౮]హరిజటా కేసర సూర్య-
పేషణ బ్రహ్మాండ పేషణ సోమ-
పేషణ సూత్రనిపీడ నాందో[౯]ళి-
కామేఘ లాలాసురాంతక శూలి
సోమదత్త స్వయంజ్యోతి రంగాట్ట-

౧. ర్వా, ౨. హ, ౩. కాండ, ౪. చల, ౫. వృ, ౬. మహీ
౭. శధరేందు; శోధరేంద్ర, ౮. న, ౯. శ.

మహిమ ప్రకరణము

హాస భస్మేశ్వర హాలాహలాతి-
హాస గుహావాస హార మహామాయ
దిగ్వ్యాహానాశన ద్వీపనిర్దళన
దిగ్వారణాహారి దిక్పాలకారి
సాగరాపోశన సంహారకాల
సాగరధ్వా నాష్టనాగాంగుళీయ్య
శశిధర తత్పురుషస్థాణు రుద్ర
పశుపతి ఖట్వాంగపాణి కపర్ది
గరుడపక్షచ్ఛేద కాలాపహారణ
గిరికందుకాటన క్షితివియత్తాళ
విష్ణుకంకాళాంక విధిశిరశ్ఛత్ర
విష్ణునేత్రాదాన విధితిరస్కరణ
బడబాగ్నితిలకైక పాదపంచశిఖ
బడబానలానన ప్రళయాగ్నినేత్ర
కులగిరి[3]శాతన కూర్మాహినటన
విలయాగ్నిఖేలన విద్యుత్ప్రభావ
లింగాక్ష[4]భయద మాతంగమహార-
ధాంగద కాలరుద్రాక్ష పాదోర్ధ

౧. ర, ౨. ది, ౩. శాసన; పాతన, ౪. భగవన్మ, ౫. ర్ధ్వ, గా...

తాదివరాహ దంష్ట్రాంకితవదన
బాదరాయణభుజోత్పాటన సింహ-
చర్మవసన యజ్ఞచర్మాసనేభ-
చర్మచేల వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయ
హారిరథారూఢ చక్రాపహ క్షీర
శరనిధిపాన విష్వక్సేనహరణ
భీమకాయాకాయ పృథుభగదత్త
సోమదత్తా[1]ఖిల సుచరిత్ర మేఘ-
ముఖ పాదముఖ కుక్షిముఖ బాహుముఖ సు-
ముఖ జానుముఖ విశ్వముఖ మహాభీల-
బహువక్త్ర బహునేత్ర బహుతాలు జిహ్వ
బహు[2]వర్ణ బహు[3]కర్ణ బహు[4]ఘోణ[5]లోల
జంఘదు[6]ర్ధర మహాజంఘోరుతాళ
జం[7]ఘోర్ధ్వకేశ స్వచ్ఛందచారుతర
దంతాభతాళ తత్త్వా[8]మతి కుఠార
దంత మహోక్షపతాక ప్రచండ-
బలదీర్ఘదంష్ట్ర సుబాహుపాతాళ
తలవాసి హ్రస్వకంధర దీర్ఘలోచ

---

౧. భీ, ౨. క, ౩. వ, ౪. తాలు, ౫. లీల, ౬. ర్ధ, [illegible]; ఘోదర, ౮. మత.

నోక్షవాహన సహస్రోదర వర్తు
లాక్ష[౧]త్రియక్ష రక్తాక్ష వర్ణాక్ష
కాలకంఠ మయూరకంఠోర్ధ్వబాహు
-తూలాక్ష లంబాక్ష నీలాంబరాగ్ని
కుండలక్రతుహరాజాండ బా[౩]హూగ్ర-
కుండలానంగ సుఘోణాద్రి కుండ-
లాండ [౪]ఘుర్ఘుర గగనానందనంద
పాండు[౫]రాంగాసితాంబర కుండకర్ణ
లంబోష్ఠ దీర్ఘోష్ఠ లంబకర్ణ ప్ర-
లంబ లంబోదర [౬]లంబాక్ష లంబ-
హను లంబజిహ్వా లంబానన లంబ-
తను లంబనాసి[౭]క దశభుజ ద్విభుజ
సోమాక్ష రౌద్రాక్ష సూర్యాక్ష సోమ
భీమాంగ లలితాంగ రోమాంగ కర్ణ-
సేన దుష్కర మహాసేన శాశ్వత సు-
ఖానంద కాలకూటాగ్ని జిహ్వాగ్ని
కేశ ధూర్జటి మహాకేశ త్రిజ[౮]ట సు-
కేశోర్ధ్వకేశ నాకిపశిరోహార సు-

౧. కత్ర్యక్ష, ౨. లో, ౩. హా, ౪. గ, ౫. రాగ, ౬. లంబలంబాక్ష, ౭. కా, ౮. ట.

జిహ్వ ద్విజిహ్వ త్రిజిహ్వ సహస్ర-
జిహ్వ విద్యుజ్జిహ్వ జిహ్వోదరోరు-
జిహ్వ మహాజిహ్వ [1]సితకర్ణ వహ్ని-
జిహ్వ నికృంతన శ్రీధరారాధ్య
లంబకంధర మహాలయ మహాదంష్ట్ర
[2]లంబోష్ఠ శంభు పీతాంబర స్థూల-
విగ్రహ ప్రబల కంబుగ్రీవ ధూ[3]మ-
విగ్రహ వికటసింహగ్రీవ దీర్ఘ-
బాహు ద్విబాహు త్రిబాహు సహస్ర-
బాహు మహాబాహు పాదబాహూరు
బాహూరు పాదోరుబాహు ముఖోర్ధ్వ-
*బాహు ప్రముఖ మహాప్రమథగణములు

రుద్రగణసంకీర్తనము

భువనేశ్వరాది విభూతి కపాలి
భవభూతి కరభూతి పాలనచక్ర

---

౧. జిత, ౨. బింబోష్ఠ, 3. మ్ర, * ఇక్కడ బ్రౌనువ్రాత ప్రతిలో ఈ క్రింది కన్నడపద్యమున్నది.

"యింతప్ప ప్రమథగణరా
ద్యంత నెరవెల్కి హరివిరించిగళలనె
లింతుర చిదమమ
సంతద పాల్కురికినామ భక్తలలామా."

ధర మహాబల మహా[1]దంష్ట్ర ప్రచండ
ధర దహనక్రూర [2]దంష్ట్రోర్ధ్వ బాహు
వేదపారగ మేఘనాద త్రికలసు-
నాదకపర్ది ధనంజయ శ్వేత
భద్ర నీలాశన బలకాల కాల-
రుద్ర శాశ్వత నీలరుద్ర పినాకి
సర్వజ్ఞ దీర్ఘహ్రస్వ స్థూలరుద్ర
సర్వేశ సుఖ[3]కర్త జ్వాలనాక్ష మేఘ
వాహన క్రో[4]ధేశ వటరుద్ర హారవి
వాహ [5]లోహిత ధూమ్రవర్ణ విధీశ
కల [6]వికరణ[7]రుద్ర కాలమహేశ
బలవికరణరుద్ర ప్రమథన జ్యేష్ఠ
సర్వభూత దమన చరమహాతేజ
సర్వమనోన్మన స్థాణుసంహార
పూరకజ్యోతి రఘోర [10]భర్గైక
వీరేశ్వరానేకవీర విద్వేషి
పింగేక్షణాంతరిక్షాంగ వి[11]శ్వేశ

---

౧. దంత, ౨. దంష్ట్రార్ధదేహ, ౩. ఖర, ౪. ధీ, ౫. నాహిత; నాసిత, ౬. వికలన, ౭. కాల, ౮. హ, ౯. సంవాహ; శరీర, ౧౦. భర్గేశ; భద్రేశ, ౧౧. ద్వే.

పింగళానం[1]త మాతంగ త్రిదంష్ట్ర
వృషభగణ ప్రియవిభు విరూపాక్ష
విషధరాక్షయరుద్ర విద్యాధరేశ
హారరత్న కర[2]మారహరణ త్రినేత్ర
హరిహర బభ్రుక్షయాంతక దుఃఖ
కర భయానక విచక్షణ[3]కర శూల
ధర [4]సదంబర జటాధర గణాధ్యక్ష
ధాతృత్రిదశవందిత ప్రమ[5]ర్ద కవి-
ధాతృగ్రసన పరంధాతృ పంచశిఖ
యామ్యసూ[6]క్ష్మ శ్రీక్షణాతి భవేశ
సౌమ్యదేహోర్ధ్వకేశజ్వలన ప్ర
కాశ [7]భస్మాంకిత కాలలోహిత సు-
[8]కేశ రుద్రాగ్ని హుతాశన [9]శీఘ్ర
భీమ [10]భీమోద్భవ క్షే[11]మేశ బుద్ధి
వామదేవ ప్రభుస్వామి సర్వాత్మ
సహనేశ [12]గగనేశ శంభు[13]మహేశ
గుహ[14]రుద్ర పర[15]మాత్మ గోపతి ప్రబల

---

౧. గ, ౨. దూర, ౩. కర్తృ, ౪. సుదుంబర, ౫. [illegible]; గ్ధ. ౬. క్ష్మాక్షి, ౭. బస్తాంతక, ౮. రేశ, ౯. రుద్ర, ౧౦. భవో, ౧౧. మా, ౧౨. గౌరీశ, ౧౩. గిరీశ, ౧౪. రౌద్ర. ౧౫. మాత్ర.

వజ్రదంతావ్యయ[1] వాయువేగోగ్ర
వజ్రదంతాసితవర్ణ వియోక్త్ర-
బడ[2] బాముఖా[3]సాధ్య పావక[4]శ్రేష్ఠ
మృడ పరాపర కళామేయ నివృత్తి-
పాశహస్త లఘురూపధర మృత్యుంజ
యేశాన రుద్రఫణీంద్ర గణేంద్ర
బకరుద్ర[5] బాధక ప్రళయాగ్నిరుద్ర
వికరణార్చితవీర విటరుద్ర మృత్యు-
[6]హార హారరుద్ర విశ్వాధికరుద్ర
శరభరుద్ర మహావృషభరుద్ర శబర-
రుద్ర మహాకాళరుద్ర సంహార-
రుద్ర మహానాట్యరుద్ర కిరాత-
రుద్రార్ధనారీశరుద్ర మహోగ్ర-
రుద్ర మృత్యుంజయరుద్ర వీరాఖ్య-
రుద్ర సదాశివరుద్ర విజ్ఞాన-
రుద్ర విజయజయరుద్ర కర్మాఖ్య-
రుద్ర మహాశివరుద్రైకపాద-
రుద్రాదిరుద్రాది రుద్రగణములు—

౧. త, ౨. బ, ౩. నాద్య, ౪. పుష్ట, ౫. బోధక, ౬. హరి.

శ్రీమద్దమన వేద[౧]శిఖ జటామాలి
సోమ[౨]స శ్వేశ్వర శూలి సహిష్ణు
ముండి[౩]జేగీషవ్య[౪]డిండి[౫]లాంగులి శి-
ఖండి[౬]సుధీవాహ కంకసుహోత్ర
దారుకో[౭]గ్రాత్రి సూ[౮]ధార లోకా[౯]క్షి
చారుహాస [౧౦]లకులీశ్వర గుహావాస
గోకర్ణ[౧౧]ముఖ యు[౧౨]వాలోక గౌతమ మ
హాకాయ[౧౩]వృషభ మహాకాయు లనఁగ

యోగాచార్యగణసంకీర్తనము

నసదృశమహిమ యోగాచార్యు[౧౪]లనఁగ
[౧౫]నెసగు [౧౬]నయ్యిరువది యెనమంద్రు గురు[౧౭]లు
నలరు ధర్మాచార్యు[౧౮]లన వారిశిష్యు
లెలమి[౧౯]మై నూటపన్నిద్దఱు భువిని:
తిరునీల[౨౦]కంఠండుఁ దిరునీల[౨౧]నక్క-

---

౧. శిఖ, ౨. శర్మేశ్వర; శర్మశ్వేత, ౩. జైగీషవ్య; జైమినిషవ్య, ౪. దండ, ౫. రాంగుళి; రాంగుల, ౬. దధీవాహ; శరధిబాహు; యుదధివాహ, ౭. గ్రత్రి, ౮. తారు; దారు, ౯. క్షు, ౧౦. కకులీ, ౧౧. భృగు, ౧౨. గా, ౧౩. ఋ, ౧౪. లిట్లు, ౧౫. నెసఁగ, ౧౬. యిరవటూరె; నెయ్యిరువాద్లైవన (?), ౧౭. వు-ల, ౧౮. లను, ౧౯. పై, ౨౦. కంఠుండు, ౨౧. యక్క-.

మహిమప్రకరణము

తిరు[౧]మూలదేవండుఁ దిరునాళ్ల[౨]పోవ
మానకంజారుండు మంగయక్కర[౩]సి
యా[౪]నాయనా ర్గొన్నయధరుండు వి[౫]ట్టి
నంగరోహిణి పిళ్లనయనా రనంగ
సంగ[౬]చండుండు పూసల[౭]నయనారు
వరమ[౮]నాచియును దీపదకళియారుఁ
గరిగణనాథుండుఁ గలికామదేవఁ
డమరనీతియిరువ దాండా[౯]రి[౧౦]మురుఘు
నమినంది యేణాధినాథుండు సాంఖ్య-
తొండభూపతి సిరు[౧౧]త్తొణ తిరుకురుపి
[౧౨]తొండండు నంబిచిర్త్తొండం డనంగఁ
జీరాలదేవండుఁ జేదిరాజయ్య
గారుఁ గాళవ్వ యేకాసి[౧౩]సోమాసి
మారండు వీరపెర్గాణ్డి దేవండు
వీరచోడఁడు జడయారిరిత్తాండి
[౧౪]యెల్పఘు [౧౫]చెలఁది వాగీశనైనారు

---

౧. నీల, ౨. ప్రోవ, ౩. శి; సు, ౪. న, ౫. ట్ట; ళ్ల, ౬. ఛం, ౭. నా, ౮. నాచారు, ౯. రు. ౧౦. మూర్ఖు; మరఘు, ౧౧. త్తొణ్డ తిరుక్కుడి (డు) పి, ౧౨. తొం, ౧౩. రామయ్య, ౧౪. యెల్పరు; యెల్పు; యేలప, ౧౫. చలి.

కోల్పులి [౧]యళ్లియ దంగుళినయనారుఁ
[౨]చిఱుపులియార్కు లుచ్చిరినయనారు
మిఱు[౩]మిండ[౪]యూరు నమిత్తాండియారుఁ
[౫]కళ్లియంబ [౬]యరివాలుఁ [౭]కడుమలనంబి
[౫]కళ్లియంబ గుగ్గు[౮]ళుక్కళి[౯]నయనారుఁ
కన్నప్పతాపసి కరయూ[౧౦]రిచో[౧౧]డ
చెన్నయ్య సోడండుఁ జేరమరా[౧౨]యఁ
[౧౩]డిడిగుడిమారయ్య యిడు[౧౪]మారదేవఁ
డడిభర్త [౧౫]యోణుమూర్తి యరవత్తుమువ్వురు

షోడశగణ సంకీర్తనము

హొన్నయ్య వాండ్యనాయుండు [౧౬]గుడ్డవ్వ
గి[౧౭]న్నరబ్రహ్మయ్య గేత[౧౮]య్యగారు
బీరయ్య హం[౧౯]డయ్య[౨౦]ంగారు బిజ్జయ్య

---

౧. కొలుపులియాళ (ల)యదం గుళినాయనారు; కొలుడయళయనదం గుళియనైనారు, ౨. చిఱుపురియారుక్కల బ్బి (చ్చి) రినయనారు; చిరువుళియూరుగుచ్చిరినయనారు; చిరిపురియొరుకు (గు) చ్చిరియయినారు(యారునారు), ౩. మిండి, ౪. నాట్యనిమిత్తాండి, ౫. కరి, ౬. యరిపాలు; యరపాలు; యరహీలు, ౭. కడువల, ౮. లు, ౯. యనైనార్, ౧౦. ర, ౧౧. డు, ౧౨. జు; యుఁ, ౧౩. డిడు, ౧౪. మూర, ౧౫. యోణు, ౧౬. గుండవ్వ, ౧౭. న్న, ౧౮. ప్ప, ౧౯. ద, ౨౦. దేవయ్యగారు.

గారు ఘోనాగయ్యగారు నాగయ్య-
గారు [౧]కాళవ ఫణిహారి సోమన్న
గారుఁ జి[౨]క్కలిగ[౩] నా[౪]గయ సేననాథ
దేవరబాచయ్య వ్రావులబాచి-
దే[౫]వండు బాచలదేవి షోడశులు

దశగణ సంకీర్తనము

వీర[౬]ఘంటయ మయిలారిదేవయ్య-
గారు బొప్పలదేవి గామలదేవి-
గారుఁ జోడ[౭]వ్వ సింగ[౮]య్య బీచయ్య-
గారు మాదేవ[౯]న్నగారన్న [౧౦]బెరసి
దసగణసింగయ్య దశగణంబులును

త్రయోదశగణ సంకీర్తనము

బసవరాజయ్య ప్రభాతగణములు
[౧౧]సింగిదేవఁడుఁ [౧౨]బమ్మి[౧౩]సెట్టి [౧౪]సాతెక్క
[౧౫]సంగ[౧౬]మైళిగ నిజసంగ[౧౭]య్య దేవ-

---

౧. కౌలవ, ౨. క్క, ౩. గ, ౪. గయ్యసేనాథు, ౫. వు, ౬. ఘంటామయిలూరి; ఘంటయమైలిగారి, ౭. య్య, ౮. యయు, ౯. య్య, ౧౦. బ, ౧౧. శింగి, ౧౨. బ్రమ్మి, ౧౩. శెట్టి, ౧౪. సాత్వికి, ౧౫. సంగి, ౧౬. మైళిగనిజ; మైలిగరిజ, ౧౭. ప్ప,

రసుగారుఁ గన్నబ[౧]రసి ఫణిహారి
బసవయ్య[౨]పూసల బాచిదే[౩]వందు
[౪]దేవయ్య యోహిళ[౫]దేవండుఁ [౬]జొప్పి
దేవియుఁ గామలదేవి దేరసులు
శ్రీపతిపండితుల్ సింధు[౭]బల్లహుఁడు
ధూపదమాచయ్య ధూర్జటి కేశి
మడి[౮]వాలుమాచయ్య మాదిరాజయ్య
బడవరబ్రహ్మయ్య బాచిరాజయ్య
గి[౯]న్నరబ్రహ్మయ్య గేశిరాజయ్య
గన్నడబ్రహ్మయ్య గాచిరాజయ్య
మోళిగమారయ్య ముసుఁడిచౌఁడయ్య
శూలదబ్రహ్మయ్య సురియచౌఁడయ్య
[౧౦]గలకేతబ్రహ్మయ్య గక్కయ్యగారుఁ
[౧౧]దెలుఁగేసు [౧౨]మసణయ్య దెలుఁగుజొమ్మయ్య
యుత్తమాంగదకేశి హొన్నయ్య గండ
కత్తెర[౧౩]వాచయ్య గాలాగ్ని[౧౪]రుద్రుఁ

---

౧. రసు, ౨. పూవుల; యుప్పుల, ౩. వు, ౪. దేవుండు; దేవండ్రు, ౫. దేవియుఁ; దేవయ్య, ౬. జొప్ప; బొప్ప, ౭. బిల్ల, ౮. వాళు, ౯. న్నె, ౧౦. కల (లి) కేతు (త), ౧౧. తెలగేసు, ౧౨. మనసయ్య, ౧౩. నా; మా, ౧౪. రుద్రుఁ.

ముదరద రామయ్య హొ[1]న్న బ్రహ్మయ్య
గదిగెరేమయ మహాకాళయ్య బి[2]బ్బి-
బాచయ్య [3]సవరదనాచయ్య వీర-
నాచయ్య యడపద రేచయ్య[4]గారు
నల్లయ్య[5]యును మధుపయ్య బల్లేశు-
మల్లయ్య గొడలమల్లయ్యగారు
నిజలింగచిక్కయ్య నిర్లజ్జశాంతి
నిజ[6]భావుఁడును నిత్య[7]నేమద[8]మైలి
దసరయ్య [9]దేడరదాసి గజ్జేసు-
[10]మసణయ్యగారు నమాత్య[11]మల్లయ్య
[12]జెట్టిమారయ గౌళభట్టారకుండుఁ
బిట్టవ్వ గోవిందభట్టారకుండు
శంకరదాసయ్య శ్వపచయ్య [13]సుంకె-
బంకయ్య మొఱటద [14]వంకిదేవయ్య
యముగిదేవుఁడుఁ జిక్క లముగిదేవండు
నమరగుండము మల్లికార్జునయ్యయును

---

౧. హో, ౨. బ్బ, ౩. సదరద, ౪. గార, లల్లయ్య..., ౫. మధుపయ్య-యల్ల...; ౬. భావనుఁడు, ౭. నేమిద, ౮. మైరి, ౯. దేవర, ౧౦. మసనయ్య; మనసయ్య, ౧౧. మల్లేసు, ౧౨. యట్టి; రట్టి, ౧౩. సుంకి, ౧౪. వంకయ్యగారు.

దారయ్య భోగయ్య దాసకేసయ్య
మార[1]గొళండును మలయరాజయ్య
పంచాగ్ని [2]సూర్యుఁ డుద్భటుఁడు సన్న్యసి-
మంచయ్య మల్లబ్రహ్మయ వెల్లగొండ-
మహాదేవఁ డుడు[3]తడి [4]మహాదేవి బెజ్జ-
మహాదేవి శివ[5]నాగ[6]మయ్య బెల్దేవి-
వేమనారాధ్యులు [7]విజయాపురంబు-
సోమిదేవఁడుఁ జిక్క-సోమిదేవండు
మాదరదూడయ్య మద్దయ్యగారు
కేదార[9]మాచయ్య కెం[10]భావిభోగి-
దేవండు [11]రేవణదేవండు [12]మూరు-
జావదేవర వీరచాఁకిదేవయ్య
సేటలవేమయ్య సిద్ధబుద్ధయలు
హాటకేశ్వరుని మల్లయ్యయు నమృత-
నాథని యప్పయ్య నాగయ్య యిడుమ-
నాథు తిప్పయ కల్లినాథు భీమయ్య
విరుపకల్లయ్య [13]నిర్వివద నాకయ్య

---

౧. గొళుండును, ౨. సూరు(డ)డు, ౩. తిడ, ౪. మాదేవి, ౫. నాగి, ౬. మాన్య బెల్దీవి, ౭. విజయ, ౮. వు, ౯. బాచయ్య, ౧౦. బాగి, ౧౧. రేణవ, ౧౨. మారు, ౧౩. థ, నిర్వసద(థ).

యురులింగపెద్దయ్యయును గొంగుఁ౧దొరతి-
యాఁకయ్య శివరాత్రి యప్పిదేవయ్య
సాఁకలదేవియు ౨సత్తెక్క సాఁకి-
౩దేవయ్య కేమయ్య ౪దేవయ్య పోతి-
దేవందుఁ బెద్దిగదేవందు వీర-
కల్లయ్య వీరనాగయ్య ౬జూటూరి-
మల్లిదేవందు వీరమాచయ్య ౭సకళి-
దేవయ్యయును శివదేవయ్య ౮రామ-
దేవందుఁ జక్రవర్తియుఁ ౯బొంట్లచెఱువు-
వీర౧౦చోడనదేవి వీరసంగయ్య
వీరబ్రహ్మ౧౧య్య యావీరదేవయ్య
బా౧౨పూరిబ్రహ్మయ్య భానుదేవందుఁ
గో౧౨పూరిబ్రహ్మయ్య గొడగూచి౧౩యన్న
బ్రహ్మయ్య ౧౪గెత్తెయూరి బ్రహ్మయ్య పుండ్ర-
బ్రహ్మయ్య ౧౫సగరదబ్రహ్మయ్య శూలి-
బ్రహ్మయ్య ౧౬రాజసబ్రహ్మయ్య ౧౭మోలె-

౧. దొరతి, ౨. సత్యక్క, ౩. దేవరదేవయు, ౪. దేవయల్ పోతి, ౫. వు, ౬. జవుటూరి, ౭. సకలి; పకల, ౮. రామి, ౯. పొట్ల, ౧౦. చోడని, ౧౧. య్యాయు; యయును, ౧౨. పూ, ౧౩. చెన్న, ౧౪. కెర(ల); పూర(రి), ౧౫. సరగద, ౧౬. రాజః, ౧౭. వేంగి.

బ్రహ్మయ్య ర[౧]క్కస బ్రహ్మయ్య [౨]ముండి-
బ్రహ్మయ్యయును మిండబ్రహ్మయ్య బాల-
బ్రహ్మయ్య [౩]సాహిత్యబ్రహ్మయ్యగారు
[౪]నులుక[౫]చందయు [౬]చిప్ప[౭]నూతు లప్పయ్య
బలదేవండుఁ గుమారపాలఘూర్జరుఁడు
మేధావిరుద్రుండు మిండసంగయ్య
మైథునరామయ్య మగతిలకవ్వ
యంగ[౯]రాయండు రాజార్థ[౧౦]రాయండు
శృంగి[౧౧]బొప్పయగారు శివకుమారుండు
నోహిళయ్యయు హలాయుధుఁడును రామి-
సాహిణి[౧౨]వర గుండచక్రవర్తియును
బల్లవరాయండుఁ బరమహంసండు
గొల్లవరాయండుఁ [౧౩]గురిగుంటదేవఁ
డల్లమదేవండు [౧౪]హోవినహళ్లి-
కల్లిదేవండు[౧౫] భాస్కర[౧౬]దేవఁ డిల్ల-

౧. క్రి; క్క, ౨. ముంత, ౩. సాహితి, ౪. నులక(కు), ౫. చండయ, ౬. చిప్ప, ౭. లూడు, ౮. వు, ౯. రాయుండు, ౧౦. రాయుండు; దేవ(వు)ండు; దేహుండు, ౧౧. చొప్పయ, ౧౨. బె(వె)డగొండ, ౧౩. గురుగుండ(ట), ౧౪. హోలినహళ(ల), ౧౫. య్య, ౧౬. దేవుయి(డి)ళ్ల; రేడుఁల్ల.

హాళ [౧]బ్రహ్మాయుయు[౨]నైదక్కి [౩]మాదన్న
గాళమరసుగారు గణ[౪]దాసి వీర-
యా[౫]దెయ్య [౬]వీరయ్య పాదాలయక్క-
జోదులమాయ[౭]ణ్ణ [౮]శూలాయుధయ్య
యురగరా[౯]యండు సద్యోజాతదే[౧౦]వఁ
డరియమరాజయ్య [౧౧]హంపయ్యగారు
వేంగిసంగయగారు వీర[౧౨]ప్రోలయ్య
సాంగుబొల్లయ్య ప్రసాది[౧౩]బంకయ్య
యేలేశు కేతయ్య [౧౪]యిండెసోమ[౧౫]య్య
సాళుక్యభీమయ్య సట్టయ్యగారుఁ
గొట్టరుబాచయ్య [౧౬]గురువు భక్తయ్య
[౧౭]సెట్టాణిపెద్దయ్య శివముట్టుముంగు
సంగయ్య వనిపుర శంకరదే[౧౦]వఁ
డింగు[౧౮]ళివై[౧౯]జవ్వ గంగాపురంబు-
బసవయ్య ఫణి[౨౦]హారి బసవయ్య చెన్న-
బసవయ్య యావగళ బసవయ్య గంగ-

---

౧. బ్రహ్మయ్య, ౨. యే(య్యై) దంకె, ౩. మారన్న, ౪. దాసు, ౫. ద, ౬. చీ, ౭. న్న, ౮. సూళాయితయ్య, ౯. యు, ౧౦. వు, ౧౧. యంపయ్య, ౧౨. పోలయ్య, ౧౩. లంకయ్య, ౧౪. హిం, ౧౫. న్న, ౧౬. గురుభక్తి(క్త)తండె; చేగుతయ్య, ౧౭. శె(శె)ట్టా(ట్టి)ణి, ౧౮. శై, ౧౯. జువ్వ; జక్క, ౨౦. హారి.

మల్లయ్య శిఖరేశుమల్లయ్య వీర-
బల్లహుండును దాడిపర్తిబొల్లయ్య
శ్రీకోటి[౧]పల్లయ్య సిద్ధరామయ్య
యేకాంతరామయ్య [౨]యింౘెశాంతయ్య
సర[౩]వ్వూరిబంకయ్య శంకరసెట్టి
బెరళదమారయ్య [౪]బెట్టదదేవ-
రసు నిర్ధనయ్య [౫]సిరాళదేవయ్య
హాసి[౬]యమస్త[౭]కద మా[౮]చయ్య ప్రసాది-
దాసయ్య గౌరవ్వూ[౯]రిదాసయ్య [౧౦]యజ్జి-
దాసయ్య నింబాళదగణేశ్వరుండు
[౧౧]యాణాది[౧౨]చందయ్య యాత్మదే[౧౩]వండు
ద్రోణేశుమల్లయ్య రుద్రియన్నయ్య
గొలిపాకమారయ్య [౧౪]గొణిజమారయ్య
బలగర[౧౫]మారయ్య [౧౬]బైచలమాయి
దేవయ్యయును [౧౭]జగద్దేవయ భాను-
[౧౮]దేవయ్య [౧౯]బహుబలదేవయ్యగారు

౧. పల్లెయ్య, ౨. హిం, ౩. పూ(ర)రి, ౪. బెట్టి; ౫. నిరాళ, ౬. త; ర, ౭. కుండు; కర, ౮. రయ్య, ౯. ర, ౧౦. యజ్జ, ౧౧. యాణాతి; యాణవ, ౧౨. చండయ్య; మంచయ్య, ౧౩. వు, ౧౪. గోణి, ౧౫. మాదయ్య, ౧౬. బైచయ్య, ౧౭. శివదేవుండు; జగదేవయ్య, ౧౮. దేవుండు, ౧౯. బహు.

గుడ్డయ్య మారయ్య గోయిదేవయ్య
౧వెడ్డుసోమయ ౨నిలివేఁగి బైచయ్య
రాచమల్లయ ౩సిక్కరాచమల్లయ్య
మైచిదేవఁ డనిమిషయ్య వత్సేశు-
సోమయ్య బల్లేశుసోమయ్య ౪సుంకె-
సోమయ్య యాచారభీమయ్యగారు
ధవళయ్యగారు బొంతాదేవిగారు
ధవళేశునామయ్య ౫దండ్రి ప్రసన్న-
బసవయ్య ౬గంకాళబసవయ్య ౭సిక్కె-
లసదదేవయ ౮జట్టిలట్ట సోమన్న
శివ౯లెంకమంచయ్య ౧౦సిపురుచందయ్య
శివరాత్రి౧౧సంగయ్య శ్రీ౧౨సూరసాని
శివ్వయ్య ౧౩దరుమయ్య శ్వేతయ్య వైజ-
కవ్వ బొల్లవ్వ రెబ్బవ్వ రేకవ్వ
యమ్మవ్వ యరసవ్వ యా౧౪దవ్వ వీర-
రెమ్మవ్వ గమలవ్వ నిమ్మవ్వ౧౫ గారు
నాదిగాఁగ గణసహస్రనామములు

---

౧. లెడ్డు, ౨. విరియోగి; విరివేంగి, ౩. బిక్క, ౪. సుంకి, ౫. దండి, ౬. కంగళ, ౭. చిక్క, ౮. జిత, ౯. లంక, ౧౦. చిగురు, ౧౧. సంకణ్ణ, ౧౨. శూర, ౧౩. ధర్మయ్య, ౧౪. దెవ్వ, ౧౫. గార— లా...

నాదరణీయంబు లై యొప్పు నిట్టు
నలిఁ[1]దద్గణసహస్రనామస్తవంబు
వెలయఁ బఠించిన వినిన వ్రాసినను
విరచించినను భక్తివిస్ఫూర్తి [2]యొసగు
దొర[3]కొను శుభములు దురితముల్ [4]దొలఁగు
హరు ప్రసిద్ధప్రసాదానంద మలరుఁ
జిరమనోరథములు సిద్ధించు మఱియు
దుస్స్వప్న దుష్కర్మ దుశ్శకునాదు
లస్వప్న సర్వగ్రహాదిదోషములు
జ్వాలనాపమృత్యు తస్కర వృశ్చి[5]కాహి
జల మృగ రోగ రాక్షస విష భూత
పవన మహో[6]ల్కాదిపక్షి దారిద్ర్య
పవిరాజ భవిముఖ్యబాధ లడంగు
సర్థార్థులీ స్తవం బర్థిఁ బఠింప
నర్థసామర్థ్య సమగ్రత దనరుఁ
బుత్రార్థులీనామములు పఠియింపఁ
[7]బుత్రపౌత్రాది విభూతి [8]వర్ధిల్లు

౧. దద్గుణ, ౨. యొసగు; నొసగు, 3. కును, ౪. దొలుఁగు; దొరఁగు, ౫. కాది, ౬. ల్కావి, ౭. పుత్రాభి(ది)జనన, ౮. వహించు.

మహిమ ప్రకరణము

శత్రుక్షయార్థులీ స్తవముఁ బఠింప
శత్రుక్షయైశ్వర్యశక్తి [1]వర్ధిల్లు
భుక్తీచ్ఛ నీనామములు పఠియింప
భుక్తియు నభిమతభోగముల్ గలుగు
ముక్తీచ్ఛ నీనామములు పఠియింప
ముక్తులు [2]నాల్గును [3]ముదమునఁ గలుగు
భక్తీచ్ఛ నీనామపఠనంబు సేయ
భక్తిసౌభాగ్యసంపద సమకూఱు
నొందు దిగంతసంయుత [4]మహాకీర్తి
నెందు మంగళమహా[5]శ్రీ శ్రీ ప్రపూర్తి
యంచు నూతనసృష్టి [6]నభినవంబుగ స-
మంచిత [7]భక్తి గణావళిఁ [8]బొగడ
నవ్యగణ సహస్రనామస్తవంబు
భవ్య పంచాక్షరీపఠన ప్రయుక్తిఁ
బఠియించుచు జనని జఠరకఠోర-
పిఠరాపహారణకర్తుఁడు వందితుఁడు*

---

౧. వర్ధిల్లు; వహించు, ౨. వరుసను, ౩. మూఁడును, ౪. మహా-కీర్తి, ౫. శ్రీధరస్ఫూర్తి, ౬. నభిమతంబుగ, ౭. భక్త, ౮. పొగడె.

* ఈ తరువాత బ్రౌనువ్రాత ప్రతిలో:
"చన్న పురాతన శరణులబంట

పండితారాధ్యుల ఊర్ధ్వనేత్రలాభకథనము

నంత నీక్రియ నమరారామమునకు
సంతోషమునఁ [1]సభక్తసహితుఁడై [2]యేఁగి
యాసక్తిమై నమరారామపుర ని-
వాసు శ్రీయమరేశు వాసవాధీశు
నమరేశ్వరాష్టకంబందుఁ [3]గీర్తింపఁ
గమనీయ తద్దీర్ఘికా మధ్యమమున
గణకూటమున నసంఖ్యాత [4]సద్భక్త-
గణము[5]ల నొడ్డోలగంబుగా [6]నునిచి
నది దక్షిణార్ధ మానరపతిభూమి
నది యుత్తరార్ధ మీనరపతిభూమి *

ఉ(యు)న్న నూతనభక్త యూధంబుబంట
ఇటమీఁద శివుఁ గొల్చి యీప్సితార్థములు
పటుతరంబుగ గాంచు భక్తులబంట
రు(రూ)ఢి నసంఖ్యాత రుద్రులబంట
పాదాన బాడిన ప్రమథులబంట

యీ చరణములు ౬న్న అన్వయ మసంగతముగా నున్నందున విడవఁబ
డైనది" అని ఉన్నది.

౧. గ, ౨. క్తుఁడైయు, 3. గీర్తించి– క, ౪. తద్భక్త, ౫. లందో, ౬. నిలిచి; య...,

* ఇక్కడ ఒక ప్రతిలో "కొందుగక మరికొన్ని దినములు సనగ" అనే పాదము ఎక్కువగా ఉన్నది. దీనికి సంస్కృతగ్రంథములో అనువాదము లేదు.

వెడలితి మటుగాన వెలనాటిసీమఁ
బడయుఁ[1]దు నింక నంబకము లీక్షణము
యట్టిద కాదె మా యాదిప్రతిజ్ఞ
యట్టునుగాక వాఁ డంతకుఁ గూడు
నంతకుఁ బడయు మే మన్నార మట్ల
యంతకుఁ గూడువాఁ [2]డింతకు ననుచుఁ
బారిఁబారిఁగూడ విభూతి [3]వీడియము
లరుదొం[4]ద భక్తగణావలి కిచ్చి
నంతలోనన ఫణిహారి యాద్రోహి
నంతకు[5]ప్రోలికి ననిపి యేతెంచి
నలిభక్తతతికి విన్నప[6]మాచరింప
నలరుచు నసమలోకారాధ్యమూర్తి
యతులశాపానుగ్రహ సమగ్ర[7]కీర్తి
[8]ప్రతిచక్రవర్తి [9]నిరస్తాఖిలార్తి
పండితేంద్రుండు శుంభన్మహాభక్త-
మండలి కంతంత మహిఁ జాఁగి మ్రొక్కి-
ప్రమ[10]థాది నూతనప్రాక్తనభక్త-

౧. దా మింక, ౨. డింతక య..., ౩. విడియము;వీడ్యమ్ము, ౪. ది, ౫. పాలికి, ౬. మాచరించి; య... ౭. మూర్తి, ౮. ప్రతి; యతి, ౯. నిగ్రతభక్తజూర్తి, ౧౦. థాతి.

సముదయశ్రీపాదజలజాత్మఁ డగుచు
విగతనేత్రద్వార వినిహి[1]తామృతము-
లగు ప్రసాదప్రసూనాంబరావళులు
[2]వుప్పించునంతన పురహరుకరుణ
నొప్పార నుదయించె నూర్ధ్వనేత్రములు
బండరు[3]వందుల పద్మరాగములు
వండరు [4]దెలిచుడు [5]భ్రాజిల్లునట్లు
దరుణతరద్యుతుల్ దళుకొత్తు సూర్య-
కిరణవిస్ఫురణంబుఁ గీడ్పఱచుచును
బండితుకన్నులో పద్మరాగములో
పుండరీకంబులో పూర్ణేందుకళలో
ముక్తి[6]గోళకములో [7]మోదాంకురములో
[8]భక్తిదర్పణములో భాగ్యఫలములో
యమృతపిండములో దయాకరండములో
సుమహార్ఘణస్థాన సుకరదీపములో
యుదయార్కశకలంబులో మణిద్యుతులో
సదమలజ్ఞానబీజంబులో యనఁగ
[9]నొప్పె వెండియు భక్తి యువతినేత్రముల

---

౧. తావృ, ౨ నుప్పించు; 3. వందున్న, ౪. దెరు, ౫. భాసి, ౬. గోళదము, ౭. మోహాంకు, ౮. భక్త, ౯. నొప్పియుండియు.

యొప్పు లీకన్నులయొప్పు లనంగ
ధరవీర [౧]భక్తిచింతామణిరుచు[౨]లు
వారింబారి నీనేత్రములరుచు లనంగ
దృష్ట [౩]సద్గురుదయా దీపితజ్ఞాన-
దృష్టులీకన్నుల దృష్టు లనంగ
సొంపా[౪]ర నిజహృదీశుని పదాబ్జము[౫]ల
[౬]కెంపు లీకన్నుల కెంపు లనంగ
నలిం బ్రాణలింగాంఘ్రి నఖదర్పణముల
తెలుపు లీకన్నుల తెలుపు లనంగ
నిద్దంబులై మహానియ్యంబు [౭]లై ల-
సద్దయాన్వితములై శాంతి[౮]పూరంబు-
లై కళాయుక్తంబులై సుధామయము-
లై కమనియ్యంబులై లసత్కాంతి-
మంతంబులై యసమానంబులై ని-
తాంతంబులై వినూతనములై [౯]విబుధ
సన్నుతములు నయ్యెం జనునెడ నిడుద
[౧౦]కన్నులు లోకవిఖ్యాతమై వెలుంగ

౧. భక్త, ౨. లొ, పొ..., ౩. సద్గు॥ దయాధిష్ఠి తా(త)జ్ఞాన, ౪. రు, ౫. లు, ౬. కింపు, ౭. లల్ల, ౮. రూపంబు, ౯. నిడుద?, ౧౦. కన్నులలోనవిఖ్యాతి.

హరమూర్తి గురుమూర్తి యగుపండి[౧]తయ్యా
గరి[౨]మొప్ప [౩]నిడుదలా కన్ను[౪]లుసూచి
పురజనుల్ బుధులు సద్భుత[౫]మని పొగడ
వర[౬]భక్తదిగ్గజావలి మిన్ను[౭]వ్రాఁక
నారూఢమతి మల్లికార్జున పండి-
తారాధ్యు లంత నత్యంతనితాంత-
చారుతరోర్ధ్వలోచనములు వసుస-

విష్ణ్వాదిభక్తక్షేత్రలాభకథనము

[౮]తో రుచిరస్వయంజ్యోతిరుద్దీప్త-
విదితాంగుఁడగు శంభు వికసితాంబక స-
ముదితంబు లగు [౯]కన్నకొండమలో యనఁగఁ
బావనదివ్యతేజోవిరాజితము-
లై విలసి[౧౦]ల్లు దిగంతదీధితు[౧౧]లు
నెలకొ[౧౨]ను తనయొడ నిడుదకన్దోయి
నలి విచ్చివిచ్చి గణప్రదర్శనముఁ
గావించుచును భక్తగణ కరుణా సు-

---

౧. తేంద్రు, ౨. మొప్ప, 3. నెడ నిడు, ౪. లం జూచి, ౫. మఁగఁ జూడ, ౬. భక్తి, ౭. బ్రాఁక; దాఁక, ౮. తోరులతర; దొరులతర, ౯. గొన్నకొండమలోయనిన, ౧౦. ల్ల, ౧౧. ల, ౧౨. ని.

ధావార్థిఁ దేలంగఁ దనివోక మఱియు
నన్యోన్యసందర్శ నాన్యోన్యవంద-
నాన్యోన్యభాషణు లగుచుఁ దద్భక్త-
గణము లయ్యెడ [1]నిడుఁగన్నులు సూచి
గణుతింపఁ జిత్రంబు గాదె మున్నాది
[2]భవుచెంతఁ గన్నులు వడసినవారు
భువిలేరె యనిన నద్భుత మెట్లు లనిన
నాసరసిజనేత్రుఁ డాది జలంధ-
రాసురుపైఁ బోయి యనిసేయ నతఁడు
సంధిల్లి తన బలక్షయము గావించి
బంధించి తనువియ [3]త్ర్యాంతంబు వైవ
నెన్నఁ బదాఱువే లేండ్లు వాపోవు-
చున్న శ్రీవృషభేంద్రుఁ డుక్షవల్లభుఁడు
విని యట్లు శివునకు విన్నవించుడును
జని శూలి, "నాతోడ సమరంబు సేయఁ
జను జలంధర! నీవు శస్త్రంబు [4]వుచ్చి
కొనుము" నావుడు, "ముదిగొరగ! నీతోడి
యనికి నాకేటికి నాయుధం బిడఁగ"

---

౧. నిడుదకన్నులు, ౨. భవునిచే; భవుచేత, ౩. త్ర్యాంశాన, ౪. చ్చు.

ననుడు [1]నెత్తైన నిరాయుధుతోడ
ననిసేయు డన్యాయమనుచు మాధుర్య-
వనధిలో వామాంఘ్రివరనిజాంగుళము
నిడి త్రిప్ప నయ్యసురేంద్రుని జుట్టి
వడిఁదిరిగాడి జలావ[3]ర్త పూరంబు
[4]దివికి భాస్కరకోటి ధిక్కారలీల
నవి[5]రళస్ఫూర్తిఁ జక్రాకార మగుడు
“దనుజ! కో! చక్రాయుధం [6]బదె” యనుడు
దను బట్టఁదగు నాయుధం బద్యో ననుచు
నురువడిఁ దను జుట్టియున్న చక్రంబుఁ
గరమునఁ [7]గంఠోపకంఠంబు గాఁగఁ
బూంచియెత్తుడు దైత్యపుంగవుశిరముఁ
ద్రెంచె [8]నచ్చక్రంబు, ద్రెంచుడు [9]నతఁడు
నంధకాసుర గం[10]ధసింధురాసుర జ-
లంధరాసుర నిర్దళను ముట్టఁ గొలిచి
“యాక్రమ్య దైత్యాపహారణార్థ” మనఁ ద్రి-
విక్రముఁ డంత నాచక్రంబుఁ [11]బడసి
బహుదైత్యతతిఁ జక్రబలమున [12]నోడిచి

౧. న, ౨. ను, 3. ర్తి, ౪. తివిరి, ౫. కల, ౬. బిదె, ౭. గండోప, ౮. (ద, ౯. నంత, ౧౦. ధి, ౧౧. వడసె, ౧౨. నోడి.

మహిఁ జరించుచు[1] క్షువు మతమునఁ జేసి
యేచి విష్ణుండు దధీచిపై నలిగి
వైచుచుఁ[2] బడివిగ్గె వరచక్ర మపు[3]డ
తుత్తు[4]ము రగుడు దైత్యులు విజృంభిం[5]పఁ
జిత్తజాంతకుని భజించి చక్రంబుఁ
బడయుదుఁ దొల్లింటి పగిదియ యనుచు
జడజాంబకుండు లసద్భక్తియుక్తిఁ
దప్పక వేయేసి తామరవిరుల
నెప్పుడుఁ గొనివచ్చి యేకాగ్ర బుద్ధి
నమితసద్భక్తి షడక్ష[6]రీభావ-
నమున రుద్రసహస్రనామ[7]ంబులందు
నొక్కొక్క దివ్యనామోచ్చారణమున
నొక్కొక్క[8] కమలంబు నుగ్రుఁ బూజింప
నరి "యదా స్యా త్తదసంభవం" బనఁగ
ధర శ్రుతుల్ "నేత్ర ముత్పాట్య" నానంత
నొక్కనాఁ డొండందు దక్కువవడఁగఁ
గ్రక్కునఁ దన నేత్రకమల మర్పించి
చక్రంబుఁ గన్న నీశ్వరుచేత[9] భక్తి-

౧ క్షుప్ర; క్షుపు, ౨. బడి, ౩. డు, ౪. రు మగుడు; మురగను, ౫. ంచి, ౬. ర, ౭. ము, ౮. పద్మంబు, ౯. నపుడు.

విక్రమం బేర్పడ విష్ణుండు వడయు
[1]హరియశే[2]పడయువాఁ[3]దర్పించి కన్ను
[4]హరుఁడిచ్చువాఁ[5]డశే[6]యదియెంతయరిది
వారక ముమ్మాఱు వరుసల వీర-
[7]ఘోరతపంబుఁ గైకొని యీశుఁ గొలిచి
శ్రుతి "సర్వతోఽక్షి శిరోముఖం" బనఁగ,
శ్రుతి "విశ్వత శ్చక్షు రుత" యన, లోచ-
నాంగీకరణసమస్తాంగుచే హరి దో-
డంగి కన్నొకటి [8]నిట్ల వడయ నదియుఁ
గడపట నొడఁబెల్లఁ గన్నులుగాఁగఁ
[9]బడయుఁడో ముక్కన్ను [10]వడయుడో [11]యేఁటి
వడయుట యీశుండు ప్రత్యక్షమైనఁ
గడపట నది గాదు [12]కాదంచుఁ గాళి-
దాసి [13]గన్గవఁబూంచి తనరు నేత్రముల
రాసులు వడసె నాక్రమ మెట్టులనిన
[14]భట్ట [15]భల్లటు భాను భవభూతి రుద్ర-

---

౧. హరుఁడశే ; హరుఁ డట్టె, ౨. పడయు, ౩. దర్పించి; దర్పించు, ౪. హరియిచ్చు, ౫. డదే, ౬. యం దెంత, ౭. గోర, ౮. వడయునది యట్టె, ౯. బడయుఁడు; బడయుటో, ౧౦. వడయుటో; వడయుండ, ౧౧. రొట్టి, ౧౨. కాదని, ౧౩. కనుంగవతనరు, ౧౪. బట్టు, ౧౫. బల్లహు; భల్లహు.

[౧]భట్ట గోపాలక[౧]భట్ట పుళింద
భారవి భాస్కర[౧]భట్ట [౨]సుభోజ
వీ[౩]ర కర్పూరవిక్షీర విభిక్షు
భరత విద్యాధర పాణిని [౪]క్షేమ
హారదత్త వరరుచి వరభట్ట మాఘ
జయకీర్తి కవిరాజ శాకటాయన వి-
జయదత్త కౌమార [౫]శంకర త్ర్యక్షు
వల్లభాది కవీంద్ర వరకవితా స-
[౬]ముల్లసద్రచనా[౭]సమున్నతి మిగులఁ
బాలితశాబ్దికుల్ బాణ మయూర
కాళిదాసులుఁ దమ కవితావిశేష-
ములకు [౮]మాత్సర్యముల్ [౯]ముట్టుడు లోక-
[౧౦]ముల బుధుల్ విద్వత్తములుఁ[౧౧]జూడఁదొలుతఁ
జని మయూరుఁడు సూర్యశతకంబుఁ జెప్ప
నినుఁడు ప్రత్యక్షమై "యిది [౧౨]నీదుపూర్వ
కర్మంబు గుష్ఠరోగము, [౧౩]నూలిదక్క-

---

౧. భట్టు; భట్టి, ౨. సుభాజ; సు(నం)భోజ, ౩. ధీ, ౪. క్షిమ్య; క్షేమ్య, ౫. శంకరో(సర్గకో)త్ప్రేక్షు, ౬. ముల్లాస; ముల్లస, ౭. మహోన్నతి, ౮. మత్సరములు, ౯. పుట్టుడు, ౧౦. ములు జూడ, ౧౧. మెచ్చదొల్త, ౧౨. నీకుఁ బూర్వ, ౧౩. చూచి.

సిద్ధాలముగఁ జేయనేర, రట్ల[౧]య్యు
నొక్కింత నాదీప్తి [౨]నొసగద, నదియుఁ
[౩]గ్రక్కున వెలికుష్ఠు [౪]గప్పినట్లుగను
నంతస్థ్న మగు కుష్ఠు హరు[౫]నిచేఁగాని
యింతయుఁ జెడ[౬]దట్టు లీశునుతింపు,
తడయ [౭]కీరోగంబు దనక[౮]వ్యో[౯]శ్రుతులు
నొడువ "మార్తాండభానోః కుష్ఠ" [౧౦]యనుచు
[౧౧]నంతఁ దద్రోగంబు హరుపాదభక్తి-
మంతుండనై కొల్వ మానె"నావుడును
రతి మయూరుఁడు మయూరస్తవం బనఁగ
క్షితి[౧౨]ధరజాపతిఁ గీర్తన సేసి
ధర భానుచేఁ బోని తన[౧౩]లోనికుష్ఠు
హరియింప నిది[౧౪]యుఁ జోద్యంబంచు భట్ట-
బాణుండు వెండియు భక్తిక్రియాధు-
రీణుఁ డప్పుడు దన రెండు సేతులును
గడికండలుగఁ దన కట్టల్క దునిమి

---

౧. య్యొ, ౨. నొసగుచు, ౩. గ్రుక్కున, ౪. గప్పిపోవంగ, ౫. చేతఁగాని, ౬. దెట్టు లీ; దట్ల యీ, ౭. క, ౮. య్యా, ౯. గృతులు, ౧౦. యనఁగ, ౧౧. నంతంత ద్రోహంబు; నంతఁ దద్ద్రోహంబు, ౧౨. ధరాత్మజపతి, ౧౩. మేని, ౧౪. చోద్య మనుచును; యుఁ జోద్యంబను.

పుడమిజనము లద్భుత మంది చూడ
హారుఁ[1]బూన్చి[2]బాణగద్యావసానము[3]నఁ
జిరభక్తి శివకర శివకర యనుచుఁ
బడసెఁ జేతులు రెండు వడయుట[4]యెంత
గడిఁది దాననుచుఁ జక్కనఁ[5]గాళిదా[6]సి
గన్నులు రెండు నక్షణము కెలంకి
పన్నగధరుపదాబ్జముల కర్పించి
ధరఁ గాళిదాసిగద్యం[7]బు నాఁ జెప్పె
వరభక్తియుక్తి నీశ్వరుని గుఱించి
యిచ్చినకన్నుల [8]నిచ్చుట గనుట
యచ్చెరువగు[9]నే మహా[10]దానియనుచు
నీశు[11]చే నఖిలలోకేశుచేఁ గాళి-
దాసి నేత్రంబుల రాసులు వడ[12]సి
యెన్ని దేశంబుల నెన్ని పురముల
నెన్నిగ్రామంబుల నెన్నంగఁ[13]బడిన
నన్ని దేశంబుల నన్ని పురముల
నన్నిగ్రామముల జాత్యంధు లందఱును

---

౧. జూచి, ౨. గద్యప, ౩. ల, ౪. యుంతె, ౫. దాళి, ౬. ను, ౭. బనా(దా) జె(ప్పె)ప్పు, ౮. నిచ్చుట, ౯. న, ౧౦. దాన, ౧౧. న, ౧౨. సె, ౧౩. బడియె.

గను౧గుర్పు లక్షిరోగస్థులై యున్న
జను౨లరండో యని చాటంగఁ ౩బనుపఁ
దప్ప౪వోయినకన్నుఁ దడికన్నుఁ ౫బొరయఁ
గప్పిన౬క న్నుడుక్కఁ ౭గ న్నొడ్డుఁగన్ను
౮గ్రుడ్డిక ౯న్నొరిగన్ను ౧౦గోడ్రెప్పగన్ను
౧౧బ్రొడ్డుకన్నును బువ్వ౧౨వోయినకన్ను
౧౩పాలగట్టినకన్ను బ్రంగుడుకన్ను
౧౪గ్రాలుకన్నును నీరుగారెడుకన్ను
౧౫బ్రొందకన్నును ౧౬బొరిఁబొరి బ్రుస్సుకన్ను
౧౭ప్రుందకన్నును బెక్కు ౧౮మ్రాదలకన్ను
బొటుఁగన్నును ౧౯బ్రొంగవోయినకన్ను
౨౦దూటుగట్టినకన్ను దూలగొన్కన్ను
మయిలకన్నును మసుమసుక౨౧నికన్ను
నయిరకన్నును బాయ క౨౨దరెడికన్ను

---

౧. గురుపులను; గొరపులను, ౨. లు, ౩. బంచి, ౪. వోటున, ౫. బ(బొ)ర (లు)యు, ౬. కన్నీరుక్క ; కన్నొరుక్క, ౭. గన్నొం డు, ౮. గుడ్డి, ౯. న్నొల, ౧౦. కొడ్రేప, ౧౧. బొడ్డి, ౧౨. బో, ౧౩. పలుకుగట్టిన, ౧౪. కలుకన్నునలినీరు, ౧౫. బొ, ౧౬. బొరి బ్రు(బు)స్సులకన్న, ౧౭. ప్రుంగు, ౧౮. మాదల, ౧౯. బ్రొగ్గ, ౨౦. దూఁట(ఁటి), ౨౧. న, ౨౨. ది.

[౧]దోఁటు[౨]వోయినకన్ను దో[౩]లుఁగుడుఁగన్ను
[౪]దీఁటకన్నును, మఱితిమిరంబు [౫]రక్త
దోషంబు దుర్మాంసదోషంబు వాయు-
దోషంబుఁ బటలంబు దుర్దర్శి గృష్ణ-
[౬]కాసయు సతి[౭]రక్తకాసయు [౮]శ్వేత-
[౬]కాసయు [౯]ననెడి [౧౦]రోగంబుఁగన్నులును
నాదిగాఁగల సమస్తాధులు నఱి-
[౧౧]రోదనస్థులుఁ [౧౨]దనప్రోలి కేతేరఁ
జెన్నారఁ గాళిదాసియు శివుచేతఁ
గొన్న యా [౧౩]ముయ్యేడుగన్నులలోనఁ
దా రెండుగన్ను లుద్ధతిధరియించి
వారివారికిఁ [౧౪]గన్గవలు వుచ్చివుచ్చి
యిచ్చుచు నంధుల [౧౫]నెల్లను దనుప
నచ్చెరువంది లోకావలి వొగడ
గ్రక్కున దమతమ కన్నులరాక
[౧౬]కక్కజం బంది పూర్వాంధులు మ్రొక్క-

౧. దాటు(టి), ౨. వోయెడి, ౩. ల, ౪. దే, ౫. కన్ను, ౬. కాశ, ౭. రిక్త, ౮. స్వేత; శ్వేత, ౯. ననిన; నైన, ౧౦. రోగంపుకన్నులును, ౧౧. రోగస్థులును, ౧౨. గూడి(డ)వేగ నే(మే) తేర, ౧౩. ముయ్యాడు, ౧౪. కనుగవలువిచ్చి, ౧౫. నెల్లరుఁ (ర), ౧౬. కక్కజులగుచు; కక్కజముగను.

దాసి[౧] దాసనుమాత్రఁ దమ నేత్రరుజలు
వాసిన యతగులు ప్రణమిత[౨]లగుచుఁ
బూని యాకన్నుల [౩]ప్రోగులు సమయఁ
[౪]దా నంధులకుఁ[౫]గాళిదాసి దానంబు
క్షితి నంధులకు నెల్లఁ గృపసేసి శివుని
నుతియించి పడసెఁ గన్నులు గాళిదాసి
యనఁగ నంధులలోన నతని[౬]పాఁగెమునఁ
గనుఁగవల్ వడయుట గష్టంబుగాదె?
తక్కువయే[౭]ము న్నతనివిద్యకంటె
నిక్కంబు[౮]మద్భక్తినిష్ఠ గావునను
మతిభక్తి[౯]రతియ ప్రమాణంబు[౧౦]గాక
స్తుతియును నిందయు శూలికిఁ గల[౧౧]వె?
పడసెఁ గన్ను[౧౨]లు శివుఁ బ్రార్థిం[౧౩]చి దాసి
వడయుదు నేనొండు భంగి నెట్లనిన,
దేవండు మాబావ దేవి మాయక్క

---

౧. డాసిన, ౨. ల్గాను, ౩. ప్రోవ (క;గు) లు, ౪. రా(దా)నందు, ౫. దాసి దానంబుసేయ, ౬. పాంగముగ; పాంగ్యమున (ఇచ్చట బ్రౌనుప్రతిలో "అన్నిగ్రంథములలోను 'పాంగె' మని యున్నందున యీశబ్దమునకు సామ్య మనే యర్థము తోచుచున్నది" అని ఉన్నది.) ౭. మున్నదనదివ్య, ౮. సద్భక్తి, ౯. తతి, ౧౦. గాగ, ౧౧. దె, ౧౨. ల. ౧౩. ంచె.

మహిమప్రకరణము

వావి౧దీర్పంగ౨పిశ్వరున కే మఱఁదిఁ
గర మనురక్తి ౩యుకారణంబు౪నను
గిరి జేశుఁ ౫గేకటఁ గెమ్మటలాడి-
యును సరసము సేసియును గేలి సేసి-
యును నర్మములు సేసియును నగించియును
నాలంబు సేసియు నపహా౬సించియును
మేలంబు లాడియు ౭మెప్పించి యుపృజ
సాంబు చేఁ బడతు నక్షుంబు ౮లే ననుచు
నంబి కానామాంకుఁ౯డం బెన్న ౧౦సదురు
౧౧దొాంగలింపఁగఁ౧౨గొట్టె దొాన శంకరేశ-
లింగంబు ౧౩గుడి వెన్క లీలఁ గూర్చుండి
మెచ్చులు దులుకాడ మేలు౧౪కబ్బములు
సెప్పెర నొక౧౫వేయు సెప్పినంతటన
మెచ్చి శంకరుఁడు ౧౬సస్మితవక్త్రుఁ డగుచు
మచ్చిక "౧౭నాముద్దుమఱఁది ౧౮యంబెన్న!

---

౧. దప్పంగ, ౨. ఈవ్వరున, ౩. య(న)కార; యేకార, ౪. గను, ౫. గేకటిగెమ్మాటల ; గీకటకిమ్మట ; గేటుకకెమ్ముట ; నీకట కెమ్మెట ; గేకటికెమ్మాట, ౬. సి(రి)ంపుచును, ౭. మెచ్చించి, ౮. శేల, ౯. డమ్మేన్న, ౧౦. సదర; నగవు, ౧౧. తుంగ, ౧౨. గొట్టె; గొంటి, ౧౩. నడి, ౧౪. కంబ, ౧౫. వేయి చెప్పి, ౧౬. సంస్మిత, ౧౭. నో, ౧౮. యామ్మేన్న; యొంబెన్న; నంబెన్న.

‘గ్మోరోరి! వెడ[౧]యర్పు లుడిగి [౨]ముందఱికి
రార యిచ్చెదము నేత్రములు నీ”కనుడు
“[౩]భావ! దేవర! చీకువట్టినకోల
యేవచ్చువిధ [౪]మెట్టు లింక [౨]ముందఱికి,
[౫]స్రడ్డ లాడెదుగాక శంకర యేను
[౬]గ్రుడ్డినో మఱినీవు [౬]గ్రుడ్డివో చెపుమ!
కోల నిచ్చెడివాఁడు గుడికడ నుండఁ
జాలక నను బెట్టి [౭]చనియె నింటికిని,
[౮]నంబే యనిన నోంటి నరుగుదేనేర,
నంబా యనిన నోంటి నరుగుదేనేర,
నాకుఁ[౯]ముందరయు నున్నతలోక నీవ,
*నాకు వెనుకయు[౧౦]ను నుతలోక నీవ,
యీదిక్కునాదిక్కు నేదిక్కు నెఱుఁగ
[౧౧]నీదిక్కు కాక యీ నిఖిలంబునకును
[౧౨]నీదిక్కు యగు[౧౩]సర్వతోదిక్కు[౧౪]నాకు

---

౧. యప్పు; యుచు, ౨. ముందటికి, ౩. బావ, ౪. మింక నెట్లు, ౫. సడ్డ, ౬. గుడ్డి, ౭. జరిగె, ౮. యంబెన్న యననొట్టి యరుగు, ౯. ముందఱయునునతలోక, ౧౦. నున్నత, * కాక దిక్కెవ్వరు గలరు లోకముల, ౧౧. నీదిక్కు దిక్కుగ, ౧౨. నీదిక్కు నగు, ౧౩. విశ్వతోధిక(దయ); సర్వతోదిక్కు, ౧౪. నీవు; నీకు.

నేదిక్కు ముందఱ యేదిక్కు వెనుక
నటు[౧]గాన వల[౨]తేని [౩]నక్కమగండ
యిటు[౪]మొగంబై కన్ను లిమ్ము నావుడును
భావింప ముఖమంటపము పరివార-
దేవత[౫]లును వాసుదేవ విరించి-
రవి గజాస్య గుహ భైరవ మాతృకాది-
దివిజగణంబు నందియు నట్లయుండ,
వెనుకముందఱయయ్యె వింతన[౬]వ్వాలయఁ
దనయున్న గుడియును దాను శంకరుఁడు
వడి మృడుతో[౬]డ[౭]న వచ్చె నేత్రములు;
గుడి దిరుగఁగఁ గంటి గ్రుడ్డును దిరిగ
హరుఁ డభిముఖుఁ డగునంతలోపలను
గర మభిముఖములై కన్నులు దిరిగె.
[౮]నంబెన్న యీ క్రియ నక్షము ల్వడసె
[౯]నిమ్మహి జనులెల్ల [౧౦]నెఱుఁగంగ మఱియు,

ఇరిత్తాండారాధ్యా భక్తకథనము

వెండి యంధుం డిరిత్తాండి యన్ గణము
దండియై మును గాళిదాసి నేత్రమ్ము

౧. గాక, ౨. దేని, ౩. యక్క, ౪. ముఖం, ౫. లగు, ౬. వ్వలర, ౭. సే, ౮. నమ్మేన యఖిలజనంబులు నెఱుఁగ, ౯. నంబకంబులుగాంచె నదిగాక, ౧౦. ను.

లెడపక [౧]యంధుల కిప్పించి కాని
పడయనొల్లండటె పటునేత్రయుగము
నే నటుగాక [౨]ఇక న్నెచినయట్టి
జైనులకన్ను [౩]లీక్షణములోఁ జెఱచి
మఱికాని పడయ నీమహిఁ గన్ను లనుచు
గఱకంఠునాజ్ఞ దుష్కరజైనవితతిఁ
గన్నులు సెడఁగ [౪]వేగమ శపియించి
కన్నులు వడసెఁ జక్కన నిరిత్తాండి——
యదిగాక శివనాగమయ్య యగ్గణము
వదపడి నిత్యంబుఁ బ్రాణేశ్వరునకు
మూఁడుసంధ్యల నేత్రములు సమర్పించి
పోఁడిగాఁ బడయుచు భువిఁ [౫]బ్రవర్తింప
హుళిగరసోమేశుఁ డుద్యద్దయాఢ్యుఁ
డలరుచు శివనాగమయ్యను జూచి
[౬]కట్టఁగ నీపూన్పుఁ గనుదమ్మి[౭]జోళ్లు
నెట్టను[౮]మానవే నిది యాదిగాఁగఁ
గ్రమమొంద సోమవారము సోమవార
మమితసద్భక్తి నేత్రాబ్జము లూన్చు

౧. నం, ౨. న, ౩. ల, ౪. జక్కల(న), ౫. బ్రస్తుతింప, ౬. కట్టర(లక్క), ౭. జోడు లె; జోళ్లు పెట్టు..., ౮. మాన్ప(వే) తే.

మనవుడు నట్లకాకని వారవార-
మును దప్ప[౧]కుండ సము[౨]ద్యత్ప్రసక్తి
భవుని బూజి[౩]ంపుచుఁ బడయుచునుండె
శివనాగమయ్య[౪]సెచ్చెర నేత్రవితతి,
మఱియును గన్నప్ప మహిమ [౫]నీశ్వరుఁడ
యెఱుఁగు నేత్రద్వయం బిచ్చుట గొనుట
యిచ్చెఁ గన్నప్ప మున్నీశ్వరార్థముగ
నచ్చుగా శివుఁడు[౬]భక్త్యర్థమై యొసగె
నిచ్చుట శివున[౭]కై యిచ్చుటగాని
యిచ్చుట [౮]గొనెనని యిచ్చుట గాదు
వడయుటయు [౯]శివేచ్ఛఁ బడయుటగాని
[౧౦]పడయంగవలెనని పడయుటగాదు
గన్నప్పదేవఁ డొక్కఁడకదా యాదిఁ
గన్ను లిచ్చినవాఁడు గౌరీశ్వరునకుఁ
గన్నులు గొనియెడు గణములకాని
కన్ను లిచ్చినవారిఁ గాన ముగ్రునకుఁ
గావునఁ గన్నప్ప కన్నులయీగిఁ

౧. కనుక్రమమున దనభక్తి, ౨. ద్ధతశక్తి, ౩. ంచు, ౪. చె, ౫. నీశానుఁ డె, ౬. భృత్యార్థమై, ౭. కే, ౮. కొననని, ౯. శివునికై గడయుట, ౧౦. పడయుట.

దా వివరింప నెంతయు [1]నొప్పు మఱియు
నుదయమజ్జనకాల మిదిగదా యనక
మదియించి నిద్రించి మఱచినయట్టి
మిక్కిలి ద్రోహులు మీరకా కనుచు
గ్రక్కునఁ దన రెండు గన్నులుఁ గెలకి
సుప్రసిద్ధంబుగా శూలిఁ బూజించి
[2]యప్రవృత్తాక్షంబు [3]లక్షణంబునన
మహిఁ బడయఁ[4]డెభ[5]క్తిమతి [6]వెల్లగొండ-
మహాదేవశరణుండు మఱియట్లుఁ గాక
స్థిరకీర్తి గంగళదేవయ్య నాఁగఁ
[7]బరుసతోఁ దాను శ్రీపర్వతంబేఁగి
కన్నులువుచ్చి శ్రీకంఠుఁ బూజించి
కన్నులు వడసి యక్షణమ యేతేర
ని[8]తవేగమున [9]నె ట్లెత్తించెఁ, గన్ను
లింతవేగమ్మున నీశానుచేతఁ
దానెట్లువడసె నింతయుఁ గుటిలంబు
గానోపునని కూడి ఖలులు నిందింప

---

౧. చెప్పు, ౨ యప్రమ, ౩. లాక్రమంబునను (న), ౪. దె, ౫. క్త, ౬. యల్లకొండ, ౭. బరసతో, ౮. ని, ౯. ంచి.

ధట్టుండు వారిచే తన[1]యొ[2]క్కపిల్లిఁ
బట్టితెప్పించి సభామధ్య[3]మునను
ఖలులచే తనపిల్లికన్నులు రెండుఁ
దొలఁగించి సకలభక్తుల నాత్మఁ దలఁచి,
"కరుణాత్మ! యీపిల్లికన్ను లీకున్న
హర! యసంఖ్యాతుల యాన సీ"[4]కనుచుఁ
గడు నుబ్బి [5]యాపిల్లికన్నులక్షణము
పడసె నాదేవణ్ణ ప్రతిజను లూన్న
నర్పించి పడయుట యరిదియే, కన్ను
లర్పింపక పడయు [6]టవి యర్ది కాక
యేల యిట్టివి వేయు నెన్న ముక్కంటి
కాళ్ళి[7]వెట్టి య[8]నంగ గణనాథుఁ డొకఁడు
మిక్కుటంబుగఁ [9]దొలిమేని పుణ్యము[10]న
ముక్కంటితోడన [11]మును జనియించి
మేదుర[12]కీర్తిమై మించి లో[13]కముల
నాడిసాక్షాత్త్రిణయనుఁ డని[14]నుడువఁ
గరికాలచోడఁడన్ గణనాయకుండు

---

౧. న, ౨. క, ౩. మయున, ౪. కనుడు, ౫. యప్పిల్లి, ౬. టరిదియు; టదిగొప్ప, ౭. పెట్టి; వెడ్డె, ౮. టన్న, ౯. జాలు, ౧౦. గ, ౧౧. మున్ను జనించి, ౧౨. భక్తి, ౧౩. ప, ౧౪. నడప(వ).

వరవీరభక్తిప్రవర్ధనశాలి
వానీక[౧]భోజన పూజా[౨]ర్ఘ్యపాత్ర
యానలువాడిపించి యాదృతి[౩]"స్వర్ణ-
[౪]వర్షంవవర్ష"నా హారక కనక-
వర్షంబుఁ గురియించె వసుధపై నంత
నభ్రంకషస్ఫూర్తి నలరి పాఱంగ
విభ్రమలీలఁ[౫]గావేరిఁ గట్టుచును
ముట్టిన మహిమమై ముక్కంటి కా[౬]ళి-
వెట్టి[౭]నిగావేరి [౮]వెట్టికిఁ బిలువ
ముక్కంటివాఁ డేల [౯]మును వెట్టిసేయు
నిక్కంటివానికి నేఁ జేయ ననుఁడు
నిచ్చినవాఁ డెవ్వఁ డీనేత్ర మనుచు
నచ్చుగా [౧౦]ముక్కన్ను సతనిరూపమ్ము
ముంగల వ్రాయించి మొగి [౧౧]నెడ కాలి
[౧౨]యుంగటంబున [౧౩]నట్ల యొ[౧౪]త్తముక్క[౧౫]ంటి
కాళివెట్టి నొసలి [౧౬]కన్నటు వగులఁ

౧. భోజుని, ౨. ర్హ, ౩. కనక;స్వర్ణ; తృల్లనక, ౪. వర్షంచ వర్షనా; వర్షంబు గురియునా, ౫. గావేలి, ౬. ళై, ౭. నా; కి, ౮. వ, ౯. మునులెట్టి; మొగివెట్టి; మునుపెట్టు, ౧౦. నేత్రంబు, ౧౧. ఁదన, ౧౨. యుంగు, ౧౩. నిట్లు; నట, ౧౪. త్తి, ౧౫. ంట, ౧౬. కన్నులు.

మహిమ ప్రకరణము

గాళివెట్టి[1]యు నహంకారం బ[2]డంగి
కరికాలచోడ విక్రమచక్రవర్తి
[3]హరునకు సాష్టాంగుఁడై ప్రణమిల్లి
కరికాలచోడని కరుణాతిశయతఁ
బర[4]గంగ ముక్కన్ను వడసెఁ గావునను
నాకాళివె[5]ట్టి మహత్త్వ[6]మెంతని ని-
రాకరిం[7]చుచు ననిరస్తప్రతాపి
వెండి యుద్యద్భక్తి విక్రమాన్వితుఁ డ-
ఖండితకీర్తి శంకర[8]దాసమయ్య
ముక్కంటి[9]చేతఁ దా ముక్కన్ను వడ[10]సి
తక్కక [11]నిఖిలా[12]న్య దర్శనస్థులను
గ్రొవ్వడఁగించుచుఁ గుటిలదర్శనుల
[13]మువ్వెట్టిగొనుచుండె మును మ[14]హోద్ధతిని
నన్య[15]దైవోద్దర్పహరణార్థముగను
ధన్యుఁ[16]డై [17]శంకరదాసిదేవయ్య

---

౧. నయాహం, ౨. ణంగి; ణంచి, ౩. కరయ(రుల)సాష్టాంగుఁడై (లై) యట, ౪. వంగ, ౫. ట్ట, ౬. మెంతేని, రా..., ౭. చుచును నిరస్త; చెనుసునస్తోక, ౮. దాసియనఁగ, ౯. చేత(దా)ను(న), ౧౦. సె, ౧౧. న, ౧౨. స్య, ౧౩. మువ్వెంటి, ౧౪. దో, ౧౫. దైవత దర్ప, ౧౬. ండు, ౧౭. దేవర.

ముక్కంటిచేఁ గొన్న ముక్కన్నులందు
నొక్కనేత్రమకాదె యూర్ధ్వనేత్రంబు
గఱకంఠుచే నిట్లు గన్నులు వడసి
మెఱసినభక్తుల మిక్కిలికరుణఁ
బండితస్తుతునకు [౧]దండితాఘునకుఁ
బండితమల్ల దిగ్భ[౨]ద్రేభమునకు
నూర్ధ్వ[3]నేత్రద్వయం బొప్పెఁ జోద్యముగ
నూర్ధ్వలోచనుని మహో[౪]న్నతకరుణ
[౫]మఱియు నేత్రములు సమర్పణసేసి
వఱలంగఁ [౬]బేర్చినవారి నెల్లెడల
సుందరనంబెన్న జన్మాదిచరిత్రకథనము
గందుము విందుము గాక లోకములఁ
గందుమే విందుమే కథలందు మఱియు
నాఁడెల్ల [౭]నెఱుఁగంగ నంబెన్న [౮]యంత
వాఁడును నేత్ర మీ[౯]శ్వరునిచే ముగుడఁ
బడయునప్పుడ నిజాంబక[౧౦]ము కాకిట్లు
[౧౧]వడినిడు కన్నుఁ దాఁ బడ[౧౨]సినవాఁడె

---

౧. బం, ౨. ద్రగజమున, కూ... 3. లోచనయుగం; నేత్ర త్రయం, ౪. ధ్య, ౫. నరయ, ౬. జే, ౭. యె, ౮. యెం, ౯. శ్వరుచేత, ౧౦. ముగ, ౧౧. యడ, ౧౨. సె నేనాఁడె.

యానంబిమాహాత్మ్య మదియెట్టిదనినఁ
దా నీశ్వరునకైనఁ దలఁప నక్కజము—
గావేరియామ్యభాగంబున మఱియు
నావలూ రను నగ్రహారంబునకును
నిరువు[౧]రు [౨]జంగము లేతెంచి నంబి
యానంబిమాహాత్మ్య మది యెట్టి దని
దిరుపాట లర్థి సంధిల్లఁ బాడుచును
వరదానమున కేఁగ వనితాలలామ
విరియనంగె యనంగఁ బ్రహ్మభ[౩]క్తినిరత
వరగుణ యొక్క శివద్విజురాలు
వరదాన[౪]మిడుటకు వచ్చి యాలించి
యీతిరుపాట[౫]లిం దెవ్వరికవిత?
[౬]లీతిరుపాటల కేమి యర్థంబు?
పాడిన వినిన నే ఫలము [౭]సిద్ధించు?
వేడుకఁ జెప్పఁ[౮]డా వినియెద [౯]ననిన
నీతిరుపాట లభీష్టార్థకరము
లీతిరుపాట లైహికసుఖప్రదము
లీతిరుపాట లహీన[౧౦]సౌఖ్యాభి -

---

౧. ర, ౨. జంగమంబే, ౩. క్త, ౪. మిడ ననీ;| మిడ వచ్చి, ౫. నిం, ౬. యీ, ౭. ప్రాప్తి (పి) ంచు, ౮. దా, ౯. మ, ౧౦. సౌభాగ్య.

జాతంబులగు మోక్షసౌఖ్యహేతువులు
ప్రతిలేని యీతిరుపాటల శివుని
నుతియించిమించు ధన్యుని[౧]మాడ్కి వినుమ
యంబికాధవుభక్తుఁ [౨]డసమానుఁ డోడయ -
నంబి నా భక్తగణశ్రేష్ఠుఁ డతని
చారుచరిత్ర మాశ్చర్య మెట్లనిన,
గౌరీవివాహాభిగమనకాలమున
మృడుఁ డీశుఁడు శివుండు మేదురకీర్తి
గడుబెడం గడర శృంగారంబు సేసి
వినువీథిఁ దాఁకి న[౩]వీనవిస్ఫురణఁ
దన రారు నిలువుటద్దంబుఁ జూచు[౪]డును
జలజాప్త కో[౫]టి తేజము ధిక్కరించు
విలసిత నిజదేహ [౬]విమల[౭]విభ్రమము
నతులితోద్యద్దర్పణాభ్యంతరమునఁ
ప్రతిబింబమై కానఁబడు[౮]చుఁ దదియ్య
సౌందర్యమునకు నాశ్చర్యంబుఁ బొంది
సుంద[౯]రుఁడేనని చూచి హర్షిం[౧౦]ప

౧. ఖ్యాతిఁజూడు-మం, ౨. డసమాని యొడయ; డనదునిదొడయ, ౩. వినయ, ౪. చు, ౫. ట్ల, ౬. వివిధ, ౭. విలాస-మ..., ౮. డు, ౯. రుసే(నే); రవే (మే, నే); రివే, ౧౦. ంచి.

సుకర స్వకీయ భాసుర[1]దృక్సముదిత -
ముకురస్ఫురితమూర్తి మూర్తీభవించి
యరుదెంచి ధరణిపై సాష్టాంగ [2]మెఱగి
కర మర్థి లే[3]నెత్తి కౌఁగిటఁ జేర్చి
మందస్మితముఖాంశు మంజరు లొలయ
సుందరాత్మీయ విస్ఫూర్తి నీమూర్తి
యగుట సుందరుఁడ వీ వను పేరు మోపి
తగిలి శంభుండు సుందర గణాధ్యునకు
వరకృపామతి గణత్వము ప్రసాదించి
పరిణయోత్సవము శుంభ[4]త్ప్రీతిఁ జలిపి
యగజయుఁ దాను నన్యోన్యసంప్రీతిఁ
దగిలి సుఖింపఁగ దా నొక్కనాఁడు
హరునకు సుందరుఁ డర్థిఁ బుష్పముల
కరిగి యుద్యానవనాంతరంబునను
మున్న ద్రిజకుఁ బుష్పములకని వచ్చి -
యున్న కనకలతయును [5]గాంతిమతియు
ననుసతు ల్దాను నన్యోన్యానురక్తి
మనసిజక్రీడల మసలి యే తేరఁ

---

౧. దృక్సమేత; దిక్సముదిత, ౨. మొరగి, ౩. వె, ౪. లీల, ౫. గ్రాంతి.

గామసుఖాపేక్ష గలుగు మువ్వురను
గామాపహారియు గౌరియుఁ జూచి
భువి మువ్వురును [1]నిట్లు [2]పుట్టుఁ డీతనికి
నువిదలై [3]యుండుఁ డీ యువిద లిద్దఱును
దనివోవ భువిని సతనుసుఖాంభోధి
ననయంబు నోలాడ నరుగుండు [4]పొండు,
నావుడు దండప్రణామముల్ సేసి
దేవదేవేశ్వరు దేవి వీడ్కొనుచు
నిల నొప్పు ద్రవిళమహీస్థలియందు
నలిఁ దిరువారూర [5]సంబి యన్ పేర
వడి సుందరుండు శివద్విజుం డైన
జడయూరి యను పుణ్య[6]శాలికిఁ బుట్టె
ధర నంద కనకలతయు నుదయించెఁ
బరమనాచి యనంగఁ [7]బంచములందు,
మంగలూరను గాంతిమతి[8]యును సంగ -
[9]సంగ నా మఱి శూద్రజాతి జనించె,

౧. నిల, ౨. (బుట్టుం డితనికి, ౩. పుట్టుండు, ౪. వొండు, ౫. సంబెయ్య, ౬. సాధ్వి, ౭. బణ్యజాతమున, ౮. యును సంగ; యు ననంగ, ౯. సంగనామణిశూద్ర (సూత్ర); సంగణ పమ్మాఛద్ర.

శంభుమూర్తిని నంబిజడయారి యంత
శాంభ[1]వదీక్షాభిజాతుఁ గావి[2]ంప
నానంబియును నంత ననుదినవర్ధ-
మానాం[3]గుఁడుగఁ గర్మమతి జడయారి
గపిముఖప్రియసిభు గర్భాష్టకమున
నుపనయనము సేయ నున్నయత్తఱిని
నారుద్రుఁ డపుడు "యాతే రుద్ర" యనఁగ
శ్రీరుద్రసూక్తసంహితభాష్యసరణి
ధరణి "జరద్విప్రతను" నాఁగ శ్రుతులఁ
బరగు జరాక్రాంతభావంబుఁ దాల్చి
కృతకంపు విప్రుఁ డుద్ధతి నేఁగుదెంచి
"యితఁడు మీసుతుఁడై మాయిలఁ బుట్టుచిన్న
వడుగు సేయఁగ నెట్లు వచ్చు మాదాసి
కాఁడు"కని యానంబి [4]కుడిరెట్టఁ [5]బట్టి
సరసపుణ్యాహవాచన మాచరి[6]ంచు
[7]వరవిప్రులును బంధువర్గంబు సూచి
యతిచోద్యమంది బ్రాహ్మణవృద్ధు ముదిసి
మతిఁదప్పినాఁడో యున్మత్తుఁడో భ్రమసె-

౧. వీ, ౨. ంచె, ౩. ఘుఁడుగ; గుఁడగు, ౪. కాఁడ, ౫. పట్టి(ట్ట), ౬. ంపు, ౭. వరటివిప్రులు బంధు.

నో కృతకంపు దైత్యుఁడో తస్కరుండో
కాక, యిట్టివి[౧]యెందు గలుగు[౨]నేయంచుఁ
జెచ్చెర నేతెంచి [౩]చేనుల్చి [౪]చాఁపి
పుచ్చుచు నటు ద్విజుఁ బొమ్మని త్రో[౫]వ
సొడసొడల్వోవుచు సోలుచుఁ బా[౬]ఱి-
పడి [౭]పూజకుండలు వగులఁదన్నుచును
వడిలేచి మఱి[౮]పట్ట వచ్చుడు ద్విజులు
వెడకేలుగాఁ[౯]బట్టి బిట్టు ద్రోచుడును
వడఁకుచుఁ దిరుగుచు వచ్చి యాగడియ
కుడక[౧౦]పైఁ బడి నీరు గూలఁద్రోయుచును
మఱివచ్చి పట్టు బ్రాహ్మణుని గోపించి
యఱిముఱి మెడఁబట్టి య[౧౧]వ్వల నూఁకుడును
[౧౨]బడిఁబడి మఱియంతఁ బందిరి[౧౩]రాళ్ల
[౧౪]నడుగులు పెనగొల్పి [౧౫]యడుగున నూఁప
దండడి నగ్ని[౧౬]హోత్రము మీఁదఁ[౧౭]బడుడుఁ
బందిరి గుబ్బనఁ బడి మంట లెగయ

---

౧. యం, ౨. నో, ౩. చెయి, ౪. పాపి, ౫. య, ౬. డి, ౭. (బూజగుండలు, ౮. వచ్చిపట్టుడు, ౯. గ, ౧౦. లపైఁబడి కూల ద్రోచు, ౧౧. వ, ౧౨. బడిపడి; వడివడి, ౧౩. కాళ్ల, ౧౪. నడుములు, ౧౫. యరుగుల; యరుగక యూ, ౧౬. కుండ, ౧౭. వడుక.

ది[౧]గ్గన లేచి నల్దెసల[౨]ను గాల
నగ్గిలోనన పడి యరిగెడువారు
[౩]యిండులపై [౪]నెక్కి యట[౫]యేఁగువారు
[౬]గండులఁ[౭]దూఱి వేగమ పాఱువారుఁ
జప్పరంబులు నూఁకి చనియెడువారు
[౮]నెప్పాటఁ జనలేక యీఁగ్లెడువారు
గోడలు వడఁ ద్రో[౯]సికొని పాఱువారు
గూడముట్టిన[౧౦]యగ్గిఁ గొని కాలువారుఁ
గనుకని యొండొ[౧౧]ంటఁ గడవంగ విప్ర-
జను లివ్విధంబునఁ జక్కన నరుగ
మూఁకలోననచొచ్చి మునుముట్ట నంబిఁ
జాఁకిట నిడుకొని జ[౧౨]ండయూరి యరుగఁ
దనబిడ్డఁ డనుచు మాదాసిబిడ్డని[౧౩]ని
గొనిపోవుచున్నాఁడు గుటిలంపు ట[౧౪]ఱువ
సూ[౧౫]డుఁ డీ పౌరు లంచును [౧౬]బురి వాడ-
వాడల మొఱ[౧౭]యుచు వడిఁ బాఱి పట్టఁ

౧. గ్గు, ౨. (బాఱుచును, ౩. యి(ం)ళ్ల, ౪. నక్కియు నిట, ౫. నేఁగు; నుఱుక్కు, ౬. గం(డ్లు), ౭. దూఱియును వేగమె, ౮. న, ౯. చు, ౧౦. నగ్ని, ౧౧. ండ; ంటి, ౧౨. డి. ౧౩. యు, ౧౪. ఱ, ౧౫. దండి, ౧౬. జని, ౧౭. లిడి.

గరమద్భుతం బని కరికాలచోడ-
నరపతి యయ్యుపనయన విఘ్నంబు
ముదుకవిప్రుఁడుగూడ మొఱ[1]పెట్టుటయును
గదిసి ముందఱ[2]జెయిండ్లు గాల్చి [3]వచ్చుడును
సభయును దానువిచారించి చూచి
యుభయవాదు[4]లను గొల్వుండి పిల్పి[5]ంచి
కొడుకుఁ జాఁకిట నిడుకొనుచు నేడ్చుచును
జడయారి యేతెంచి సభయెల్ల నడల
నొకకాలు గుంటుచు నొకకాలు సేత
నొకచేత నొకలేఖయును గొంచు శ్రుతిమ-
తఖ్యాపితోక్తి "ప్రదర్శితకపట-
లేఖ్య" యనఁగ ద్విజముఖ్యు లేతెంచి
జనులు సో[6]డం దక్కజం బందనంతఁ
దన చేతిలేఖ [7]యాధరణీశు మ్రోలఁ
బెట్టి "నరేంద్ర! మాభృత్యుఁ డీపాపఁ,
డెట్టన్న, నంబి నా కెడ రైనకొడుకు
విను మెనిమిదియేండ్ల [8]వీని నన్బాపి
కొనివచ్చి వీఁడ[9]లె కొడుకం[10]చె తనకు

౧. లిడు, ౨. అనిం; టియిం, ౩. చచ్చుటయు (డును), ౪. లఁ గొలువుండి, ౫. ంప, ౬. డఁడునక్క, ౭. య్యా, ౮. వినినను బాసి, ౯. దే, ౧౦. ట.

ధట్టుండ యూరూరఁ దప్పక వెదకి
యెట్టకేలకుఁ గంటి నిన్నియు నేల,
చదివింపు మీలేఖ సభయెల్ల వినఁగఁ
జదువుచో మీస్వహస్తములు లేకున్న
నిలఁగాఁడు మాభృత్యుఁ డితఁ[1]డనియున్న
వెలియగువాఁడ నీవిప్రుల[2]కెల్ల”
ననవుడు నట్లకా కనుచు నాసభయు
జననాథుఁడును లేఖఁ జదివించిచూచి
“ధర విప్రునకు నంబిదాసియన్ సాక్షి
వరగుఁ బంచారూ[3]ఢ పత్రంబునుం[4]డ,
హస్తామలకగతి నస్మదాదుల స్వ-
హ_స్త[5]విలిఖిత దేవాంకంబు లుండ,
నాజడయారిస్వహస్తము[6]నుండ,
భూజనావలి చిత్తమున నట్ల యుండ,
నీవిషయంబు మా కేమనఁగలదు?
నీవ యెఱుంగుదు ధరణీసురోత్తముఁడ;
చంపు [7]రక్షింపుము స్వామి యీశిశువు
నుంపుము పెంపు[8]మీ యొప్ప గొ”మ్మనుచు

౧. డనకున్న, ౨. లోన, ౩. ఢి, ౪. డు, ౫. లిఖితదేవతాం, ౬. లు, ౭. ము రక్షింపు స్వామి, ౮. నీ.

జడయూరి దనచంకఁ [౧]దత్పుత్త్రు నిచ్చి
యడలుచు విభ్రాంతుఁ డై పడయఱవ
హారమూర్తియును నంత నాదిశైవో క్తి
సరస "భృత్యత్వేన జగ్రాహ"యనఁగ
భృత్యుఁ[౨]డా నంబెన్నఁ బ్రీతిఁ జేపట్టి
యత్యుద్ధతిని దిరువాలూరికడకుఁ
గొనివచ్చి" యోతండ్రి కొడుకవు నీవు
అనయంబు నీ తిరువాలూరి శివుని
వాసంబు మనలకు వర్తింప నిజని-
వాస మే నింక నీ వాల్మీకదేవు
సదనాంతరంబున జపము సేయుచును
గదల[౩]కుండెదఁ బని [౪]గలిగనేనియును
బిలువు'మయ్యా' యని [౫]ప్రియమైనయపుడ,
ఫలము లభీష్టాన్నపానముల్ [౬]గజ్జ-
ములు సుగంధద్రవ్యములు భూషణములు
వలువ లాదిగ శైశవక్రీడలకును
వలయుపదార్థము ల్వాంచింప కడుఁగు;
వలసిన వస్తువుల్ వారక యిత్తు,

---

౧. స, ౨. గా, ౩. కుండెదనని, ౪. గలిగదయేని, ౫. ప్రీతియై, ౬. కజ్జె; ఖజ్జ.

లింగార్పితము సేసి లీలఁ గైకొనుము,
జంగమవశుఁడవై చను [౧]మెప్పటికిని;
బట్టుఁ[౨]గుప్పసమును బట్టుఁ[౩]గప్పడముఁ
బట్టుఁజిందియుఁ [౪]జాఁప[౫]పట్టుక[౬]ట్లంబు
గంధమాల్యాదులుఁ గనకంబువాలు
బంధురషోడశాభరణము [౭]ల్గొనుచు
నాడుము పాడు మీ వభిమతలీలఁ,
గ్రీడింపు"మని నంబికిని గృపసేయ
నంత నంబియును నమ[౮]ధిగతసుఖ ని-
రంతరక్రీడ నోలాడుచుఁ జెలఁగి
యాడు, గుళ్లనుగట్టి హారుని[౯]ల్పి మ్రోలఁ
బాడు నొప్పఁగఁ దిరుపాట[౧౦]లు,భక్తి
వరులపాప[౧౧]లకిచ్చు వలయు [౧౨]కజ్జములు,
గరమర్థిఁజలుపు జంగమమనోరథము,
నేపదార్థం బెప్పు డిష్టమైయుండు
నాపదార్థం[౧౩]బ 'యయ్యా' యని వేఁడి
కొనివచ్చి సుఖియింపఁ గొన్నిదినములు.

---

౧ మిచ్చు; మిప్పు, ౨. కుప్పస; కుబ్బుస; కుప్పర, ౩. తప్పరము, ౪. జాఁప(వ), ౫. పట్టి, ౬. ట్లు, ౭. ల్గొనుము; ల్గొమ్ము, ౮. భి, ౯. ల్చి, ౧౦. ల, ౧౧. ఁడి, ౧౨. భ, ౧౩. బుల.

నన నంబిఁ జూచి యానద్ద్విజుండైనఁ
దెల్లంబు వాల్మీకిదేవుండ నిన్ను
వాల్లభ్యమున నేన వలచికైకొంటి
వేడు[౧]కల్ వొ[౨]ద[౩]లంగ వినయమార్గములఁ
బాడుము నను దిరుపాటల ననుచుఁ
దా నొప్పెసగు హేమతాళంబు లొసగి
గానవిద్యాప్రౌఢిఁ గరుణింప నంబి
గంబళాశ్వతరుల గంధర్వవరులఁ
దుంబురునారదాదుల మీఱి పాడి
హరుని మెప్పించుచు నభిమతార్థములు
[౪]వరదుచేఁ బడయుచు వర్తించుచు[౫]ండె
నంత యవ్వనదర్ప మానన్న మగుడు
[౬]నంతఁ బుష్పాస్త్రుండు నంతంతఁ జేర
హరుని వాల్మీకేశు [౭]ననయంబు గొల్చు
వరవిలాసినులలో వర్తించు భామ
భావవిలాసవిభ్రమరూపకళల
భావింప నొప్పారు భావజతిలక

---

౧. ండు, ౨. క వొదలంగ; క లొదవంగ, ౩. వ నవీన, ౪. వరుఁడై, ౫. ండ, ౬. నంతఁబంచా; నంతంతఁ బంచా, ౭. నంతంత, ౮. సం, ౯. లీల.

దరుణీలలామ యుత్త[౧]మభక్తి నిరత
వరమనాచియుఁ దాను బ్రతివాసరంబు
వారుఁ గొల్చు[౨]పుణ్యాంగనావలిలోనఁ
బోరిఁబోరి వచ్చుచుఁ బోవుచునునికి
ధర వయోధర్మోచిత క్రియ[౩]లందు
గరమర్థిఁ గూడి యొక్కట యాడి పాడి
పిన్ననాఁటనుఁగోలెఁ బెరుగ నివ్వారకు
సన్నుతాన్యోన్యప్ర[౪]సక్తి పెంపునను
[౫]జిలిబిలి వో[౬]వు మచ్చికలు విచ్చి[౭]ల్ల
బిలిబిలి[౮]లజ్జలు బిరుదు[౯]లాడంగఁ
బొందాసపాటు చూపులు సుట్టుముట్టి
దండడిఁగూర్ములు దగులంబు మివులఁ
గర ముచితోక్తులు[౧౦]గలిగి పెంపెసగ
నరుదొంద హృదయంబు లనఁగి పెనంగ
దరహాసదీప్తులుఁ దట్టుము[౧౧]ట్టాడఁ
జెరలాడు చెయ్వులు సెంగ[౧౨]లిఁగొనఁగఁ
జెనయు ము[౧౩]త్పులకలుఁ జెమట జనింపఁ

---

౧. ర, ౨. ప, ౩. లెంచి, ౪. శక్తి; శక్తి, ౫. చి(పి)లిబిలి(పి) లి, ౬. వ, ౭. ర్ల, ౮. లజ్జ (ంజ)లు(ల), ౯. ల, ౧౦. గరుణఁ గంపింప; మెరసి పెంపెసగ, ౧౧. ట్టడర, ౧౨. డి; లిం, ౧౩. త్పులకలు.

దనరునిట్టూర్పులఁ దనువెచ్చ దోపఁ
దఱిఁదఱిఁ [౧]దనువుబ్బఁ దాపంబు [౨]దోడ
వఱలుచు నధరముల్ [౩]వఱువట్లు [౪]వట్రి
దమకంబుఁ గమకంబుఁ దలఁపు లల్లాఁ
సవ యవ్వనత్వంబు సన్నలు సేయ
మక్కువ పెక్కువ మతు[౫]లు గరంగ
నెక్కుడు రతిచిహ్న లెదురుకొనంగ
స్ఫురియించు కళలకుఁ బ్రొద్దులు సొరఁ
సురతసౌఖ్య[౬]ంబు ప్రసూతి [౭]డగ్గఱఁగ
మరున కిట్లుగపడి మఱియంత నంబి
హరుని [౮]మెచ్చఁగఁ బాడి, "యయ్య నా
రమణీలలామఁ బరమనాచిఁ[౧౦] దనకు
రమణిగాఁ జేయవే రమ[౧౧]ణితో" నను
దన తొంటివిప్రావతారంబు దాల్చి
చని యాపరమనాచి జనకులఁ జూచి
'నంబి [౧౩]యొప్పగువాఁడు నాబిడ్డఁ దత
కింబుల[౧౪]మీబిడ్డ [౧౫]నిందు' నావుడు న

౧. నొడ, ౨. దోఁప, ౩. వర, ౪. వు; బ,
ల, ౬. ంపు, ౭. ద, ౮. మెచ్చగనుయయ్యాయయ్య,
౧౧. ణి, ౧౨. చు, ౧౩. యొప్పెడి (డు), ౧౪. నీ, ౧

మ[౧]లువక ముప్రొద్దు పులహారుఁ గొలుచు
చెలువలకును విలాసినులకు నొక్క-
మగని వరించుట మార్గమే, [౨]మీకుఁ
దగునె? యట్లునుగాక ధరణిలో నంబి
కేతల్లి యేతోడు నే యిలు[౩]వుట్టు
సీతనూభవుఁ డన్న నేరము గాక,
మెచ్చ దింద్రాదుల మెలుఁతయీనంబి,
మెచ్చునే [౪]యెఱుఁగమే మీదాసికొలఁదిఁ
గాంత సాతూ[౫]ద్దేవగణిక సౌభాగ్య-
[౬]వంత పద్మినిజాతి [౭]వసితాలలామ
దరుణికిఁ బ్రతి[౮]వోల్ప ధరణిలోఁ గల[౯]రె
తరుణు? లత్తన్వికతంబునఁ జేసి
పదివేలుఁ బదికోట్లు బంధువర్గంబు
బ్రదికెదమని యాసపడి యున్నవార
మిట్టిడ[౧౦]యాబిడ్డ యిష్టమేనియును
జెట్టింతుగాక మీ బిడ్డని[౧౧]చేతఁ,
బాయక [౧౨]రోవెల పడఁతికి ని[౧౩]చ్చ

---

౧. ల, ౨. మా, ౩. వట్టు, ౪. యరుగునే; యెఱుగనే యెఱుగవే, ౫. ద్దీప; ద్దైవ, ౬. దంతి, ౭. తరుణీ, ౮. గొల్ప, ౯. ... దె, ౧౦. మా, ౧౧. చేయి, ౧౨. రోయిమా, ౧౩. చ్చి.

వేయేసిమాడలు[1] విప్రేంద్ర యనుడు
నట్టిద కాకంచు హరమూర్తి దనదు
పట్టికి విటరాజ[2]పట్టంబుఁ గట్టి
పాయక నంబికిఁ బడియుగా [3]నిచ్చ
వేయేసిమాడలు వెల[4]య నిచ్చుచును
గుంటెనవోవుచుఁ గొలిచి యాలంజ
యింటికి నంబెన్న యేఁగ [5]నేఁగుచును
ననయంబు [6]శంభుఁడ య్యభిమతార్థములు
దని[7]పి నంబికి విటత్వంబు సెల్లింప
నిల విడూంపకుక్రియ నిరువురవలపు
లలర నీశ్వరుఁడు నెయ్య[8]ంబు వుట్టింపఁ
గరమర్థిఁ దా ననాగ[9]రకు చందమున
సరసోచి[10]తాలాప సంపద [11]దనర
స్మరసంహారుఁడుఁ బీఠమర్దకులీలఁ
బరిచర్యలును బడి[12]పనులు సేయుచును
బాయక నిచ్చలుఁ బరమనాచికిని
వేయేసిమాడలు వెలయ నిచ్చుచును

---

౧. వెలయనిచ్చుచును, ౨. పట్న, ౩. దెచ్చి, ౪. యొసంగు, ౫. దానేఁగు చ, ౬. శంభుండు నభి; శ్రీశంభుడభి, ౭. వి, ౮. ములు, ౯. రి, ౧౦. తక్రియా, ౧౧. దనుపు (ప), ౧౨. పనులును జేయ; పనులుసేయంగ.

నంబియు సతియు మన్మథరతిసుఖసు-
ధాంబుధి నోలాడ [౧]నం దొక్కనాఁడు
సురతకేళీలీలఁ జొక్కుచు నంబి
వరమనాచికుచంబుపైఁ జేయి వైవ
నొనర గాఢాలింగనోద్వృత్తి[౨]మున్న
చను మొనల్లోఁ జను సమతలం[౩]బులుగఁ
దిథియుతాష్టమకళా[౪]దీప్తాంగ యగుటఁ
బృథుకుచకుంభముల్ బిగి[౫]సి సొంపారఁ
దమకించి పెనఁగునుద్ధతి ఘర్మజలము
లమరి చన్నులపొంత [౬]నార్ద్రవం బెసగ
సన్నుతస్రగ్వీభూషణపతనమునఁ
జన్నుల మలయజచ్ఛవియుఁ దోపంగఁ
గూడుచో సమరతిఁ [౭]గ్రుమ్ముడి నొవము
వీడి చన్నులమీఁద విడిపూవు లమర
నలిఁదీటుకొను మజ్జనముసేసి గంధ-
మలఁది పుష్పము లిచ్చినట్టి లింగమును
సరిఁ [౯]బరిసము సేయు సౌఖ్యంబు దోప

---

౧. నట్లొక్క, ౨. మున్నె, ౩. బుగను, ౪. దీప్తాంగుఁడగుట; దీప్తాంగమగుచు, ౫. సె, ౬. నార్ద్రితవెలయ; నార్ద్రిం బెసంగ, ౭. గ్రుమ్మిడి; గ్రుమ్మఱు; క్రొమ్ముడి, ౮. ప, ౯. స్పర్శనము.

వరుఁ డాత్మలింగభావనఁ [౧]జంటివిూఁది
హస్తంబుఁ దివియక హాలింగ యనుచుఁ
బ్రస్తుతింపఁగ నంబి పడఁతి వీక్షించి
లింగ నిరంతర లీలావధాన-
సంగతోద్ధతి[౨]యొ సంస్మరణాభిరతి[౩]యొ
యుచితక్రియార్పణోద్యుక్తసంభ్రమమొ
రచియింపఁ గామగర్వప్ర[౪]కారంబొ
చన్న లింగంబను శబ్ద మె[౫]ట్లయ్యెఁ
జన్న లింగ[౬]మయేనిఁ జనక యి[౭]క్కడన
యడుగు[౮]మా [౯]నీకు నిత్య[౧౦]ంబును బెట్టు
[౧౧]పడి వేయుమాడలు భర్గుచే ననుఁడు
నాయతి నిట్టు 'లయ్యా' యని [౧౨]నిత్య
వేయేసిమాడలు విభునిచేఁ గొనుచు
నతివయుఁ దాను నన్యోన్యానుసక్త-
మతి సుఖించుచుఁ దా[౧౩]న మఱి[౧౪]తని సనక
మంగ[౧౫]లూరికిఁ బోయి మారారికరుణ
నంగసంగను వివాహంబయి తొంటి-

---

౧. జెంది; నాది, ౨. య, ౩. యు, ౪. తా(లా) పంబొ, ౫. క్లైపఁగె, ౬. ంబేని, ౭. చ్చటన, ౮. ము, ౯. మా, ౧౦. స్థితిఁ, ౧౧. వడి, ౧౨. నిత్తె (చ్చ), ౧౩. ను, ౧౪. తమి; సర, ౧౫. ఖూ.

యటులఁ గామసుఖామృ[1]తాంబుధిఁ దేల
విటులుఁ బణ్యాంగనావిసరంబు గొలువ
వర్తిం[2]పుచుం[3]డు నవారితరుద్ర-
మూర్తి నంబెన్న [4]సమున్నతలీల;
నానంబిమహిమ యే మని ప్రస్తుతింప
నానంబి పూర్వవేశ్యాంగన వరమ
నాచికేళిగృహాంగణమహాత్త్వ మదియు
గోచరం [5]బెట్లన్న నాచోడనృపతి
పొలుఁతి పంచత్వంబుఁ బొందుడు శల్య-
ములు గయ కనుచు నప్పుడు పోడ[6]విభుని
యారాధ్యు లోరుముక్కాళ్వా రనంగ
మారారి సద్భక్తిమహి[7]మ నీక్షించి,
“మనుజేశ! విను గయామాహాత్త్య, మొక్క-
దనుజుఁ డత్యుగ్రంపుఁదపమాచరిం[8]చి
త్ర్యక్షు నక్షణమ ప్రత్య[9]క్షుఁ గావించి
యాక్షితి సాష్టాంగ మె[10]ఱఁగి [11]యిట్లనియె:
‘యురుశిలా[12]రూపమై యుండంగఁ [13]గర్మ-

౧. తాబ్ధి నోలాడి, ౨. ంచు, ౩. డ, ౪. సంపూర్ణ భోగ ముల, ౫. బెట్లున్న, ౬. నృపతి, ౭. ముఁడీ, ౮. ప, ౯. క్షుంబు చేసి, ౧౦. ర; జి, ౧౧. యేనిట్టు లురు, ౧౨. కార, ౧౩. ధర్మ.

హరమూర్తి నాపీపు నందు మీఁ[1]యామ్య-
పాదముచ్చొత్తి కపర్ది తద్రుద్ర-
పాదంబుమీఁద సద్భక్తి మానవులు
దారర్థిఁ [2]బిండప్రదాన[3]ముల్ సేయఁ
దార[4]చేసేతఁ బితాళ్లు [5]గ్రహింపఁ
గర[6]మొప్పఁ బితృలోకగతికి నేఁగంగఁ
'గరుణింపు' మని వేఁడఁ గరుణించె [7]శివుఁడు;
నక్కజం[8]బెంతఁ గయాసురుమీఁద
ముక్కంటి[9]శ్రీపాద మొక్క[10]ండ కాదె
యన[11] ఘు[12]చెల్లత్తిరువాలూరనంబి-
వనిత వరమనాచి వాటికాభూమి
మృడుఁడు శంభుండు వాల్మీకేశుఁ డర్థి
నెడపక ముప్పదియేండ్లు నిచ్చలును
గొనకొని నంబికిఁ గుంటెనవోవు-
చును వచ్చుచును సముత్సుకతమై [13]నడచు
జాడలు శతకోటి సంఖ్య లుండంగఁ
గూఁడునే గయ కంప క్షోణీతలేశ"

---

౧. యాద్య, ౨. త, ౩. ంబుసే, ౪. చేఁజేత, ౫. గ్రసింప (చి), ౬. మర్థి, ౭. శంభుఁడ, ౮. ంబంద, ౯. పాదాబ్జ, ౧౦. ండే, ౧౧. ఘు, ౧౨. బెల్ల ; చెల్వ, ౧౩. దనర ; పడుచు.

యనుచు నుత్తుంగచోడావనీనాథుఁ
జననీక తోడ్తెచ్చి చక్కన నంబి
దరుణి వరమనాచి దద్గృహాంగణము
తిరువీథియందర విధిప్రయుక్తముగ
బిండముల్ దోడిఁదోడిఁ బెట్టంగఁబనుప
దండతండములు బితాళ్లు నొక్కొక్క
తరములవార తత్క్షణమ యేతెంచి
కర మర్థిఁ జేసేతఁ గైకొని యపుడ
కనుఁగొన రుద్రలోకప్రాప్తులుగను
మును "కులకోటిం సముద్ధరే" త్తనఁగఁ
జనుసూక్తి నృపతికి [1]సహజమై తనర
జను లద్భుతం బంది సంస్తుతుల్ సేయ
నుత్తుంగచోడ మహోర్వీతలేశుఁ
డత్తఱి గురులకు సాష్టాంగ మెఱఁగి,
"జియ్య! సాతూ [2]తిరుచిట్టంబలేశ!
యయ్య! త్వదీయమాహాత్మ్యంబుఁ దలఁప
నిది యెంత [3]యొకకుక్క యిలుసొచ్చిచొచ్చి
పదపడి నిచ్చలు భాండముల్ ముట్ట
వారింపఁజాలక శ్వానంబు నొసలఁ

౧. సత్యమే, ౨. త, ౩. దొక; కో.

జారుత్రిశూలలాంఛన మొత్తి విడువ
నింటిలోన నది యథే[1]చ్ఛాప్రవృత్తిఁ
బంటింప[2]కునికి యాబ్రాహ్మణు లెఱిఁగి
కుక్కయెంగి[3]ళ్లు గైకొను భక్తి గలదె ?
యెక్కడ వినమని [4]యెంచి నిందింపఁ
గుక్కయే[5] యిది దీనిఁ గుక్క యన్త్రాటి-
కుక్కలు భువిఁ జెడ్డ కుక్కలుగాక:
యెఱుఁగరే శూలి సమీహిత మహిమ?
మఱి "యగ్నినా పచ్యమానా" త్తనియును
లావుమై నది "త్రిశూలనిహతస్య" యన
"ధావతి" యనఁగ వేదములు త్రిశూల-
ధారణత్వము మహత్త్వము మీఱ లను[6]చు
నారంగఁ దచ్ఛ్రోతు లందఱు వినఁగ
సారమేయము[7]చేతఁ జదివి[8]ంప రెట్లు:
వారక బ్రాహ్మణుల్ వడిఁ జాఁగి మ్రొక్క
ఘనుఁడు [9]హావినహాళ్లి కళ్లి దేవయ్య
[10]శునకంబుఁ జదివించె శ్రుతిచతుష్టయము

---

౧. ష్ట, ౨. కుండయా; కునికియు, ౩. ంళ్లు, ౪. యేఁచి, ౫. యద్ది, ౬. డు, ౭. చేన; కల్ల, ౮. ంచ, ౯. హాలినహాళ్ల (హాళ); హావిళమహా, ౧౦. శునికిచే.

గారవిం[1]పుచు మహాకాళయ్యగారు
సారమేయంబు[2]ను జదివించెఁ దొల్లి
గుక్కచే వేద[3]సూక్తులు లెస్స నేఁడు
గ్రక్కునఁ జదివింపఁగా మీకచె[4]ల్లె"
ననుచు మస్తన్యస్తహస్తులై భక్త-
లను గీర్తనలు సేయు నట్లును గాక
యత్యుగ్రుఁ డొకవిప్రుఁ డగణితబ్రహ్మ-
హత్యలు సేయ బ్రాహ్మణులు విధింపఁ
జాలక శ్రుతులు విచారించి చూడ
నేల విచారింప నిది కాదె సూక్తి
మహి శతరుద్రియ్య మధ్యగా యనఁగ
[5]మహానియ్యరుద్రియ్య మధ్యంబునందు
వేయునేల "నమశ్శివాయచ శివత-
రాయచ" యనుచును శ్రావ్యత మ్రోయ
నొందంగ నారాయణోపనిషత్తు
నం "దోం నమశ్శివా[6]య" యనఁగ నట్లు
[7]సరి[8]విరజా[9]వేళ స్వాహాంతముగను

---

౧. చు, ౨. చే, ౩. సంకులములు, ౪. ల్లు, ౫. మహిత రుద్రాధ్యాయ, ౬. యైయనఁ; యనఁగఁదా, ౭. సర, ౮. వీ, ౯. వెళ్ల.

వరుస నం[౧]ద "నమ శ్శివాయేతి" యనఁగఁ
జన "నసేన సదృశం జప్యం" బనంగ
ననుషక్తి "నంత్యజో వాఽగ్రజో వాఽపి"
యనఁ "బతితో వాఽపి" యన "యే స్మరంతి"
యన "జపతో వ్యాప్నుయా చ్ఛివం" బనఁగ
నకుటిలమూలపంచాక్షరీమంత్ర
మొకమాఱు సాలదే యుచ్చరించినను
ధర బ్రహ్మహత్యార్బుదంబు లడంచు
నురుశక్తి [౨]మఱియొంటి కున్న దే యనుడు
సర్వకృచ్ఛ్రాదులుఁ జాంద్రాయణములు
సర్వ[౩]స్వ ధనదాన సత్క్రియల్ భూప్ర-
దక్షిణంబునుఁ దద్వ్రతప్రచర్యలును
భైక్షాన్నములు దత్కపాలధారణము
[౪]వెలయఁగా నేశ్రుతి విధియింపనేర్చు
నలఘు[౫]తర బ్రహ్మహ[౬]త్యాఘసమితి
నిదియ ప్రాయశ్చిత్త [౭]మిట్లయ్యె నేని
మొదలి వేదాగమ ముఖ్యకృత్యములుఁ

౧. దు, ౨. యొండునకున్న దేయనుచు, ౩. ద్రవిణదాన; ధర్మధురీణ, ౪. వెలియు, ౫. తీర, ౬. త్యార్బుదమున, ౭. మె.

[1]జను భాట్ట[2]కృత సహస్రన్యాయవిధులు:
జన విహితాష్టాదశ స్మృతిక్రియలు
ధరఁ గుదృష్టముల మిథ్యల యెట్టులైన
ధర నెన్ని బ్రహ్మహత్యలు సేయరాదు
నిల నింతటన పాయునే [3]యెన్ని [4]మాటలు
లలరి "నమశ్శివాయ" యనంగరాదు
నెందైన నిటువంటి వెద్దినె ననిన
గొందిఁ [5]గట్టుమనిన చందము ల్గలవె?
యెప్పాట వినఁబడ దిది గుదృష్టంబు
సెప్పకుఁడీ యప్రసిద్ధం[6]బు విధులు
విధిపూర్వకం బగు విధి గల్గనేని
విధియిం[7]పుఁ దొ[8]ల్లిరే వినుచుం[9]డనుచుఁ
బర[10]గు దధీచి శాపంబుచేఁ జెడిన
చిరతమోవృత[11]దుష్టచేతస్కులార!
మును గౌతముని శాప[12]మున భ్రష్టులైన
* [ఘనతమోపహతసంగతచిత్తులార!

---

౧. జన, ౨. యూత, ౩. యిన్ని, ౪. మాటు, ౫. గట్టెను మను, ౬. ంపు, ౭. ంప, ౮. ఁడే, ౯. డనుఁడు; ననుచు, ౧౦. గ, ౧౧. దృష్టి, ౧౨. మునను భ్రష్టైన.

* కుండలులలోని పంక్తులు పూర్వముద్రణమున లేవు.

[illegible] శియుఁ
[illegible] పాపంబులార !
[illegible] జేసిన
[illegible] !
శ్రుతి [illegible] యనఁగ
హీన [illegible] మహాము]
[illegible] రాము [illegible]
విధి [illegible]
మాత్యం [illegible] బ్రతిష్ఠించి
సత్య పంచాక్షరీ జపములయందు
నరియుమరాజు పంచాక్షరీసిద్ధి
మానఁగూడదే బ్రహ్మహత్యకుఁ బాసి
సతతపంచాక్షరీ స్మరణఁ [illegible] జెందుండు
ధృతిఁ బొందదే నే హత్య ద్విజ దండి ఱంపి ?
శాన పంచాక్షరీ కల్ప [illegible] నకంటె
దా నున్న దే విధి ధర [illegible] నట్లుఁ గాక
శృతి "ఏకమేవాఽద్వితీయం" బనంగ
దతి "నద్వైతమాయాత్మనే" యనంగ

---

౧. [illegible], ౨. [illegible], ౩. [illegible], ౪. [illegible], ౫. రాఘవుఁడు, ౬. [illegible], ౭. [illegible], ౮. [illegible], ౯. [illegible], ౧౦. [illegible], ౧౧. [illegible].

గూ[1]ఱి "న ద్వితీయోఽస్తి కుత్రచి" త్తనఁగ
నూ[2]ఱక "ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే" యనఁగ
మునులయనాల్లింగ మని పల్కుచుండ
జెనసి జగంబులు శివునంద యడఁగుఁ
బాయక మఱి[3]యట్ల "పంచాక్షరేస్థి-
తా" యన నాజగత్ప్ర[4]ళయకాలమునఁ
దలఁప "వేదాశ్చ శాస్త్రాణి" యనంగ
నిల "నుపమంత్రై రనేకథా" యనఁగఁ
దఱిఁదఱి శ్రుతులు శాస్త్రములు మంత్రములు
నెఱిఁ* "బర స్తత్రైవ నిర్గతా" యనఁగఁ
బరఁగుచు సకల శబ్దప్రపంచంబు
వఱున నట్ల "యథా శివ స్తథా" యనఁగ
నడఁ[5]గు జనించుఁ బంచాక్షరియందు
నడ[6]రు తన్మహిమ యేమని ప్రస్తుతింప
నట్టిపంచాక్షరి యతులమహాత్త్వ
మిట్టిద యని మీర తెలుఁగక భ్రమసి
మదియించి పలుకు దుర్[7]తములు గాక
యది గుదృష్టం బెట్టు లనవచ్చు? మఱియు

౧. రు, ౨. ర, ౩. యు నప్పు, ౪. గిన, ౫. గ, ౬. ర, ౭. తులకు. * జన స్తత్ర వినిర్గతో.

నెనయఁ బంచాక్షరి యింత యేమిటికి
ననియొ యిది గుద్రృష్ట మను[1]ట పెండియును
దండడి "బ్రహ్మహత్యాంచ" యనంగ
నంద "ఏతే ఘ్నంతి" యనఁగ నత్తుదిని
నత్రిఘ్నవర్ణంబునందు "సోమః ప-
విత్ర మత్యేతి "నా విశ్వైకజనిత-
మయిన యీశుఁడ "యుమయానహావర్త-
త" యితి "సోమ" యనంగఁ దనరుఁ గావునను
బనుగొన సోమాం[2]క పఠనంబునం[3]దు
ననుపమం[4]బగు బ్రహ్మహత్యలు వా[5]యు,
నెనయఁ బంచాక్షరి యింత యేమిటికి
ననియొ యిది గుద్రృష్ట మనుట వెండియును
బ్రతిభమై "యద్ద్వ్యక్షరం నామ" యనఁగ
రతి "శివ ఇత్యక్షరద్వయం" బనఁగ
శ్రుతి "యశ్శివేతిస్మరే త్కశ్చి" దనఁగ
స్థితి "శివమేవానుచింతయే" త్తనఁగఁ
జని "యశ్శివేతి వాచం వదే" త్తనఁగఁ
దనరు నిత్యాదిసూక్తములు దలంపఁ
బాశుపతం బేల పక్షికిఁ దొడుగ

౧. చు, ౨. ఉ, ౩. ద, ౪. బుగ, ౫. యు, ౬. ఘ్న.

మహిమప్రకరణము

సీ॥ శివస్మరణ దా నేల హత్యలకు
[1]శివసమర్చనముఁ జేసినఁగాని పోని
శివనామ ముచ్చరించినఁగాని పోని
యంతపాతకము సేయఁగ లేఁడు మనుజుఁ
డంతపాతకము నున్నదియు లేద[4]నఁగ
సిద్ధపంచాక్షరిచేఁ గాని పోని
బద్ధపాతకకోటి పంక్తు లున్నవియె
యొక్క విభూతియు నొక్క రుద్రాక్ష
యొక్క పాదోదక మొక్క నిర్మాల్య
మొక ప్రసాదంబును నొకసోమ[3]పఠన
మొకభక్తదర్శనం బొక్కఁడొక్కండు
సకలభవంబులు సకలదుఃఖములు
సకల హత్య[5]లఁ బాపఁ జాలు నన్నట్టి
వచనంబు[6]లివిగావె "వచనాత్ప్రవృత్తి"
"వచనాన్నివృత్తి" రన్వచనం[2]బ కాన
నిఖిలధర్మాధర్మనిర్ణయోక్తములు
నిఖిలశివాధిక్యనిర్ణయోక్తములు
నవిరళాచార వర్ణాశ్రమంబులును

౧. శివు, ౨. నిన, ౩. స్మరణ, ౪. క, ౫. యు; లు, ౬. లనె కానె, ౭. బుగాన (?).

Research Centre, TIRUPATI 11800

వివరింప నవియును వేద[1]మూలముల
యవియు మీ[2]కెట్లు దా మనుమతంబయ్యె
నివియు [3]మా కనుమతం బెట్టులు గావు
భువి నిదానీంతనంబులో [4]సమాక్షేయ-
కవితలో [5]ప్రక్షిప్త కలితవాక్యములో
కతిపయ స్వసమ[6]య గతపాక్షికములో
[7]స్తుతిఫలంబులో ఫలశ్రుతులో కా[8]దేనిఁ
బూని శ్రౌతస్మార్త భూతసూత్రప్ర-
తానముల్ గావో యెత్తఱి నిషేధములో
నెఱయ [9]ధర్మాధర్మనిర్ణయంబు[10]లకు
మఱి లేదు వచనప్రమాణంబు గాన
నెఱియు శివాధిక్య నిర్ణయంబులకు
మఱి[11]యొప్ప వచనప్రమాణంబు[12]భక్తి-
మహిమఁ బ్రత్యక్షప్రమాణము లూని[13]పి
మహితపంచాక్షరీమహిమ నిష్ఠింతు
జనులకునెల్ల దృష్టప్రత్యయముగ

---

౧. మోహ, ౨. కెట్టుల కను, ౩. మీ, ౪. సమాక్షేయ; పౌరుషేయ, ౫. ప్రత్యక్ష, ౬ యగతిపాక్షి; యాగతసాక్షి, ౭, శ్రుతి, ౮. వే, ౯. శివాధిక్య, ౧౦. న, ౧౧. లేదు, ౧౨. గాన, ౧౩. ప.

ననుచు ముందఱి బ్రహ్మహత్యాత్తుచేత
నుపవాస[1]ములు మున్న యునిచిన[2]యట్టి
కపిలధేనువునకుఁ గసవు [3]వైపింప
మొదవు[4]దా ముట్టక మూర్కొనకున్న
యదియ[5]ట్లు పె[6]ట్టు పాపాధిక నీవు
నలరి "నమశ్శివాయ" యనుచు శివుని
వలగొని [7]కస వింత వైవు నావుడును
వాయారఁగ "నమశ్శివాయ నమశ్శి-
వాయ" యనుచు[8]వాఁడు వచ్చి వైచుడును
నెదురుగా నేతెంచి యొప్పటికసవు
మొద వందుకొని మేసె ముదము దలిర్ప
సకలభూసురులు మస్తకతటన్యస్త-
ముకుళితహస్తులై మ్రొక్కంగ నంతఁ
బాటిగా నిజ్జగత్ప్రత్యయంబు[9]గను
దేటపడఁగ శివాధిక్యము మఱియు
శ్రుతిమూలమగు మహాస్తోత్ర మన్ కృతిని
ప్రతి[10]భ దలిర్ప సంపాదింపఁ [11]డెట్లు
కావున[12]మీఁదు [13]ప్రఖ్యాపితమహిమ

---

౧. మట, ౨. మీఁద, ౩. వేయింప, ౪. నా, ౫. ట్లువె, ౬. ట్టి, ౭. మఱిమేఁత, ౮. నట్ల, ౯. నను, ౧౦. దలిర్పంగ, ౧౧. రె, ౧౨. నేఁడు, ౧౩. వి.

మాహాత్మ్యం బగునె సమాఖ్య గావింప”
ననుచుఁ జో[1]డనరేంద్రుఁ డంకింప నంత
ననఘుండు నో[2]రుముక్కాళ్వారునంబి
“వనిత వరమనాచి వాటికామహిమ
జనులకునెల్ల దృష్టము సూపెఁ[2]గాన
యదియ వారాణసి, యదియ శ్రీశైల,
మదియ తాఁ గేదార, మది గయ, యదియ
యవిము[3]క్తభూమి దా ననుచు నంబెన్న
ప్రవితతమహిమయుఁ బరమనాచిగృహ-
వాటికాస్థమహత్త్వము జంగమంబుఁ
బాటిగా వివరిం[4]చి పరమార్థమిదియ”
యనవుడు హర్షించి యాశివద్విజుని
వనిత “పుత్త్రులు నాకు వట్టిరిలేని
నంబిపేరిడుదాన నలి నెందరైన
నంబికాథవునాన” యనుడు జంగమము
మానంబి కరుణానమగ్రతఁ జేసి
పూని సత్పుత్త్రుండు పుట్టెడు ననుచు
లలి నాలలాంమ ఫా[5]లమున విభూతిఁ
దిలకంబుగాఁ బెట్టి దీవించి చనుడు

౧. డా, ౨. నాఁగ, ౩. క్తి, ౪. ంప, ౫. లంబునభూతిఁ.

మగువ[1]కంతన నెల మసలె గర్భంబు
మగువ యేరాలికి మసలె గర్భంబు
సతులకు నవమాస సంప్రాప్తిగాఁగ
సుతులుజనించి రుత్సుకత నిద్దఱకుఁ
[2]బెరియ [3]నంగయు నంబి పేరిడఁ దొడ్డ-
తరుణి[4]యుఁ బతిఁగన్న తండ్రి పేరిడుడు
ననుదినవర్ధమానాంగు లై యింతఁ
దనయు లిద్దఱుఁ బెర్గఁ దరుణు లిద్దఱును
నొక్క[5]టఁ గావేరి యుదకంబులకును
జక్కనఁ దనయులఁ జంకలఁ బెట్టి
కొనిపోయి నదిదరిఁ గూర్చుండ డించి
తనుధర్మములకు నత్తరుణు లేఁగుడును
నంబియు ననుజుండు నలిఁ బ్రవాహోద-
కంబులఁ దరిఁ[6]జెర్లు గట్టియాడంగఁ
గసిమసఁగుచుఁ దీవ్రగతి నంబి నొక్క
మొసలి యేతెంచి సముద్ధతిఁ బట్టి
కొనిపోవ దరినున్న కొడుకు వాపోవ
విని యుల్కిపడి బలువిడివచ్చి నంబి

---

౧. క సంతన, ౨. పి, ౩. నంబియా, ౪. యువతి, ౫. నా-, ౬ జరు(?; బ).

న[1]కమొన లీడ్వంగ నువిద వీక్షించి
"యకటకటా!" యంచు "హా[2]"యంచు గర్భ
మడఁచికొంచును "దేవుఁడా" యంచు నేలఁ
బడి పొరలుచు సుతుఁ బనవుచు వాయి
విడిచి యేడ్చుచును గావేరిలోఁ దాను
బడఁబోవుచును శోకపారవశ్యమునఁ
బొడిఁబొడిఁబొక్కుచుఁ బొగులుచున్నంతఁ
దోడరంగఁ బతియు బంధులు నేఁగుదెంచి
సంబరంబులు నేసి శైవో[3]క్తవైది-
కంబుగా నాముష్మికక్రియల్ సలుపఁ
"గను తెప్ప మూసినఁ గనలెడు తల్లిఁ
దనయుం[4]డ! నిను బా[5]సి తెరియింపఁగలనె?
చంక డిగ్గిన జీవి సనియెడు తల్లి
నింకిట నిను బాసి యేఁగంగఁ గలనె?
ప్రక్కఁ బాసిన భయపడియెడు తల్లి
నిక్కడ నిను బాసి యే నోర్వఁ గలనె?
వెస నిల్లు వెడలిన వెతఁబడు తల్లి
మొసలి కొప్పించి యిమ్ముల మనఁగల[6]నె?
నెట్టణఁ జెముటయే నెత్తురన్ తల్లిఁ

---

౧. ర; క, ౨. నంత, 3. క్తి, ౪. డు, ౫. రిథ, ౬. డె.

బట్టి నిన్బాసి యేఁ బ్రదుకంగఁ గలనె?
యన నేల వేయు నా[1] యన్న! నేరంబు
నినుఁ బాసి నిలువంగ నేర్తునే?" యనుచు
నున్న పుత్త్రుని మన్కి యున్కియు రూపు-
నన్న పుత్త్రుడు నొక్క చందంబె కాన
యేరాలి సుతుమాట లెప్ప డాలిం[3]చుఁ
గూరిమి సుతుపలుకులు నడ్డ తలఁచు,
నేరాలి సుతు నెప్పు డీక్షించు నపుడ
గారాబుసుతుని యాకారంబుఁ దలఁచు,
నేరాలి సుతు నెప్పు డెత్తి ముద్దాడు
నారంగ సుతు ముద్దులాటఁ దలంచు
మడఁతి వైరియనంగ మఱి యాక్రమమున
నుడుగని పుత్త్రవియోగదుఃఖాగ్ని
వందుచుఁ గందుచు వనరుచు నాత్మఁ
గుందుచు డయ్యుచుఁ గ్రుయ్యుచు సుతుఁ ద-
లంచి తలంచి ప్రలాపించు నువిద
సంచలమతినట్లు చరియింపనంతఁ
గడఁగి మఱందిసుతు గర్భాష్టకమున
వడుగు సేయంగ నవ్వటుకుమారుండు

---

౧. యున్న, ౨. బుగా, ౩. ంచ.

సరసరఁ జని నమస్కారంబు[1] సేసి
పెరియనంగను స్వర్ణభిక్షంబు వేఁడ
భిక్షంబుదీవించి పెట్టు[2]చో సతిక-
టాక్షంబు[3]లందు దుఃఖాశ్రులు దొరఁగ
నెక్కొన్నఁ [4]బుడిఁబుడినీరు గన్నులను
గ్రుక్కొంచును సమాకులతఁ బొందుచును
నిచ్చట సుతుఁ [5]దల్చి యేడ్చినఁ దిట్టు
వచ్చునంచును గడువయు నొక్క[6]చుమ్మ-
యును గొంచుఁ గావేరియుదకంబులకును
జనుక్రియఁ జని తొంటి చక్కనిసుతుని
బసవుచు నేడ్చుచుఁ బలవరించుచును
దనయుని బేర్కొని తఱిఁ[7]దఱి రాచి
"హానంబి! హానంబి! హానంబి! నంబి!
యోనంబి! యోనంబి! యోనంబి! నంబి!
నానంబి! నానంబి! నానంబి! నంబి!
యే నమ్మి యే నమ్మి యే నమ్మి చెడితి,"
ననుచు వాచఱవంగ నంతకుమున్న
యనఘుండు సంతతోద్యద్గుణస్ఫూర్తి

౧ ఁజే, ౨. దున, 3. నం, ౪. జడినుడి, ౫. ద్రవ్వి, ౬. చుట్టు, ౭. రాచిరాచి.

హతభవజార్తి దిగంతైకకీర్తి
గతనతజన సముత్కర సంశ్రితార్తి
గమనియ్య సకలజగద్వ్యాపవర్తి
ప్రమథేంద్రమూర్తి సేరమచక్రవర్తి
యొడయనంబిని సుమహోదాత్తయశుని
మృడ°సమాహితదయామృత వార్ధిమగ్ను
నద్యఃప్రసాదభాస్వద్భక్తియుక్తు
హృద్యానవద్య మహిష్ఠచరిత్రు
నతులదృష్టప్రత్యయారూఢమహిము
రతిపతిసన్నుత రతికళాదక్షుఁ
బ్రత్యక్షకలియుగప్రమథగణేశు
నిత్యశివానంద నిరవధిసౌఖ్యు
వినుతసాక్షాద్విటవేషితరుద్రు
ననుపమగానవిద్యాపండితేంద్రు
విత్తేశసఖసఖు వీరసద్భక్త-
సత్తము సర్వప్రసాదసర్వాంగు
విస్మయాభిష్టుత విశ్రుతవ్రతుని
సస్మితముఖవికస్వరుని భాస్వరుని
శ్రీలింగపరికరు శివపదాచార్యుఁ

---

౧. సమన్వి(ర్చి)త.

బాలితస్వసమయప్రథితప్రతాపు
సందర్శనము సేయఁ జనుదేర భక్త-
బృందంబు సెలఁగ నంబియు నెదురేఁగి
యన్యోన్య సందర్శనాన్యోన్యవినమి-
తాన్యోన్య వాగ్బంధురాలింగనాది-
సముచిత సవినయ సత్కారపూర్వ-
కముగఁ జేరమరాయగణనాథుఁ దోడు-
కొనిపోయి భక్తసంఘుల సహితముగఁ
జెనసి లింగార్చనల్ సేయించుతఱిని
శీలసంపన్నుండు సేరమవిభుఁడు
"వాలుమా లింగంబు పళ్లెరంబునను
వడ్డింపనిమికి నొక్క వ్రతము" నావుడును
"వడ్డింపఁగారాని వ్రత మేమి" యనుచు
నంబెన్న లేచి విన్నప మాచరింపఁ
"బంబి యీశుఁడు వ్యాఘ్రపాదునిమ్రోలఁ
దాండ[3]వ మాడ నుదాత్తత వెలుఁగఁ
బాండురాంగుని యామ్య పాదదర్శనముఁ
గావించినప్పుడ కాని [4]వడ్డింప
మీవిధంబున బాస యిది వ్రతం" [5]బనుడు

౧. ఒధనా, ౨. దగ దొక్క, ౩. వంబాడు, ౪. యర్పింప,
౫. బునన.

నట్టిద కాకంచు నప్పుడు నంబి
సిట్టితాళము వ్రేసి చేయెత్తి మ్రొక్కి
తిరువాట నీశుఁ బ్రార్థించి [౧]నుతించి
“యురుదయాంభోధి యిం[౨]దొక్క మా కేల
చిక్కక నిచ్చలుఁ జేరమ ప్రోల
నొక్కొక్కమాఱు సెన్నొలయఁదాండవము
నటియించుచును శివనాథ మన్నాథ
పటుకాంతి వెలుఁగు నీపాదంబుఁ జూ[౩]పి
రక్షింపవే” యని రా[౪]యండుఁ దాను
నీక్షితి సాష్టాంగ మొఱఁగుడు శివుఁడు
నప్పుడు లింగపూజాంతంబునందు
నొప్పా[౫]రు [౬]నిజతాండవోద్ధతి నిలిచి
చేర[౭]మ [౮]మురజల ఝంకృతుల్ [౯]సెలఁగ
నారూఢవాద్య [౧౦]చూర్యాదులు మొఱయ
మ[౧౧]లువక చిణిచిణి మణిఘుర్ఘరములు
సెలఁగ నాడుచుఁ దీర్పుచేఁ గాలుసూప
మఱినంబియును జేరమయు భక్తతతియుఁ

---

౧. వేడుకను, ౨. దొంక, ౩. ప, ౪. యుండు, ౫. ర, ౬. నురు, ౭. ము, ౮. యావుజి; యావజ, ౯. దనర, ౧౦. తూర్యా, ౧౧. లయక.

దటిఁదటిమ్రొక్కుచుఁ దద్వ్రతోద్యాప -
నం బాచరించి గణములు సేరమయు
నంబియు లింగార్చ[1]నంబు సెల్లించి
కడుఁబ్రీతి నిష్టలింగప్రసాదంబు
లడరభోగింపుచు నట్లహర్నిశము
శివభక్తితత్త్వగోష్ఠి ప్రసంగమునఁ
దివురుచుండఁగఁ గొన్నిదినములు సనియెఁ
జక్రవర్తియు నిజాస్థా[2]నంబు నన ను-
పక్రమించుడు నంబి నటుభక్తియుక్తి
వాహనవస్త్ర సువర్ణాభరణ స-
మూహాద్యభీష్టార్థ ముఖ్యవస్తువు[3]ల
రాజితకీర్తిఁ జేరమచక్రవర్తిఁ
బూజి[4]ంచి తద్భ[5]క్త పుంగవుల్దాను
ననుపంగ విచ్చే[6]సి యయ్యావలూరఁ
దనరారుఁ గావేరి దరి నొక్కశివగృ-
హోపకంఠమునఁ గొల్వుండఁగ[7] నవల
వాపోవుచున్న యవ్వనిత యార్తార-
వంబును [8]హాహారవంబు నాలించి

౧. నమును జె, ౨. నికిఁ జన, ౩. లు, ౪. ంప, ౫. క్తి, ౬. సెన, ౭. నపుడు; నంత, ౮. నాహా.

“నంబి! యిదేమిరా నంబెన్న! నంబి!
చెడితిరా” యని యేడిచెడి నొక్కవనిత
గడుఁజిత్ర మరయుఁడు “[1]గ్రమ్మన” ననుడు
దూతలు నని “యేల దుఃఖించె దిచట,
నాతి! యే[2]యూరిదానవు? నామ మేమి?
యెక్కడనుండి నీ వేతెంచి తివ్వు?
డిక్కడ నీ వేల యేడ్చెద?” వనుడుఁ
“బోదురుగాక మీ పోయెడి త్రోవ,
మా దిక్కరయ నేల? మాకును మీకుఁ
గారణం బేమేనిఁ గలదె? మే మాడు
వారము, బ్రాహ్మణవార, మ[3]ట్లయ్యు
నేకతం బొక్కతె యే నున్నయెడకు
మీకు వచ్చెడు ధర్మమే యేఁగుఁ” డనిన
‘నోయమ్మ! యేఁగక యుండెద మెట్లు?
వామెత్తి యేడ్చుచు వాచరచుచును
[4]బనవుచు నఱచుచుఁ బలవరించుచును
బనుఁగొన నెన్నుచుఁ బలుమాఱు నిట్లు
నంబి నంబెన యని నంబిఁ బేర్కొను వి-
ధం బేమి? యెక్కడితల్లివి? నంబి

౧. క్రమ్మర; క్రమమున, ౨. పూరి, ౩. ట్లయిన, ౪. బనవుచు.

యెక్కడిసుతుఁడు? [౧]నిదేమియాశ్చర్య?
మిక్కితయున్నట్టు లెఱుఁగింపు' మనిన,
"హారు[౩]ఁడు గుండెనవుచ్చ నట వేయుమాడ
లకుదుగాఁ బడిగొను నటె యనుదినము
నంబి నా నొక్కగణం బంచు జంగ-
మ్మంబు సెప్పఁగ విని మరులొంద నంబి
పేరు వెట్టితి నొక్కబిడ్డని, యట్టి
గారా[౪]ముపట్టి యిక్కడఁ [౫]జెర్లుగట్టి-
కొని యాడునట్టి [౬]యెక్కుడు ముద్దుపట్టిఁ
గొనిపోయెఁ బుత్త్రు గ్రక్కునఁ [౭]బట్టి మొసలి,
[౮]నడపాడుప్రాయమున వఱుతఁగలసె,
నడరఁ బుత్త్రుఁడు సచ్చి నైదేఁడులయ్యెఁ,
గుండెన[౯]వుచ్చు మిక్కుటపు భక్తుండు
గుండెన[౧౦]వోవు మిక్కుటపుశంభుండుఁ
బడిఁ గొను నంబియుఁ బడివెట్టు శివుఁడుఁ
గడునర్థి నాసుతుఁ గావంగ లే[౧౨]ర;
తనపేరినంబెన్నఁ దాఁ గావవలదె?

---

౧. నీవెక్కడితల్లి (డనంబి), ౨. డ, ౩. ని, ౪. ఫు, ౫. చరుల్; జర్లు, ౬. యిక్కువ, ౭. దిట్టి, ౮. నడచాటు (డు); నడుపాడు, ౯. (బోవు, ౧౦. (బుచ్చు, ౧౧. క, ౧౨. రు.

తననంబి నంబిగదా యని శివుఁడు
తననంబి నంబి మున్ దాఁ గావవలదె?
యన నేల నేయుఁ దా నది యట్టు లుండె,
వినుము నేఁ డే నేడ్చు విధముఁ జెప్పెదను:
నేఁడు నాయేరాలి నిజసుతు వడుగు
వాఁడు వాఁడును నొక్క వయసుగావునను
జెచ్చెర సుతుఁ డున్నఁ జేయనే నేఁడు
నచ్చుగా వడుగంచు నడలు పుట్టుడును
నచ్చోట నేడ్చుట యవినీతి గాన
యిచ్చోట నొక్కతె నేడ్చెద" నంచు
వృత్తాంత మంతయు వినుపింప దూత
లత్తఱి నంబెన్న కట్లు విజ్ఞాప-
నం బాచరింపుడు నంబి నవ్వుచు ర-
యంబున నప్పుడ యతివఁ దద్వరుని
వెసఁ బిలువఁగఁ బంచి' "విప్రుఁడ నొ[1]సలి
పసుపు[2] నక్షతలును బరి[3]కి[4]గడ్డంబుఁ
బసుపు జన్నిదములు పసుపు నిదేమి?
మొస[5]గంగ నింట నేఁ డేమి శోభన[6]ము?

౧. ని, ౨. లు, ౩. కి, ౪. గంధంబు, ౫. గుటు, ౬. మొ.

నందను లెందఱు? నామంబు [1]తెవ్వి?
వందుచు నేఁడేల వనిత యేడ్చెదని?"
ననవుడు "నేఁడు నా యనుజు ద్వితీయ-
తనయుని వడుగు, సంతానంబు లేక
పెద్దగాలంబు మా ప్రియభా[2]ర్య యుండ
నిద్దఱు జంగము లేతెంచి నంబి
నంబి యనుచు నొక్క నరుని గీర్తించి
యిం[3]బున బత్తి మా [4]యింతిఁ బైకొలిపి
పుట్టెడుఁ దనయుండు పుట్టెడు [5]నతనిఁ
బెట్టెదు నంబెన్న పేరంచు న[6]రుగఁ
బుట్టెఁ జేరిడుదునాఁ బుట్టెనో పుత్త్రుఁ
డట్టునుగాక దైవాధీనమునను
బుట్టెనో యెఱుఁగము పు[7]ట్టుడు నాతి
వెట్టె నా నంబెన్న పే[8]రంతె వాఁడుఁ
గావేరిలోఁ [9]జెర్లు గట్టియాడంగ
వావిరి మొసలి వే వచ్చి భక్షించె
మఱిలేరు పుత్త్రులు, మద్భార్య బ్రమసి
పెఱమనుష్యుని పేరు వెట్టిన నరుఁడు

---

౧. లేమి, ౨. మ, 3. బనబి(గొ)ండి, ౪. యింటిపై, ౫. నంబి, ౬. డు, ౭. ట్టె, ౮. రె, ౯. జ(జె)రుల్.

మహిమ ప్రకరణము

గావంగఁ బ్రోవంగఁ గలఁడె వాల్మీక-
దేవుని పే రేల ధృతిఁ బెట్టఁడయ్యొ?
హరుఁడు గుంటెనవోవు నటె, వేయుమాడ
లరుదుగాఁ బడి వెట్టు నటె, నంబి కట్టు
నంబియు గింబి వినాకి గినాకి
నంబి పేరిడ్డ తనయుఁ గావలేరె?
గొడ్డువీఁగి కనినకొడుకు గారాము-
బిడ్డని మొసలి కొప్పించితిఁ గాక,
చెచ్చెరఁ గొడుకున్నఁ జేయనే నేఁడు
నచ్చుగా వడుగంచు నహరహంబునను
నది యాదిగా దుఃఖ మారద యింక;
నది యట్టు లుండె మా కరుగంగవలయు,
ధర శివద్విజుఁడ స్వాధ్యాయపరుండఁ
బరమపతివ్రత భార్య సద్భక్తి-
యుత, మిథునమునకు [౧]యోగ్యుల మేము
రతి నుమామాహేశ్వర ప్రీతిగాఁగఁ
దగిలి పెట్టినయట్టి దాన మనంత
మగు "దాన మణ్వపి చాక్షయం" బనఁగ
ననువు దీపింపఁ దా నర్థి నవ్విప్రుఁ

---

౧ ద, త. క్ర.

గనుఁగొని నంబెన్న గన్నుల నగుచు
"నీవు సెప్పినయట్ల భూవిబుధేంద్ర
భావింప నీకొండు పాన లేమిటికి?
నంబి నంబియ నీతనయు మన్పె నేని,
నంబి గింబియ నీతనయు మన్పఁ జేని,
నానంబి శివునంబి యయ్యెనేనియును
నానంబి[౧] పతి శివుఁ డయ్యెనేనియును
హరుఁడు గుంటెన వోవు డది దథ్యమేని
హరుఁడును బడివెట్టు డది దథ్యమేనిఁ
బంబి నీ తనయుండు బ్రదికెడుఁ గాక!
సంబరపడ నేల? చర్చింప నేల?
నంబియుఁ గలిగి పినాకియుఁ గలిగి
సాంబసద్భక్తి మహాత్త్వంబుఁ గలిగి
నీయగ్రసుతుని సన్నిధియుఁ గల్గినను
జేయుఁ దా వడుగుఁ జెచ్చెర నేఁడ" యనుడు
"వత్తురే చచ్చినవారిర లేనాఁట
నుత్తములకు నిట్లు యోగ్యమే బొంక
భవభక్తిపరుఁడవు భాగ్యవంతుఁడవుఁ
దవిలి మ మ్మడఁకింప ధర్మమే నీకుఁ

---

౧. నంబినంబ, ౨. రు నే.

బాలువుగా నారిన పుం[1]డ్లఁ గోలలను
గ[2]లఁకిన క్రియఁ గెలఁకెదు సుతుచావు,
వలదు నీ[3]వడఁకింప వారక మమ్ముఁ,
బిలుపించి దానంబు పెట్టవే[4]నదియు
దేనికి రప్పించితి[5]వి మహాపురుష!
దీనులమని యేము ధృతిమా[6]లి చెదవు,
మును మహాదేవుని ముట్టంగఁ గొలిచి
యనుభవించెద [7]వైహికాదిభోగములు,
ఘనుఁడ మమ్మిట్లాడికాని యీవింక
ననుభవిం[8]పవె మీఁద నపవర్గసుఖము?
వేయేల నీయీఁగి వేయును వచ్చెఁ
బో[9]మెద"మని తాను బాలఁతియుఁ బోవ,
"భూసురోత్తమ! యేల పోయెద వింక
నీసుతు పేరుగొనిన నంబి నేన,
హరునిగుంటెనవుచ్చు నానంబి నేన,
హరునిచేఁ బడిఁగొన్న యానంబి నేన
మొసలి మ్రింగినయట్టి మద్దుఁదనూజు
ననలార రక్షించు నానంబి నేన,

---

౧. ండు, ౨. లి, ౩. వుడి(ది), ౪. యు(యి)డి, ౫. వె, ౬. ని, ౭. సై, ౮. తము; పవు, ౯. యే.

మొసలి పుత్త్రుని దిన్న మును దేవునకును
మసలక పసుపు నీ మగువ నీక్షణము,
మీఁతనూభవు నాఁడు మ్రింగిన మొసలి
యేతెంచి సుతుఁ గ్రక్కి యేఁగెడు, నేఁడ
చేయుము వడు గభిజిత్కాలమున స-
మాఁశియతంబుగ సుతు" నంచు నర్థంబు
గమియనిచ్చుడుఁ బులకలు మేనఁ దోడరఁ
బ్రమదాశ్రు లడర సంభ్రమలీలఁ గ్రాల
నలరుచు సాష్టాంగు లగుచు మ్రొక్కుచును
నలిఁ జెలంగుచు సమున్నతి మిన్ను ప్రాఁకి
యుపనయనోద్యుక్త యుక్తిమై విప్రుఁ
డపరిమిత ప్రీతి నరిగె నింటికిని;
సతియుఁ బుత్త్రోత్సవాసక్తిమై నరిగె
సుతుని మొసలి దిన్న చోటికి, నంత
నానంబియును నసంఖ్యాత మాహేశ్వ-
రానీకమునకు సాష్టాంగుఁ డై సహజ-
శంభుండు సేరమచక్రవర్తుల ప-
దాంభోరుహోత్తంసుఁ డై తదీయాజ్ఞ
నాలింగమూర్తి నయ్యా! యని పిలిచి

౧. డు, ౨. యుతం బగు.

తాళము ల్వ్రేసి సప్తస్వరోదాత్త-
బంధురధ్వనిఁ దిరుపాటఁ గీర్తింప
సంధించి శివునిఁ బ్రసన్నుఁ గావించి
"మొసలి యాహుతి గొన్న ముద్దుఁదనూజు
నొసఁగవే యసమసముద్యద్దయాబ్ధి"
యంచు విన్నప మాచరించుడు నయ్యు-
దంచద్దయాకరుం డంతకుఁ దలఁప
నంత నయ్యంతకుం డంతంత మ్రొక్క-
నంత కాంతకుం "డోరి! యంతక! మొసలి
దినినతనూజుఁ డెద్దివి నున్నవాఁడో
కొనిర[3]మ్ము" నాఁ జిత్ర[4]గుప్తుండు "నీదు
భృత్యుఁడు నంబెన్న పే రాటఁ[5]జేసి
నిత్యసాయుజ్యసాన్నిధ్యముఁ బడసి
యున్నాఁడుగాని వేఱొండులోకముల
నన్నందనుండు లేఁ" డని విన్నవింప
బ్రహ్మఁ దలంచుడుఁ బ్రణమిల్లుఁ డగుచు
బ్రహ్మయు [6]రెండేండ్ల ప్రాయంబునందు
రయమున గ్రాహోదరంబున జీర్ణ

౧ ంచి, ౨. క్రి, ౩. మ్మ, ౪. గుప్త (ప్త) తృతీ (త్వదీ) య, ౫. యొరిగి, ౬. మూఁడే.

మయిన యర్భకుని నధ్యయనవచస్కు
గర్భాష్టకప్రాప్తుఁ గావించి మొసలి
గర్భంబునం దిడెఁ గావేరిలోన
నుదకమధ్యంబున నున్న కాగ్మొసలి
యుదరంబునన పుత్త్రుఁ డుదయింపఁ గాలుఁ
డరిగి "నీయుదరంబునం దున్నయట్టి
వరపుత్త్రు రప్పింపు వారక" యనుడుఁ
గొనసిరక మొసలియు గొబ్బునఁ బొడచి
యసమనదీప్రవాహమున కెదుర్ప
'నదె వచ్చె [3]వచ్చె' నా నక్కుమారుండు
వదనగహ్వరమున వ్యక్తిఁ భజింపఁ
గడు నొప్ప గర్భాష్టకప్రాప్తుఁ డైన
కొడుకుఁ దత్తటమునఁ గొనివచ్చి దింప
నుద్ధతి నాయూవలూరి యాబాల
వృద్ధాదు లటమున్న వీరు వారనక
కావేరితటమునఁ గట్టలు గట్టి
భావించి విస్మయపడఁగఁ దత్సతియు
నల్లంత సుతుఁ గాంచి హర్షించి మించి
యుల్లంబు దళుకొత్త నురువడి [4]నెయిది,

---

౧. ప, ౨. ల, ౩. (గ్రుక్కన నాకు, ౪. ప, ౫. నెగిడి; నేఁగి.

“వచ్చితా నంబెన్న! వరతనూభవుఁడ !
వచ్చితా నంబెన్న! వడుగ! నాయన్న!
నాకున్న! నాపట్టి! ననుఁ గన్నతండ్రి!
నాకుమారుండ! రా నాకుఱ్ఱ!” యనుచుఁ
గూర్మి నెక్కొ[1]న నెత్తికొని కౌఁగిలించి
యర్మిలి నందంద యప్పళించుచును
జనుఁగవఁ దొరఁగు నా స్తన్యధారలను
గనుఁగవ హర్షాశ్రుకణపూరములను
జెన్నార సుతు నభిషిక్తుఁ గావించు-
చున్న యత్తఱిఁ బతియును నేఁగుదెంచి
సుతుని గౌఁగిటఁ జేర్చి సూరెలజనులు
నుతియింప సతియుఁ దానును దనూభవుఁడు
నరుదొంద నంబి పదాంబుజంబులకు
వరుసఁ జేరమచక్రవర్తికి మ్రొక్కి
యొనరారు సూక్తి “గ్రాహోదరజీర్ణ”
మనఁగ “నంతకముఖాదానీతవా” న-
నంగ మొసలికడుపునను జీర్ణమైన
[2]పింగలి నొకవిప్రు ప్రియపుత్త్రు నంబి
నొనర నంతకముఖంబునన రప్పించి

౧. కూన, ౨. వెంగలి.

కనిమోఁ గేవలభక్తగణనిధి మఱియు
హరి గరుడారూఢుఁ డై సుదర్శనము
ధరియించి వైష్ణవోత్తమభటు ల్గొలువఁ
బంచి తత్సూక్తి "స్వార్చాంబుజగ్రాహి-
ణం" బని మ్రొయ స్వార్చాంబుజగ్రాహి
యవు గజేంద్రు మొసలియట్లు వట్టుటయుఁ
దవిలి విష్ణుండు యుద్ధం బాచరించి
కాని గజేంద్రుని గావంగ లేఁడ,
యీనంబిమహిమ మే మేమందు మనుచుఁ
గ్రచ్చఱ నట మున్న గ్రాహోదరంబు
సొచ్చినయప్పుడు వచ్చినజముని
పుచ్చినఁ బ్రాణంబు వచ్చిన దనియుఁ
దెచ్చిన పుత్త్రుని వచ్చిన విప్రు
నెచ్చిన వనితకు నిచ్చిన నంబి
[3]నెచ్చినమహిమకు మెచ్చిన బుధుఁడు
విక్రమభక్తి నిర్వక్రక్రియా ప-
రాక్రమ[4]క్రముఁడు సేరమచక్రవర్తి
విశ్రుతాసంఖ్యాత వీరమాహేశ్వ-
రశ్రేణియును [5]నుబ్బి ప్రస్తుతింపఁగ స-

౧. హ, ౨. చ, ౩. వి, ౪. భుజుఁడు, ౫. నంబి.

మస్తమానవులును మస్తకన్యస్త -
హస్తులై జయవెట్ట నంత నాద్విజుఁడు
"నంబి! నంబెన్న ! యానందస్వరూప !
నంబి ! నంబెన్న ! యున్నతజగద్దీప !
కత లేల మీాధర్మకవిలెల మేము
గతియును మఱియు నేడ్గడయు నీ వన్న
దాన మొక్కటి వేఁడఁ దనకు సత్పుత్ర-
దాన మిచ్చితి మహోదాని ! మహాత్మ !
దేవ ! భవన్నామధేయుని నంబిఁ
గావుము ప్రోవుము కరుణాబ్ధి !" యనుచుఁ
దివిరి ద్విజత్వంబు ద్విజుల కేలనఁగ
నవనీసురోత్తముఁ డాశ్చర్య మెసఁగ
నంబెన్నయాజ్ఞాపనంబునఁ జిన్న-
నంబి కప్పుడ యుపనయనంబు సేసె,
"నిత్రయి నంబి మహిమ్మత మఱియుఁ
జిత్రంబు వేయును జెప్పనే" లనుచు
నఖిలభక్తాసీక మంకనల్ సేయ
సుఖలీల మల్లికార్జునవిభుఁ డంత

ధవళేశ్వరచరిత్రకథనము

గణముల[౧]కును దృప్తిగాఁ [౨]బర్వ మపుడ
యొనరంగఁ జేయించి యుచితముల్ దనర
వరవస్త్రభూషణావళులఁ బూజించి
యరయంగ గంధపుష్పాదులఁ దనిపి
కర్పూరసహితంబుగా [౩]వీడియంబు
లర్పించి భక్తిసమగ్రత [౪]మెరసి
యానందగీతంబు లర్థిఁ బాడుచు శి-
వానందలీలల నలరి యాడుచును
శంకరగీతముల్ సర[౫]సఁ బాడుచును
శంకరలీలల జ[౬]తులకాడుచును
బరమశివానందభరి[౭]తుఁ డై మఱియు
హరగ[౮]ణంబుల యున్న యవసరంబునను
బటుభక్తిఁ గర్ణాటభాష యర్థించి
యటమున్న బసవదండాధీశుకడకుఁ
బుచ్చిన జంగమంబును భక్తవరులు
వచ్చి యా బసవన్న [౯]వరమహత్త్వంబుఁ
బ్రస్తుతింపుచు సమర్పణ సే[౧౦]యు బసవ-

---

౧. క, ౨. స, ౩. వి, ౪. దకర, ౫. వి, ౬. జు, ౭. తమై, ౮. ణాగ్రణులు, ౯. ప, ౧౦. యు.

మహిమప్రకరణము

హస్తానుగతభూతియందు నంతటను
గన్నాటభాష సాంగముగఁ బ్రాణేశుఁ
గన్నాటగీతసంగతులఁ బాడుచును
మఱియును బసవయ్య మహిమలు వినుచుఁ
దఱిఁదఱి బసవన్నఁ దలఁచి మ్రొక్కుచును
వినుకలిసుఖము సిల్వోలిపోవునంత
గనుక[3]లి[4]నాత్మ ముంగలి దొంగలింపఁ
బాపక్షయార్తియ్యా బసవాక్షరత్ర-
యోపలాలన పరనోన్ముఖి మనుజ-
రక్షణాపేక్షుఁ బ్రత్యక్షత్రిచక్షుఁ
బ్రత్యక్షప్రసాదపంచాక్షు సాక్షాన్మ-
హోక్షు ఫాలాక్షప్రయుక్తఫాలాక్షు
శిక్షితప్రతిపక్షు శివభ[5]క్తిదక్షు
నక్షీణకరుణాకటాక్షవీక్షణ సు-
రక్షిత స్వసమయపక్షు నానత ము-
ముక్షు సంస్కృతపాశమోక్షు దుర్జనప-
రోక్షు సితతూరరుద్రాక్షవిహిత-
పక్షుఁ గ్రియాదక్షు దక్షమహాధ్వ-
రక్షయరక్షసదృక్షు జంగమస-

---

౧. న, ౨. య్యా, ౩. ని, ౪. కా, ౫. క్త.

మఱియు బసవగణాధ్యక్షు నక్షీణము
వీక్షింతు ననువింత వేడ్కమై నంత
స్ఫుటకీర్తి మల్లికార్జునుఁడు గల్యాణ-
కటకంబునకు నభి[1]గమనంబు సేయ
మాఱారిసద్భక్తమండలి దాను
నూఱూఱ సద్భక్తు లోగి నెమరొక్క నంగ
మ్ముదమున నిరుగుడుములకు నేతెంచి
సదమలా[2]త్ముఁడు వీరచాకి[3]రాజయ్య
ప్రవ్యక్తభక్తి సారంగేశు నంద
నవ్య[4]సీమాలంఘనవ్రతాసక్తి
నతుల త్రికాలలింగార్చనా[5]యుక్తి
సతతజంగమపరిచర్యానురక్తి
శివ[6]భక్తితత్త్వ గోష్ఠీసముద్యుక్తి
యవధూత పూర్వవర్ణాశ్ర[7]మవ్యక్తి
శ్రుతిచోదితాచార సుపథప్రయుక్తి
మతిఁ గొనియాడుచు మఱిపండితుల ని-
జాగ్రశిష్యుండన నమరు [8]దోనయ్య
కగ్రజుండై వ్రతోద్యన్నిష్ఠ వెలయ

---

౧. గమ్యంబు, ౨. త్మలు, ౩. దేవయ్య, ౪. శివా, ౫. స, ౬. భక్త; తత్త్వ, ౭. వ, ౮. దోనమయ.

నావీరచాకి[1] రాజయ్యచే భక్తి-
భావనమైఁ బ్రణిపత్తిఁ గైకొనుచుఁ
గర మనురాగసంగతిఁ బానుగంటి
కరుగు దేరఁగ శిష్యుఁ డైన బండరువు-
గోవిందప్రెగడయుఁ గోరి [2]మాహేశ్వ-
రావలియును బురం బభిరమ్యముగను
నెల్లెడఁ జాళియం బిప్పించి రంగ-
వల్లులు వెట్టించి వాడవాడలను
ముకుళపల్లవమణి ముక్తాఫలాది-
మకరతోరణములు మార్గపార్శ్వముల
నుప్ప[3]ర[4]వట్టంబు లొగిఁ [5]గప్పడములు
నుప్పరగుల్లు మహోత్తుపతాక-
ములు వాతపూరణంబులు నాతపత్ర-
ములు నలంకారించి మొత్తము ల్గాఁ[6]గ
[7]నిద్ధవాద్యధ్వను లెల్ల ఘూర్ణిల్ల
శుద్ధ[8]సాళగగీత సూ[9]ళాదు [10]లులియ
నంతంతఁ గోలాట లంతంత [11]జోఁక
లంతంతఁ గేళిక లభినయింపంగఁ

---

౧. దేవయ్య, ౨. మ, ౩. న, ౪. వంటంబు, ౫. గల్ప, ౬. క, ౭. యి, ౮. తాళగ; సాగర, ౯. లా, ౧౦. లాలియు, ౧౧. జో.

జాంగుభళా! యంచు శబ్దముల్ మ్రోయ
వీఁగుచుఁ బురజనుల్ వి[1]భ్రాంతులుగను
గోవింద[2]ప్రెగడయు గురుపాదసరసి-
జావలోకనవంద నావసానమున
నంత ననంతసాష్టాంగంబు లిడుచు
సంతతోత్సవలీల స్వర్ణపాత్రములు
భ్రాజిల్లు దివ్యాభరణసమూహములు
రంజిత [3]కనకాంబరప్రతానములు
నానాఫలంబులు నానాప్రసవవి-
తానంబులును సుగంధద్రవ్యములును
గర్పూరసహితంబుగా విడియంబు
లర్పించి మఱియు సాష్టాంగుఁడై మ్రొక్కి-
యానందజలముల నడుగులు గడిగి
పూని స్వకీయహృత్పుష్పంబుఁ బూన్చి
సతతసద్భక్తి వాసనధూప మిచ్చి
నుత[4]సంస్తవనవాఙ్మణుల నివాళించి
తనుమనో[5]రథనివేద్యంబు లర్పించి
వినుతానురాగ మన్విడియంబు నిచ్చి
నుత నవరత్నసంగత హేమసల్ల-

౧. ప్ర; పె, ౨. గ, ౩. దివ్యాంబ, ౪. సంస్మరణ, ౫. ధన.

లిత పుష్పపుష్పాంజలి త్రయం[1]భక్తి,
క్రమమొంద[2]గురుపదకంజంబు లి[3]ట్లు
సముదితాత్మాంగ చేష్టలన భజించి,
యధిగతప్రాణ దేహార్థముల్ భక్తి-
విధ "సద్గురుభ్యో నివేదయే" త్తన ని-
వేదించుచును నట్లు వినమితుండగుచు
నాదట దర్శింప నలరి యన్యోన్య-
సందర్శనాన్యోన్య[4]సంస్తవాన్యోన్య-
వంద[5]నాన్యోన్యవివశచిత్తు లగుచు,
నంతఁ బండిత మల్లికార్జున[6]ప్రభుని
గంతుసంహా[7]రభక్తగణసమూహంబుఁ
దోడ్తేరఁ బండితేంద్రుండు నప్పరికి
నేడ్తెరఁ దళుకొత్త నేతెంచునెడను
బణ్యాంగనలుఁ బుణ్యపురుషులు నెరవి
గణ్యసద్భక్త్యేకగణ్యు జగద్వ-
రేణ్యు సద్గుణమణిపుణ్యు వీరాగ్ర-
గణ్యు సన్నిహితకారుణ్యు సజ్జనశ-
రణ్యు విధూతకార్పణ్యు నగణ్య-

---

౧. బొసగి, ౨. గుర్వంఘ్రి, 3 ట్ల, ౪. పన్నుతా, ౫. నానంద, ౬. విభు, ౭. రు.

పుణ్యు నానత కృతపుణ్యుఁ జూచుచును
మస్తకవిన్యస్త హస్తాబ్జు లగుచుఁ
బ్రస్తుతింపఁగ నరపతి విని మ్రొక్క-
న్వచ్చు సద్గురుభక్తి సంపద మెఱసి
"గచ్ఛతః పృష్ఠతో గచ్ఛే" త్తనంగ,
లలి "గురోశ్ఛాయాం నలంఘయే" త్తనఁగ,
మలువక "గచ్ఛేన్నమస్కృత్య" యనఁగ,
ముంగల నిజ గురుమూర్తి యేఁగంగఁ
బింగళి గోవింద ప్రెగడ దచ్చాయఁ
ద్రొక్క-క దాఁటక త్రొక్కి-నచోటిఁ
ద్రొక్క-క దాఁటక తొలఁగి మ్రొక్కు-చును
నంతంత మఱియు సాష్టాంగంబు లిడుచు
నంత స్వకీయ గృహాంతరంబునకు
గురునాథుఁ బ్రీతిఁ దోడ్కొ-నిపోయి యచట
నురుతరసింహాసనోపేతుఁ జేసి
స్వామి శ్రీపాదమజ్జన మాచరించి
శ్రీమతి పాదాంబుసేవనుఁ డగుచు
ఖ్యాపితభక్తి నక్షతగంధపుష్ప-
ధూపదీపాదు లుద్యుక్తి నర్పించి

---

౧. త్రు, ౨. రుచ్ఛా, ౩. ల; ళి.

నలి "స్వగృహం స్వధనం చైవ" యనఁగఁ
గలయంగఁ దమయింటఁ గలయంతవట్టు
ధనము ధాన్యంబు గోధనము వాహనము
లనుపమ చీనిచీనాంబర ముఖ్య-
వివిధాంబరావళుల్ విశ్రుతానర్ఘ-
నవరత్నఖచిత నానావిధాభరణ-
ములు[2] సుగంధద్రవ్యములు నటుగూడ
నిలుసూఱగా [3]భక్తి నెలమి నర్పించి
యంత గురుప్రసాదాబ్ధిఁ దేలుచు ని-
రంతర భజనానురక్తి నర్పింప
నిచ్చలు శివభక్త నివహాలయముల
నచ్చుగా దేవకార్యములు విభూతి-
వీడియంబులు[4]ను వివిధదీక్షలును గ-
ణాడంబరములు మహాపురాతను[5]ల
పండు[6]వుల్ వర్వముల్ వాటిజాతర ల-
ఖండితంబులుఁ గేళికలు నుత్సవములుఁ
జలివిలివోవంగ శివతత్త్వగోష్ఠి
నలరుచుఁ బండితయ్యయు భక్తవరులు

---

౧. తముఖ్య, ౨. ను, ౩. నప్పుడె, ౪. వీరవివిధదీక్షలుగ, ౫. లు, ౬. గ; గుల్.

నవయంబు భక్తిసుధా[1]రసాపార-
వన[2]ధి నోలాడుచు వర్తింపుచుండ
మహీధవళేశు నామయ్యగా రంద
సహజైక లింగనిష్ఠావృత్తి న[3]డవఁ
దనతోడి లెంక[4]లుగని యసహ్యామునఁ
జని "యుదయావనీశ్వర ! నీదు పెద్ద-
లెంక నామన మిమ్ము లెక్క సేయండు,
గొంకక పెట్టించుకొనియు మీతమ్ముఁ
బాలింగవైచుఁ డా భక్తుండ ననుచుఁ,
జీఁకిన రాఁడు, నిన్జేరి కొల్వండు,
పండితేంద్రు[5]నియొద్ద భక్తులయొద్ద
నుండు నిన్నటఁగోల నో[6]రంత ప్రొద్దు,
[7]నమ్మవేఁ జూడు భూనాథ ! నేఁ"డనుఁ[8]డు
నమ్మహీశుఁడు "నామ ! ర"మ్మని పిలిచి
కొమ్మిచ్చటనె యంచుఁ దమ్మవెట్టుఁడును
[9]దమ్మభూమీశు నొద్దన పాఱవైచి
వరగురుధ్యాన పూర్వక భస్మలిప్త-

౧. మృతా, ౨. నిధిఁదేలుచు, ౩. డు, ౪. లెంకయునసహ్య ము (ము)నకు లుగలియసహ్యామున, ౫. ల, ౬. కె, ౭. నమ్మతే (నే), ౮. చు, ౯. దమ్మి.

కరతలుం డగుచు స్రుక్కక పతిఁ జూచి
"తగవగు సేవకధర్మంబుఁ దలఁప
నొగిఁ దమ్మకైనఁ జేయొగ్గనే కాక
తగునె కేవలభక్తి ధర్మంబుఁ దలఁప
మొగిఁ బ్రసాదేతరంబునకుఁ జేసాఁప?
నర్పింపఁగా రాదు హరున కీతమ్మ,
నర్పితేతరవస్తు వది గొనరాదుఁ,
జోళవాళ్లి[1]కకాక క్షోణీతలేశ
వేళవాళికిఁ గర్తవే? యటు[2]లైన
స్వార్థజంగమపూజనార్థ మీయర్థ
మర్థసంఘటనార్థ మది నీదు సేవ
యరయఁ దత్సేవార్థ మంగవిక్రయము,
ధరణీశ! యటుగానఁ దనశరీరంబు
నమ్మినవాఁడఁ గా కాచార[3]నియతి
నమ్మినవాఁడనే" యనవుడు నృపతి
మదిఁ గోపమను చిచ్చు మదమను గాలిఁ
బొదలుచుఁ దరికొన్న భూమీశుఁ డంత
నుడుకుచు "[4]నేమేమి యోరోరి! నామ!
పడవైచితివి దమ్మ భక్తుండ వనియొ

---

౧. కిఁగా, ౨. లనిస, ౩. వితతి, ౪. నంతంతయో.

ధ్రువము నీకొలఁదిభక్తుల యిలాస్థలిని
నవనీశునకు బంటులైయున్నవారు,
దమ్మలుదినువారుఁ దమ్మిచ్చువారు
నమ్మినమంత్రులై న[1]డచెడువారుఁ
బానలొండేల మీబసవరాజాది-
గా నడవ[2]రె సేవకప్రకారమున?
భువి వారికంటె నేపాల్కి నీవొక్కఁ
డవయ్యుఁ గడపరానియట్టి భక్తుఁడవె?
లెంక! నామన! భక్తిబింకంబు [3]లుడుగు,
కొంకకు మీసారెకును దప్పవట్ట
నేచి[4]మైమెఱుఁగక యిలఁ దమ్మఁ బాఱ-
వైచిన తప్పు మైవడి సహించితిని,
రా! యింద! కో! తమ్మ, రతినొల్లవేని
మాయొడల్ మాకిమ్ము మాటలే"లనుడుఁ
"గొలిచిన నెపమునఁ గొసరక [5]నన్నుఁ
బలికిన భూమీశ! పలికితిగాక
యనఘుల నవిరతానన్య శరణ్యు-
లను భక్తగణనాథులను బల్కఁ జన్నె ?

---

౧. డిచెడి; డిచిన, ౨. ర, ౩. లి, ౪. మెయ్యో, ౫. తన్ను; యున్న.

కొలుతురే భవుల భక్తులు, గొల్చి రేనిఁ
గొలిచిరిగాక లోకులయిండ్ల బంట్లై?
సద్గురులింగప్రసా[1]దము వాప-
తద్గత చిత్తుల తమ్మలు దిండ్రె?
యిష్టలింగప్రసాదేచ్ఛానుభవులు
గష్టమానవుల యుచ్ఛిష్టముల్ దిండ్రె?
సంగతలింగ ప్రసాదైకసుఖులు
తెంగి మనుష్యుల యెంగి[2]ళ్లు [3]దిండ్రె?
బసవయ్య గొలువఁడే భవు ననియెదవు,
బసవయ్యమహిమ యేర్పడ నెర్గ వీవు,
వసుధకు సద్భక్తివర్ధనార్థముగ
బసవని శంభుండు [4]వంచున త్తఱిని
స్ఫటితులాయష్టి సంపుటభూషణాదు
[5]లిటఁ[6]గల్లై లేక యెత్తెఱుఁగంగరాదు,
వరపూర్వ శుద్ధసు వ[7]ర్ణాంతరంబు
నొరగల్లు లేకున్న [8]నొగి నెర్గరాదు,
శోణపాషాణవిస్ఫూర్తి ఘర్షించు
శాణంబు లే[9]కున్నఁ జన దట్లుఁగాక,

౧. దముల్, ౨. ంళ్లు, ౩. దిరె, ౪. పనుచు, ౫. లై, ౬. ట్లు, ౭. ర్ణోత్త, ౮. నెఱుఁగంగ, ౯. కెఱుఁగ.

మ్రోఁడుచే నీడ, మయిలలచే మడుఁగుఁ,
జండిచే శూరుండు, జాగచే సాధ్వి,
ఖలునిచే బుధుఁడు, దుఃఖముచేత సుఖము,
నలుపుచే గౌరవర్ణముఁ, బ్రపంచంబు-
చేఁ బరమాత్మైకసిద్ధి, పాపంబు-
చేఁ బుణ్యసంప్రాప్తి, సేఁతిచేఁ దీపు,
సీతుచే నుష్ణంబుఁ, జీకటిచేత
జ్యోతి, యసత్యంబుచేత సత్యంబు,
భవిచేత భక్తుండుఁ బరు[3]వడి మెఱయు
పవిదిని బసవయ్య పటుమహత్త్వంబు
గుఱియైన [4]బలుదూషకునిచేతఁగాని
మెఱయదంచుఁ దలంచి మృడుఁ డక్షణంబ
కంటకాసురుఁడనఁగా నొక్క దివిజ-
కంటకుఁ బ్రతిపక్షుఁగాఁ బంప, నసుర
పృథివిపై జనియించి బిజ్జలుఁ డనఁగఁ
బ్రథితబల్లహపట్టభద్రుఁడై యంత
నెసఁగఁ గప్పడి సంగమేశ్వరంబేఁగి
బసవయ్యఁదోడ్తెచ్చి బాడరువిచ్చి

౧. త్రై, ౨. జెంచుఁ జెందింపు (జెదేవు), 3. పంగమటి,
౪. పటు.

యసమ సకలనియోగాధ్యక్షుఁ జేయ
బసవయ్యయును లసద్భక్తిసంయుక్తి
*సరిఁ[1] బేర్చి జంగమార్చనలు సేయుచును
నరపతిరాజ్యంబు నడపుచునుం[3]డుఁ,
బళియుఁ గదా యని పని యేమియునఁడు,
ధృతిఁ దక్కఁ జేయఁడు దేవువిన్నపము,
మో[4]డ్వఁడు సేతులు, మ్రొక్కఁడు సాఁ[5]చి,
కీ[4]డ్వడి గద్దియక్రింద నుండండు,
శివభక్తిపరునయ్య జియ్య యన్నాడిక
నవనీశునంకింపఁ డట్లునుఁ గాక
కదిసిన మిండజంగమమున కధిపు
నెదురను బండరు నిటుసూఅ[6]విడుచు
జంగమంబునకు బిజ్జలు[7] సతి నిచ్చె
వంగక యతఁడెక్కు వాహనం బిచ్చె
ధర నిట్టి సేవకధర్మము గలవె
యరుదరుదని నను లద్భుతం బంద

---

* ఇక్కడ మాద్రిత ప్రతిలో "వ్యసనాదికనుసణవర్జితుం డగుచు" అని ఒక్కపాదమే ఉన్నది.

౧. జే, ౨. షు, ౩. డ, ౪. ద్వ, ౫. ఁగి, ౬. విచ్చి; యిచ్చి (చ్చె), ౭. నర్థి.

నప్పటికప్పటి కాబిజ్జలుండు
దప్పులు పట్టుచు దండింపఁ [౧]బడుప
నప్పటికప్పటి కాబసవయ్య
దప్పక శివుమహాత్త్వముఁ బ్రతిష్ఠింప
నల్లయ్య [౨]మధువయ్య యను భక్తవరులఁ
బ్రల్లదుఁడై రాజు వఱపుడు, నతని
యాయతైశ్వర్యంబు నతుల ప్రతాప
మాయుష్యమును భవి[౩]ష్యము రాజ్యరమయు
నవనిలోఁ జాళుక్య లనుపేరు వారుని
కవి[౪]లియఁ దుడిపించి కల్యాణకటక
మిం[౫]డిత భక్తి మహి[౬]ష్ఠత పేర్మిఁ
బాడుగా శపియిం[౭]చె బసవనమంత్రి
మసలక జగ[౮]దేవ మొల్లె బ్రహ్మయులు
వాసపఁరి బిజ్జలుఁ బోరిగోని రట్ల,
యడపద రేచయ్య యన నొకభక్తుఁ
డడ[౯]ంరువేఁగీశ్వరు నడపంబువాఁడు
నావేఁగివల్లభుం డట్లొక్కనాఁడు

---

౧. దలఁప, ౨. మధుపయ్య, ౩. వృశ్యద్రాజ్యమరయ, ౪. లెను, ౫. డేగ, ౬. ష్ఠి, ౭. ంప, ౮. క, ౯. డి, ౧౦. ర.

దేవియుఁదాను నతి[1]ప్రియగోష్ఠి
నున్నెడ నం[2]దొక్కఁ డొక్కయాఁబోతు
జన్నియ సెడఁ[3]గట్టి [4]దున్నంగఁ [5]జూచి
భక్తులు [6]పొడిచిరా పాపాత్ము [7]ననుచు
వ్యక్తిగా యామికుల్ వచ్చి చెప్పుడును
నదియుఁ దానెట్టిది యాఁబోతనంగ?
నదిగాక జన్ని[8]య యదియుఁ దానెట్లు?
జన్నియఁ జెడఁజూడు చందంబదెట్లు?
జన్నియఁ[9]జెఱచినఁ జంపంగనేల?
యనవుడు నంతర్గృహావాసియైన
వనితఁ గటాక్షించి [10]వరుఁడు నవ్వుచును
బ[11]లుకపై నాఁబోతు భావంబువ్రాసి
తొలఁగకయాఁబోతు తొడలింగముద్రఁ
బటు[12]తరంబుగ వ్రాసి బ[13]లుపంబు[14]నంద
యటుసూ[15]డె నిటుసూ[16]డె [17]ననుచునమ్ముద్ర
సెడ[18]వ్రేయఁగని తన చేనున్నసురియ

---

౧. ప్రీతి, ౨. దొక్కఁ దొక్క, ౩. చూడు; చూచి; నటు ౪. డున్నంగ; డున్నెడ, ౫. నెరంగి; నెఱిఁగె; యెఱిఁగి, ౬. దొ, ౭. ఁడ, ౮. ద, ౯. చెడజూడ, ౧౦. వచ్చి, ౧౧. ల, ౧౨. రయం, ౧౩. ల, ౧౪. చేన, ౧౫ ర, ౧౬. డు, ౧౭. మ, ౧౮. వ్రా.

వడిఁ[1] బూన్చి యారాజు వనిత భి[2]ట్టులుక
నటువొడ్చె నిటువొడ్చె[3] ననుచు రేచయ్య
గుటిలాత్ము వేఁగిశుఁ గూలంగఁ బొడిచెఁ
గాన భక్తులు సేవకస్థితిఁ గొల్చి
రేనిఁ గొల్చిరి గాక యిల సత్పథంబు
విడుతు[4]రే సద్భక్తి విధిఁ బ్రాణమైన
విడుతురు గావున వేయును నేల
భక్తులు గొలువరే భవిఁ దొల్లి యనుచు
భక్త[5]లనడవళ్లు ప్రతివొల్పఁదగునె?
భవిఁగొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువా[6]రు బసవయ్యయట్ల
బంధురలీలఁ దత్ప్రాణపదంబు
సంధింపవలవదే జంగమం బంద ?
భవిఁగొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
చేయంగవలవదే, చెచ్చెర వంగ-
కాయలు ప్రాణలింగంబులుగాఁగ ?
భవిఁ గొల్వఁడే తొల్లి బసవరా జనుచు

---

౧. జాచి; జూచి, ౨. ట్ట, 3. ల్చె, ౪. రె, ౫. లు, ౬. ఁడు.

భవిఁ [౧]గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
యసమాక్షుఁడొకరూపమైవచ్చి వేఁడ
నొసలికన్నిచ్చిన కొసఁగంగవలదె?
భవిఁ గొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
మిండయ్య వేఁడుడు మొ[౨]లుత వస్త్రంబు
లొండొండ మొలవంగ నొలిచియీవలదె?
భవిఁ గొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
[౩]పడఁబోయి దవ్వుల బసవ[౪]రో యనినఁ
బడకుండఁ గాళ్వఁ బట్టంగవలదె?
భవిఁ గొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
[౫]తఱలి దివ్యామృతధారలు వెల్లి
వఱుపంగవలవదే భక్తుని[౬]మేన?
భవిఁ గొల్వఁడేతొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁ గొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
మిండ[౭]జంగమూ[౮]లకు మేదినీశ్వరుని

---

౧. నిగొల్చి, ౨. ల, ౩. పడుచుండి, ౪. రాజ, ౫. తఱఁగి; తలరి, ౬. వలన, ౭. య్యాలకునిచ్చి, ౮. నకు(క్రీ).

బండరు°వాసగి తాఁ బడయంగవలదె ?
భవిఁగొల్వఁడే తొల్లి బసవరాజనుచు
భవిఁగొలిచెడువారు బసవయ్యయట్ల
భావజారికి సమర్పణసేసి[౧]విషము
ద్రావంగవలవదే ధర?—నట్లుఁగాక
చూడఁజూడఁ దె[౨]నుఁగు జొమ్మయ్య వేఁట
లాడఁడేయని వేఁటలాడెడువారు
దనచేతఁజచ్చిన దండిమృగములఁ
దనువులతోన యుద్యద్విమానము[౩]ల
నిచ్చలు[౪]జొమ్మయ్య నిటలాక్షుపురికిఁ
[౫]బుచ్చినభావనఁ బుచ్చంగవలదె ?
కావింపఁడే హింసఁ గన్నప్పఁ డనుచుఁ
గావలు[౬]లై హింసఁ గావించువారు
గన్నప్ప గన్నుఁ దక్కఁగ నిచ్చినట్లు
గన్నిశ్వరునకు[౭]ఁ దక్కంగ నీవలదె?
వారలచరితలు వారి[౮]క చెల్లు
వారలమహిమలు వారి[౮]క చెల్లుఁ
గాక వారలప్రతిగట్టి వర్తింప

౧. విషచే, ౨. లు, ౩. లు, ౪. బొమ్మన్న, ౫. జొ, ౬. రై, ౭. నక్కడినీయ, ౮. కె.

మాఁకొలందియె యింక మాటలేమిటికి
నొప్పింతు నీకు నీ యొడలు భూనాథ
యొప్పగొమ్మనుచు నయ్యుదయావనీశు
చేనున్న సురియఁ జెచ్చెరఁ బుచ్చుకొనుచుఁ
దానెక్కి గోపురద్వారహర్మ్యమున
ప్రమథపురాతన [1]ప్రత్యగ్రభక్త-
సముదయశ్రీపాద జలజా[2]త్ముఁ డగుచు
మును మునీంద్రుని శాప ముసలావశేష-
మున[3]న యాదవులు నిర్మూలమైనట్లు
దడయ కీ సురియచేతన వీనివంశ
మడరంగ నిర్మూల మయ్యె[4]డమనుచు
నలుగు[5]పై మంత్రోక్తమగు భూతిఁ జల్లి
తలఁకక లింగార్పితము సేసియంత
నలుగుమోహా[6]ణమున హస్తంబు దొడిగి
[7]ఝుళిపించి నివిడి [8]పార్శ్వంబుల నివిడి
క్రు[9]మ్ముడి వామహస్తమ్మున నిడి ర-
యమ్మున యామ్యహస్తమ్మున నలుగు
గళమున సంధిం[10]పఁ గరతలంబంద

---

౧. ప్రాక్తన, ౨. ష్టు, ౩. ను, ౪. దున, ౫. న, ౬. న, ౭. జళి, ౮. హస్త, ౯. ష్మి, ౧౦. ంచికర.

తలఁ ద్రెళ్లుచుండె నెంతయు నద్భుతమ్ము
దళుకొత్త ధవళేశ! ధవళేశ! యనుచు
నలి రజతాద్రికి నామయ్య యరిగె
ఘణఘణ యని చేతి ఘంట¹ మ్రోయఁ
బ్రణుతింప నోహిళప్రభుఁ డే³గినట్లు
యింతవృత్తాంతంబు నెఱిఁగి దూషకజ-
నాంతకమతి మల్లికార్జునారాధ్య-
సత్త⁴మోత్తముఁ డంత శాపోదకంబు
లెత్తి యశేష మాహేశ్వరకోప-
వహ్ని నామనగణ వ్రాతైక⁵కోప-
వహ్నిప్రపూరి తావారి తోన్నతశి-
ఖావలిచే "సుదయాభిధానావ-
నీవల్లభశ్చ" నా నెఱి నుదయావ-
నీవల్లభుని సమన్వితమహాపాప-
దావమునను "సపుత్రకళత్రమిత్ర-
బాంధవాః" యన సుతాప్తకళత్రమిత్ర-
బంధుప్ర⁶ధానా⁷గ్రభట కరితురగ-
బలచమూనాయక ప్రభృతులుఁ దాను

౧. త, ౨. యుమ్రోయ, ౩. గు, ౪. పోధను, ౫. దావ, ౬. తా, ౭. ప్త.

జెలులు "వినశ్యన్తి క్షిప్రం పరం వి-
దూషకో" యన నిష్ఠురంగాఁడ"మనుచు
రోషించి మల్లికార్జున పండితయ్యా
శాపోదకము లెత్తిచల్లె నక్షణమ
చూప[2]ఱికును భీతి సోద్యంబుఁ [3]బొందఁ
గాదింక నీ పానుగంటనుండఁగ మ-
హాదేవ భక్తులకనుచుఁ గట్టలుక
మసలక పండిత మల్లికార్జునుఁడు
వెసఁదలిర్పఁగఁ బురి వెడలంగ వె[4]నుక
నక్కజంబుగఁ[5]బూఁచె [6]నంతఁగల్వొన్న,
[7]కుక్కురోకుఱ్ఱని కూసెఁ[8]గల్కోడి,
పురి మహోత్పాతముల్ [9]పుట్టె వెండియును
బురము వాడగునని బుధులు గలంగ
విదిత శాపోద్ధ[10]ంత విలయోగ్రవహ్ని
కుదయావనీశుఁ డాహుతియయ్యెఁ బుత్ర-
పౌత్రు లన్యోన్యకళత్రాభి[11]గతిని

---

౧. డున, ౨. ఱులకు భీతి; ఱుల్ భీతియును, ౩. నం, ౪. న, ౫. జూచె; బూసె, ౬. నక్కలుపొన్న; నంతకల్వొన్న, ౭. కొక్కు, ౮. తొల్కోడు, ౯. పుట్టంగఁదొడఁగె, ౧౦. తి, ౧౧. రతిని; నిర(య)తి.

శత్రులై చీకటిచప్పరంబులను
దడయ కా సురియుచే తనపురిజనము
నరయంగ నిర్మూలమై రట్లుగూడ,
సంతానమెల్ల నిస్సంతానమయ్యె,

బసవేశ్వరునిగూర్చి పండితారాధ్యుని ప్రలాపకథనము

నంతనిక్కడఁ బండితారాధ్యవిభుఁ డ-
వారితపరవాది వనిపురంబునకు
భో[1]రన నేఁగంగఁ బురహారమూర్తి
బుధపుంగవుఁడు వనిపురశంకరయ్య
యధిగత భక్తిమహత్త్వంబు దనరఁ
జయ్యన సద్భ[2]క్తి సహితుఁడై గణమ-
హియ్యత దోలుఁకాడ నెదురేఁగుదెంచి
కడు[3]నర్థిఁ బౌరు లక్కజమంది పొగడఁ
దోడుకొనిపో[4]యి భక్తులుఁ దాను[5] వారుని
మంగళశివకథా[6]మహితసంగప్ర-
సంగతిఁ గొన్నివాసరములు[7]నలిపి
కల్యాణమున కభిగమనంబుసేయఁ
గల్యాణమునభక్తి [8]గజిబిజి వుట్టె

౧. ఱ, ౨. క్తి, 3. భక్తిపొ, ౪. వ, ౫. వారు, ౬. మహితప్రసంగ (షష్ఠోక్తి), ౭. మసలి, ౮. గజబిజ.

బల్లహు బిజ్జలు భంజించి రంత
బల్లిదుల్ జగదేవ మొల్లె బొమ్మయలు
నేఁగి కప్పడి సంగమేశ్వరంబునకుఁ
దాఁగోరి బసవనదండనాయకుఁడు
నిచ్చమై నాసంగమేశుగర్భంబుఁ
జొచ్చె దేహముతోన చోద్య మొప్పార,
నిదియుఁ దా నేఁటికి నెనిమిది దినము
లది నిక్క మనుచు నొక్కయ్య సెప్పుడును
బండిశేంద్రుం డుల్కిపడి శోకవహ్ని
నిండారి మనమున నెక్కొని పర్వ,
"బసవయ్య బసవేశ బసవకుమార
బసవలింగంబ నా [3]బండారి బసవ
సంగన బసవయ్య సంవిత్ప్రదీప
సంగన బసవన్న చరలింగరూప
సంగన బసవన్న సత్యప్రలాప
సంగన బసవన్న శమితేక్షుచాప
సంగన బసవన్న సన్నుతభూప
సంగన బసవన్న సంహృత[4]పాప
సంగన బసవన్న [5]శత్రుప్రతాప

---

౧. డఁబో, ౨. రు, ౩. వాలిదైవంబ, ౪. భూప, ౫. సత్య.

సంగన బసవన్న సరసకలాప
సంగన బసవన్న [1]జగదగ్రగణ్య
సంగన బసవన్న సకల[2]శరణ్య
సంగన బసవన్న శాశ్వతపుణ్య
సంగన బసవన్న సద్గుణ[3]పణ్య
సంగన బసవన్న సద్భక్తగణ్య
సంగన బసవన్న శరణావరేణ్య
సంగన బసవన్న సారనైపుణ్య
సంగన బసవన్న సహజకారుణ్య
సంగన బసవన్న సాంద్రప్రమోద
సంగన బసవన్న సంస్పృహానాద
సంగన బసవన్న శైవవినోద
సంగన బసవన్న సత్యప్రసాద
సంగన బసవన్న సంచితవేద
సంగన బసవన్న జంగమాహ్లాద
సంగన బసవన్న [4]శర్వావిభేద
సంగన బసవన్న శమితవిషాద
సంగన బసవన్న సంసారదూర
సంగన బసవన్న జగదేక[5]వీర

---

౧. సకలా, ౨. వరే, ౩. పు, ౪. సర్వాది, ౫. శూ.

సంగన బసవన్న సంయమాధార
సంగన బసవన్న సౌమ్యశరీర
సంగన బసవన్న సముచితాచార
సంగన బసవన్న సద[1]యాప్రచార
సంగన బసవన్న సద్భక్తిసార
సంగన బసవన్న శంభుకుమార
సంగన బసవన్న సత్కృపావరణ
సంగన బసవన్న సద్భ[2]క్తిశరణ
సంగన బసవన్న శమద[3]మాభరణ
సంగన బసవన్న జలజాతచరణ
సంగన బసవన్న జననప్రహరణ
సంగన బసవన్న శాంతివిహరణ
సంగన బసవన్న స్వసమయోద్ధరణ
సంగన బసవన్న శైవవిస్ఫురణ
సంగన బసవన్న సత్ప[4]థాచార్య
సంగన బసవన్న సంస్మితశౌర్య
సంగన బసవన్న సాత్త్వికస్థైర్య
సంగన బసవన్న సంగీతధుర్య
సంగన బసవన్న సముచితధైర్య

---

౧. య, ౨. క్తికి, ౩. యా, ౪. దా.

సంగన బసవన్న సహజగాంభీర్య
సంగన బసవన్న చరితార్థవర్య
సంగన బసవన్న శాంభవచర్య
సంగన బసవన్న సమ్యక్చరిత్ర
సంగన బసవన్న సద్ధర్మగాత్ర
సంగన బసవన్న షడ్వర్గజైత్ర
సంగన బసవన్న సత్కృపాపాత్ర
సంగన బసవన్న సాధితామిత్ర
సంగన బసవన్న నిజనిలతాదాత్ర
సంగన బసవన్న శశ్వత్పవిత్ర
సంగన బసవన్న జంగమక్షేత్ర
సంగన బసవన్న సద్వ్రతోత్తుంగ
సంగన బసవన్న సంతతాభంగ
సంగన బసవన్న శ్రౌతప్రసంగ
సంగన బసవన్న సంహృతానంగ
సంగన బసవన్న సాంబాంతరంగ
సంగన బసవన్న సాక్షాచ్ఛివాంగ
సంగన బసవన్న సద్గురులింగ

---

౧. దితా; ధిపా, ౨. జనిలతాదాద్ర; సంస్తుతిపాత్ర; సంహృతానంగ.

సంగన బసవన్న షట్స్థలాసంగ
బసవన్న బసవయ్య బసవకుమ్మార
బసవ బసవరాజ బసవలింగంబ
నాయన్న నాతండ్రి నామనో[౧]హరుఁడ
నాయయ్య నాజియ్య నా[౨]ప్రాణనాథ
నామోహవారాశి నాయశోరాశి
నామాత నాభ్రాత ననుబెట్టి నీవు
గాయజసంహరు గర్భంబుఁ జొచ్చి-
తా"యంచు 'హా'యంచు "హ[3]రసంగమేశ
హరివిరించి సురాసురాద్య ప్రమాణ
చిరభ[౪]క్తి రత్న ఘుర్ణిత మ[౫]హాశ్వాణ
వ్యాపితోదాత్త సర్వకళాప్రవీణ
ఖ్యాపితాంబుజభవ కంకాళవీణ
నిజభ[౪]క్తి విరచిత నిఖిల[౬]ప్రమాణ
సుజనైకసన్నుత సురగిరిద్రోణ
వృషభాధిపవిషాణ వీక్షణప్రీణ
విషగళోద్యత్కాంతి విలసనాక్షీణ
యురుతరాజాండ సంయుత గర్భకోణ

---

౧. మనో, ౨. స్రా, 3. త, ౪. క్త, ౫. మా, ౬. పురా.

నరనుత[1]భోగగణ సహప్ర[2]యాణ
దత్తకరాంబుజద్వయ[3]భట్టబాణ
వృత్త[4]దయారసాన్వితని[5]ర్వాణ
కృ[6]త్తి [7]వాణీఘో[8]ణ గేయ[9]విశ్రాణ
[10]దత్తచోడక్షితి ధవ[11]సతీ[12]ఘోణ
నిహత మరుజ్జననీ లసద్ఘ్రాణ
సహజకల్యాణ కృశానుకృపాణ
శర[13]ణాగతత్రాణ సాన్నిధ్యబాణ
పరి[14]హృతాసమబాణ బద్ధాక్షబాణ
కృతపూర్వగీర్వాణ గీర్వాణమకుట-
ధృత[15]శోణపాషాణ తేజోధురీణ
చరణాంకనిర్వాణ సౌఖ్యపారీణ
పరమమాహేశ్వర [16]ప్రాణమత్ప్రాణ
రాజితలింగతనూజు, [17]నూర్జితమ-
నోజు, [18]సుగుణకల్పభూజును, దత్త్వ-
బీజును, భక్తసమాజును, సుగుణ

౧. భాగ; భోజ, ౨. ప్రీ, ౩. ప, ౪. ద్ధయాన, ౫. ర్వా, ౬. ంత; త్తి; ద్ధి, ౭. మణీ, ౮. ణి, ౯. నిర్వ్యా; నిర్మా, ౧౦. దంత, ౧౧. ర, ౧౨. పాణ; శోణ, ౧౩. ణగణ, ౧౪. హ, ౧౫. శోణ; శోధి, ౧౬. స్త్రాల, ౧౭. మ్మా, ౧౮. గుణాకల్ప; నుకణకల్ప.

నైజును, గతభవవ్యాజును, బుణ్యా-
భాజును, నుత కే[౧]శి రాజును, సుకృత-
భోజు, [౨]దయాక్షి సరోజును, దివ్య-
తేజును, నిత్యవందిత చెన్నబసవ-
రాజు, మహితమాదిరాజు [౩]ధర్మాధి-
రాజును, బూర్వగోరాజును, భక్తి-
రాజును, [౪]నతసురరాజు[౫]ను, బసవ-
రాజు, నారాజు, నిరస్తచాళుక్య
రాజును, రాజాధిరాజు, రాజా[౬]ంక!
నీదుగర్భాంతర్వినిహితుఁ గావించి-
తే, దేవ! సంగయదేవ! దేవేశ!
[౭]బాడునఁ బా[౮]డని ప్రమథావతారుఁ
గూడుకొంటి[౯]వె లింగ! కూడలిసంగ!
* ప్రోడిసాక్షాన్మహోరుద్రావతారుఁ
గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
వేడుక[౧౦]నీయాది వృష[౧౧]భాధినాథుఁ

---

౧. శి, ౨. గ, ౩. సుధర్మ, ౪. న, ౫. శ్రీ, ౬. ంకి, ౭. పాదాన; బాడాన, ౮. డి, ౯. వి, ౧౦. నయ్యాది, ౧౧. భావతారు; ఖేంద్రమూర్తి.

* ఇక్కడ వ్రాతప్రతులలో పాదాలక్రమము అనేకరీతులుగా ఉన్నది. అది అంతా ఇచ్చట చూపలేదు.

గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
పాడిదప్పని వీరభద్రావతారుఁ
గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
జాడదప్పని మాప్రసాదావతారుఁ
గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
యీడితభక్తిమహిమావతారుఁ
గూడుకొంటివె లింగ! కూడలిసంగ!
తప్పని నిజశివధర్మావతారు
నొప్పగొంటివె లింగ! కప్పడిసంగ!
త్రిప్పని వీరభక్తిస్థలాచారు
నొప్పగొంటివె లింగ! కప్పడిసంగ!
చొప్పారు [1]జంగమ సుపదప్రకారు
నొప్పగొంటివె లింగ! కప్పడిసంగ!
యొప్పగు సంతతాభ్యుదయప్రచారు
నొప్పగొంటివె లింగ! కప్పడిసంగ!
చెప్పఁ జిత్రంబగు శివప[2]థాచా[3]రు
నొప్పగొంటివె లింగ! కప్పడిసంగ!
వరలింగ సామ్రాజ్య పట్టబద్ధుండు
వరభక్తిపట్ట మె[4]వ్వరికిఁ గట్టితివి ?

---

౧. స, ౨. ధా, ౩. ర్య, ౪. వ్వరిఁగట్టితీవు.

యఖిలసద్భక్తిరాజ్యాన్విత మహి[౧]తుం
డఖిలసద్భక్తిరాజాంకుఁ డెవ్వండు ?
నసమసద్భక్తదేహైకదేహుండు
నెస[౨]గ[౩]భక్తప్రా[౪]ణి యింక నెవ్వండు ?
పురహార ! మిముఁబూన్చు పూజాఫలములు
వారిఁబోరి నొప్పించు పురుషుఁ డెవ్వండు ?
శంకర ! నీగణస్థానంబుజ్యోతి
యి[౫]క నెవ్వండు దా నీ జగత్త్రయిని ?
సర్వాంక ! మీకూర్చు శరణులచేతి
దర్పణం బెవ్వఁ డీ త్రైలోక్యమున[౮]ను?
ప్రాణేశ ! [౬]మీమహా[౫]భక్తవర్గంబుఁ
బ్రాణమెవ్వఁడు జగద్భవనాంతరము[౭]న?
నింక నీ వీరమాహేశ్వరాచార-
సంకులంబునకు దెసయు దిక్కు[౯]నేది?
యెవ్వఁడు వీరమాహేశ్వరసమయ
మివ్వసుంధర వెలయింపంగనోపు?
నెవ్వండు వీరమాహేశ్వర[౧౦]శ్రేణి
దైవ్వకుండంగఁ బ్రతిష్ఠింపనోపు?

---

౧. త; మ, ౨. గు, ౩. చర, ౪. ణ, ౫. తు, ౬. నీ, ౭. ల, ౮. ర్య, ౯. నెద్ది, ౧౦. సర.

నెవ్వాఁడు వీరమాహేశ్వరమహిమ
నివ్వటిల్లఁగ భువి నిష్ఠింపనోపు?
నెవ్వాఁడు వీరమాహేశ్వ[౧]రాహితుల
క్రొవ్వడంగఁగఁ [౨]గుంటఁగూ[౩]ల్పంగనోపు?
నెవ్వాఁడు వీరమాహేశ్వరకోట్ల
మవ్వంబు దళుకొత్త మన్నింపనోపు?
నెవ్వాఁ డఖిలజంగమేచ్ఛానువర్తి?
యెవ్వాఁడు జంగమాభీష్టప్రదాత?
సాక్షాచ్ఛివుం డని జంగ[౪]మప్రవరు
లీక్షి[౫]ంచు సద్భక్తివేత్త యెవ్వాఁడు?
జంగమంబును బ్రాణలింగ మన్ బాస
భంగిగా వర్తించుభక్తుఁ డెవ్వాఁడు?
నడుగకమును జంగమాభీష్టవితతిఁ
దడయకొసగు మహాదా[౬]ని యెవ్వాఁడు?
నిర్వంచకస్థితి నిఖిలభక్తుల[౭]ను
సర్వార్థము[౮]లఁ దన్పు స్వామి యెవ్వాఁడు?
నెగడ నెల్లింటికి నేఁటి కెట్లనిన
వగ యెఱుంగని లింగవంతుఁ డెవ్వాఁడు?

---

౧. ర, ౨. మని, ౩. ర్చ, ౪. మావళిని, ౫. ంపు, ౬. త, ౭. శు, ౮. లు.

ముట్టిన బయలైన మూర్తిఁ గావింప
నెట్టన చాలెడు నిపుణుఁ డెవ్వాఁడు?
పట్టిన పదడైనఁ బసిఁడిఁగావింప
నెట్టనఁ జాలెడు నిత్యుఁ డెవ్వాఁడు?
తలఁచినభక్తవితానంబు దలఁచు
తలఁపులఁ దలకూర్చు దాత యెవ్వాఁడు?
వంగకాయలు ప్రాణలింగముల్ గాఁగ
సంగతి దయఁజూచు శరణుఁ డెవ్వాఁడు?
సజ్జనులకు లింగ జంగమభక్తి
నొజ్జయై కఱపెడు నొడయఁ డెవ్వాఁడు?
హరుప్రసాదంబుగా నత్యుగ్రవిషము
ధరియించి పడసిన ధన్యుఁ డెవ్వాఁడు?
పేర్కొన్న సద్భక్త బృందంబు మతుల
కోర్కులు సెల్లించుఁ గుశలుఁ డెవ్వాఁడు?
సత్యసద్భక్తి నిష్ఠను శివరాత్రి
నిత్యంబుఁ జెల్లించు నియతుఁ డెవ్వాఁడు?
పెలుచ [3]జంగమజాతి భేదభావంబుఁ

౧. నఁజా; ణజేసెదు, ౨. క్తి, ౩. భక్తుల,

గలనైన నెఱుఁగని [1]గరువ మెవ్వాఁడు ?
శిరమటఁ బాసిన శివభక్తతతికి
శర[2]ణన్న మఱవని శరణుఁ డెవ్వాఁడు ?
పట్టినవ్రతములు వ్రాణంబుఁ బోవఁ
దట్టిన విడువని [3]దక్షుఁ డెవ్వాఁడు ?
నతనిసామర్థ్యంబు నతనిమహాత్త్వ
మతనిచరిత్రంబు లల్పుల కగునె ?
ప్రమథాధిపుల కెల్లఁ బ్రాణంబు [4]నీవు,
ప్రమథులప్రాణ[5]ంబు బసవలింగంబు,
సర్వేంద్రియములుఁ బ్రసాదేంద్రియములు,
సర్వాంగకళలుఁ బ్రసాదాంగకళలు,
గరణంబు లిష్టలింగము కరణములు,
సరణాబ్జములు ముక్తిసతి పుట్టినిండ్లు,
భరిత[6]సద్గుణములు భక్తిబీజములు,
సరిత[7]లు దేశికేశ్వరులకు గురులు,
వరుసవేదులు గరపల్లవాంగుళము,
లరయ నపాంగాంశు లమరధేనువులు,

---

౧. ఘనుఁడు నె. ౨. ణులు; ణని, ౩. ధన్యు, ౪. మీరు, ౫. మా, ౬. గుణావళుల్, ౭. ముల్ గురుచరే,

దలఁపుల[౧]కొనలు సింతామణిగనులు,
పలుకులతీ[౨]పులు పరతత్త్వ[౩]లతిక,
లత[౪]ని లింగపసా[౫]యి తాఖ్యశస్త్రంబు
క్షితి ముత్తెములు గురిసిన దివ్యశుక్తి,
యతని లింగపసా[౫]యితాఖ్యశస్త్రంబు
క్షితిపతి యర్థ మిచ్చిన శైవలక్ష్మి,
యస[౬]మ లింగపసా[౫]యి తాఖ్యశస్త్రంబు
విన నమృతంబు గావించిన మందు,
ననమలింగపసా[౭]యి [౫]తాఖ్యశస్త్రంబు
నొసలిక స్నిశున కొసగిన వేల్పు,
నలరు లింగపసాయితాఖ్యశస్త్రంబు
సెలువ కంబరము లిచ్చిన పేటికంబు,
ధరణి లింగపసాయితంబను వాలు
హిరియనాగయకుఁ బా లిచ్చిన సురభి,
సారంబు లింగపసాయితాయుధము
సోదులకును భక్తి సూపిన గురువు,
నడరు లింగపసాయితాహ్వాయాయుధము
వడకుండఁ గాళవ్వఁ బట్టిన కరము,

౧. దో, ౨. వు, ౩. లతలు, న... ౪. తుల, ౫. య, ౬. దు, ౭. తాహ్వాయాయుధము,

సంగ[౧]తి లింగపసాయితాయుధము
జంగమప్రాణాభిసంగతికీలు,
నలరు లింగపసాయితాహ్వాయాయుధము
నెలఘు బిజ్జలు శపియించిన జిహ్వ,
జననుత లింగపసాయితాయుధము
ఘనమగు తలఁపుల కల్పభూరుహము,
బసవనిమూర్తి నెబ్భంగిఁ గీర్తింప ?
బసవని మహిమ నెబ్భంగి నుతింప?
బసవఁడ యెఱుఁగు నా బసవన్న చరిత;
వసమె యెవ్వారికైన వర్ణ[౨]నల్ సేయ ?
బసవాక్షరపఠన[3]ఫలము మాహాత్మ్య
మసమాన, మెట్లన్న నట్లొక్క మాఱు
'బా' యన్న లింగసంబంధసౌఖ్యంబు,
'సా' యన్న సద్గురు సత్కృపోన్నతి[౪]యు
'వా' యనినఁ బ్రసాదవహనంబుఁ బొందు,
వాయార నటు 'బసవా!' యనిరేని ;
నసలారఁ ద్రిస్థలోద్యద్భక్తియుక్తి
బసవన్న గేవలభక్తుఁడే దేవ !

౧. త. ౨. న సేయ, 3. ఫలమహత్త్వంబె (బు), ౪. కి,.

విను "తవ పుత్త్రో భవిష్యామి" యనుచు
ము[1]ను శిలాదుం డను మునివల్లభునకు
శుంభదుదాత్తవిస్ఫూర్తి ద్వితియ్య
శంభుఁడనఁగఁగాడె జనియించి తీవు?
నసమానభక్తిహితార్థమై నీవ
బసవఁ డన్ పేర సంభవ మైతి కాదె?
యసమాన! యటుగాన హరుఁడన్న నీవ
బసవండనఁగ నీవ పానలోఁ డేల?
విశ్వేశ! యయ్యాదివృషభేంద్రమూర్తి
విశ్వవందితకీర్తివిస్ఫూర్తి బసవ-
లింగంబు నీదివ్య లింగగర్భాబ్ధి-
సంగతాభంగురోత్తుంగతరంగ-
రంగసంగతమూర్తి యంగీకరించి
భంగిగా నం[3]ద వెలుంగె, ముల్లో°క-
గురుఁడ! యెట్టులు గూడుకొంటి సద్భ°క్త-
వరగణాధీశు°లెవ్వరుఁ గానరుండ?
మడివాలు మాచయ్య మ⁻ఱుగు వర్చితివొ
బడ[2]గర బ్రహ్మయ్యఁ బని˚కిఁ బంచితివొ

---

౧. ని. ౨. రూప, ౩. ద్వ, ౪. క్తి, ౫. నె, ౬. డు, ౭. వ్వ, ౮. యు,

మాదిరాజయగారి మరులు గొల్పితివో
యాఁ[1]దయ్య [2]మల్లయ్య [3]నవులఁబుచ్చితివో
కిన్నర బ్రహ్మయ్యఁ [4]గ్రిక్కిరించితివో
కన్న[5]ద బ్రహ్మయ్యఁ గనుమొ[6]ఱంగితివో
శూలద బ్రహ్మయ్యఁ జూపు దప్పితివో
మోళిగ మారయ్య మోసపుచ్చితివో
తెలుఁగు జొమ్మయగారిఁ [7]దీలు పర్చితివో
కలకేత బ్రహ్మయ్యఁ [8]గడవఁబుచ్చితివో
కక్కయ్యఁ గల్లయ్యఁ [9]దక్కువెట్టితివో
చిక్కయ్య లింగయ్యఁ జిక్కువర్చితివో
గజ్జేశు మసనయ్య బుజ్జగించితివో
యజ్ఞదాసయగారి నాగడించితివో
పొడ్డల బాచయ్య వెడ్డువెట్టితివో
వెడ్డునాగయగారి వెడఁగు వర్చితివో
దసగణ సింగయ్య [10]దండు వెట్టితివో
ము[11]సుఁడి చౌఁడయగారి [12]మున్నమర్చితివో

౧. దే, ౨ నల్ల, సకల, ౩. నలఁత, ౪. కేక, ౫. డ, ౬. ఱి. ౭. దిక్కుమఱచితివో; దిక్కువచ్చితివో, ౮. గలఁత, ౯. ది, ౧౦. దక్కు, ౧౧. సిడి (డి), ౧౨. ముందువెట్టితివో; మోసపరచి.

గురుభక్తదేవని గ్రుమ్మఱించితివో
సురగి చౌండయగారిఁ జొక్కువెట్టితివో
నాచిదేవయగారి నవ్వుసేసితివో
యాచెన్నబసవన్న నవులఁబుచ్చితివో
యేకాంతరామయ్య నేమఱించితివో
కాక వారున్నను గన్నను విన్న
సంగదబసవన్న సద్భక్తతిలకు
మ్రింగనిత్తురె నిన్ను సంగమేశ్వరుఁడ!
నిచ్చ గుంచెఁడుపాలు నిన్నుఁ ద్రావింప
మెచ్చి యాగొడగూచి మ్రింగినయట్లు,
మ్రుచ్చిలి ఘటమధ్యమున నిన్నుఁ గొలువ
మెచ్చి బొల్లవ్వను మ్రింగినయట్లు,
లిచ్చ శివాధిక్యమిలఁ బ్రతిష్ఠింప
మెచ్చి బాచరసును మ్రింగినయట్లు,
లచ్చుగా జైనబౌద్ధాదులఁ ద్రుంప
మెచ్చి యొడయపిళ్ల మ్రింగినయట్లు
మెచ్చక యితరనామోచ్చారుఁ ద్రుంప
మెచ్చి యర్యమరాజు మ్రింగినయట్లు,

---

౧. క్రి, ౨. క.

వచ్చి నీ సందర్శనము సేయురతికి
మెచ్చి తిర్నా[1]ళ్లోవ మ్రింగినయట్లు,
మచ్చిక దృఢభక్తి మానసంబునకు
మెచ్చి వాగీశ్వరు మ్రింగినయట్లు
నెచ్చెరఁ బాడంగ సిద్ధబుద్ధయల
మెచ్చి యందఱుఁ జూడ మ్రింగినయట్లు,
గ్రచ్చఱ నిర్వంచకత్వంబునకును
మెచ్చి యాబసవన్న మ్రింగితే నేఁడు?
[2]దాసయ్య, శంకర దాసయ్య, దాస-
కేసయ్య, ధూర్జటి కేశిరాజయ్య,
దారయ్య, భోగయ్య, దసరయ్య, శివకు-
మారయ్య, దోరయ్య, మలయరాజయ్య,
మోహిళ్లుఁ, డుద్భటుఁ, డుత్తుంగచోడఁ,
డాహుతి [3]మల్లిదేవయ్య, [4]మొల్లయ్య,
మధుపయ్య, జగదేవ మల్లబ్రహ్మయలు,
నిధనయ్య, ధవళయ్య, నేమద మైలి,
వీరశంకరుఁడు, నిర్వపదమల్లయ్య,

౧. ళ్లువో; ళ్లోవ; ళ్ర్వావ; ళ్వావ. ౨. దాసదాసయ్య; దాసయ్యదాస, ౩. దేవమల్లయ్య, ౪. ము.

వీరభద్రయ్య, గోవిందభట్టార-
కుండు, భల్లాణదే[1]వంపుఁ, గుమార-
[2]పాలఘూర్జరుఁడు, [3]బొప్పహావామనయ్య,
గాలకంధరుఁడుఁ, జిక్కయదేవఁ డాది
ప్రచురపురాతన ప్రఖ్యాతభక్త-
నిచయంబు నీకుక్షి నిండియున్నాదు,
సాలదే బసవన్న శరణాగ్రగణ్యు
నేల మ్రింగితి చెప్పవే బసవేశు ?
సిసువుఁ దినంగ నాసించినజిహ్వ
కసివోవకున్న[4]దే కంకాళమూర్తి ?
నాఁటిమృగావళి నమలిననోరి
తీఁటవోకున్న[6]దే దివ్యలింగాంగ ?
గోవత్సభక్షణ ! కుత్తుకఁగ్రుళ్లు
వోవకయున్న[6]దే భోగవత్సలుఁడ ?
వీక లోకములు సేవించినపండ్ల
ప్రాకు వోకున్న[6]దే ప్రళయాగ్నిరుద్ర !
మ్రింగనఁగొండివై మ్రింగితి బసవ-

౧. వు, ౨. ఫా, ౩. బొ (చొ)ప్పయ్య, ౪. న్యా. ౫. దా; నా, ౬. టి, ౭. నా, ౮. కుల్లు; కపటు, ౯. గొండవై; గొండిమై,

లింగకుమారుఁ బాలితశివాచారుఁ
గరుణాత్మలింగ జంగమభక్తియుక్తుఁ
బొరిఁగొనఁ దలఁచితే? భూస్థలినింక
దివియయు లేని మందిరము, విద్యాప్ర-
భవము లేనట్టి సభాసమూహంబు,
దానంబు లేని మాతంగంబుఁ, గంపు
లేని పుష్పంబు, సన్మానంబు లేని
దానధర్మము, లభిమానంబు లేని
మానిని, ప్రాణంబులేని దేహంబు,
శాంతి లేని యతి, భజనలేని తపముఁ,
గాంతి లేని మణి, నిక్కము లేనిపలుకు,
శశి లేని నిసి, [3]దివస్పతి లేని పగలుఁ,
*(బసులకాపరిలేని పశునివహంబు,
రసహీనమైన నిస్సారంపుఁగవిత,)
బసవన్న లేని సద్భక్తలోకంబు
సొప్పనే నీకు దివ్యోరులింగాంక!

---

౧. వి, ౨. గ. ౩. నివేశములేని యూరు; యహస్పతిలేని పగలు,

* ఈరెండు పాదములకున్ను సంస్కృత గ్రంథములో అనువాదము లేదు.

కప్పడిసంగ! సంగశదయాపాంగ!
విగతాభిషంగ! నివీతభుజంగ!
[1]యగసుతార్ధాంగ! భక్తాత్మాబ్జభృంగ!
పరిహృతానంగ! శుంభద్గుణోత్తుంగ!
యురుతరగంగాతరంగోత్తమాంగ!
విమలకీర్తిసురంగ! [2]వేదాంతశృంగ!
ప్రమథాంతరంగ! యుభంగ! యోలింగ!
చూపవే బసవన్న సుకృతావతారుఁ
జూపవే బసవన్న సుజనమందారుఁ
జూపవే బసవన్న సు[3]గుణ[4]విస్తారుఁ
జూపవే బసవన్న సురుచిరాకారుఁ
జూపవే బసవయ్య శ్రుతిమతాచారుఁ
జూపవే బసవయ్య [5]సుపథప్రచారుఁ
జూపవే బసవయ్య [6]సూనృతాధారుఁ
జూపవే బసవయ్యఁ [7]బాపాపహారు
ముంగల బసవన్న మూర్తిభక్తేష్ట-
లింగగర్భమున వెలుంగింపకున్న

---

౧. యగజను (సు) స్నంగ, ౨. వేదతురంగ, 3. జన, ౪. నిఁ
౫. శుభద, ౬. సూనృతాచారు; సుకృతావతారు, ౭. బాపసంహారు.

[1]భ్రష్టయి కనుక[2]ని బా[3]రే దేవ
[4]దృష్టి ననర్పిత స్థేయాభి[5]నిరతి ?
భక్తులజిహ్వల బసవాక్షరములు
వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న
జిహ్వాగములచేత [6]జిరజిరగావె
జిహ్వ లనర్పిత స్థేయాభిరతిని?
భక్తులమనముల బసవాక్షరము[7]లు
వ్యక్తంబు గాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్నఁ
[8]బనుగొన విషయవిభ్రాంతిమైఁ జెడ[9]రె
[10]మనసు లనర్పి[11]తో స్వత్త్రాభిరతిని ?
భక్తుల [12]తలఁపుల బసవాక్షరములు
వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్నఁ
బలుద్రోవలను వృథా భ్రాంతిమైఁ జెడరె
తలఁపు లనర్పిత స్థైర్యాభిరతిని ?
భక్తులపలుకు[13]ల బసవాక్షరములు
వ్యక్తంబుగాఁగ నీ వచ్చొత్తకున్న

---

౧. భ్రష్టులై, ౨. లి, ౩. వే, ౪. దృష్టుల, ౫. రతిని. ౬. పరపగా (ర; రి) రా (గా) నె, ౭. ల, ౮. పలుత్రోవలనువృథా, ౯. వె. ౧౦. తలఁపు, ౧౧. తస్థైర్యా, ౧౨. మనసు, ౧౩. లు,

నిల దురాలాపవశేచ్ఛమైఁ జెడ[౧]ర
పలుకు లనర్పిత బ్రమితాభిరతిని?
గావున బసవలింగ[౨]ము భవ్యదేవ-
భావ మచ్చొత్తవే భక్తేంద్రియముల"
నని ప్రలాపించుచు, వనరుచు, శోక-
వనధిఁ దేలుచు, భక్త-వర్గంబుఁ దాను
లింగార్చనములు సెల్లించుచుఁ జెలఁగి,
మంగళారతు లెత్తి మహిత తదియ్య-
లింగగర్భమున సల్లీల నొప్పా[౩]రు
భంగిగా బసవన్న భావంబు దోఁపఁ
గనుఁగవ హర్షాశ్రు కణములు దొరుఁగఁ
దనువున రోమాంచతతు[౪]లుఁ దలిర్పఁ
గంధర[౫]సీమ గద్గదిక నెక్కొనఁగ
బంధురానంద విభ్రాంతిఁ బండితుఁడు
గనువిచ్చి చూచుచుఁ, గరమర్థి మ్రొక్క-
చును, భజింపుచు, నభిష్టుతులు సేయుచును,
"నీమూర్తి యస్మదిష్టలింగము మ-

౧. వె, ౨. మదయదేవ; ము దివ్యదేవా, ౩. ర. ౪. ఉల్లసిల్ల, ౫. మునను గద్గదము,

హేమమూర్తి యైన వృషాధీశుమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశు దివ్యప్ర-
భామయం బగు వీరభద్రేశుమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశులీలాభి-
రామ[౧]మై చను మహాప్రమథేంద్రమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశు నిజాంగ-
ధామమై చను ప్రసాదస్ఫూర్తిమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశుండు దాన
కామించి యైన జంగమలింగమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశు గర్భమున
నేమించి వెలుఁగెడు నిజలింగమూర్తి,
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశు ననన్య-
సామాన్యమై చను సద్గురుమూర్తి
యీమూర్తి యస్మదియ్యేశుండు బసవ-
నామంబుఁ దాల్చిన నందీశమూర్తి,
యీమూర్తి భావించు నింతన భవభ-
యామయ దుఃఖాతురాదు లడంగు,
నీమూర్తిఁ గైకొను నింతన యైహి-

౧. మై.

కాముష్మికాదిసౌఖ్యములు వ[1]ట్రిల్లు,
నీమూర్తి నుతియించు చింతన భక్తి-
భామా[3]వలోకనపదవి సిద్ధించు"
ననుచు శ్రీబసవదండాధీశు మహిమఁ
గొనియాడుచును జగద్గురుఁడు పండితుఁడు
సద్భక్తవరులును శంకరయ్యయు మ-
హాద్భుతాక్రాంతాత్ములై యుండి రంత;
జంగమ శ్రీపాద జలజ[4]పరాగ,
జంగ[5]మరోహణాచలపద్మరాగ,
జంగమారాధనాశ్రాంతానురాగ,
జంగమసంచిత [6]శ్లాఘా[7]నురాగ,
జంగమాభీష్ట పూజాబహిర్యాగ,
జంగమధ్యాన నిశ్చలితాత్మయోగ,
జంగమసౌఖ్యాభిసంతతోద్యోగ,
జంగమాజ్ఞాంకుశ చర మదనాగ,
జంగమలబ్ధ ప్రసాదోపభోగ,
జంగమాశీర్వాద శతమహాభాగ,

---

౧. ర్ధి, ౨. ద, ౩. ను, ౪. ప్రకార, ౫. మా, ౬. శ్లోకా, ౭. భియో.

యఱలేనిసఖుఁడ ! సూరార్య ! నాముద్దు-
మఱఁది ! వి న్నిది మహిమప్రకరణము.

గద్య

ఇది యసంఖ్యాత మాహేశ్వరదివ్య-
పదపద్మ సౌరభ భ్రమరాయమాణ-
జంగమలింగ ప్రసాదోపభోగ-
సంగత సుఖసుధా శరధినిమగ్న-
సుకృతాత్మ పాలకురికిసోమనాథ-
సుకవిప్రణీత భాసురతర దండి-
నాయక బసవాంకన ఖ్యాతగుణ గ-
ణాయతకీర్తి దిగంత త్రిలోక-
గురుపండితారాధ్యచరితంబునందు
గరముఁ జతుర్థప్రకరణ మొప్పారు.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ